

Årsredovisning 2024

Foto: Karin Holmqvist, Mörttjärn

NORSJÖ
kommun

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande om året	3
Så användes skattepengarna 2023	4
Driftredovisning.....	5
Investeringsredovisning	7
Översikt över verksamhetens utveckling	10
Den kommunala koncernen.....	11
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	13
Händelser av väsentlig betydelse.....	25
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	28
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	34
Balanskravsresultat	63
Väsentliga personalförhållanden	64
Förväntad utveckling	69
Resultaträkning och kassaflödesanalys.....	70
Balansräkning	71
Noter	72

Bilagor

Bilaga 1: Trepårtens renhållningsnämnd

Revisionsberättelse

Kommunstyrelsens ordförande om året

Mikael Lindfors, KSO

Hej!

År 2024 visade på stora ytterligheter i både det positiva och det negativa. Bland det mest positiva är årets befolkningsökning som landade på 44 fler innevånare. Det är både i antal och procent den största ökningen sedan 1959. Procentuellt sett ökade Norsjö kommun näst mest i länet och som den 16:e kommunen som ökade mest i Sverige. Befolkningsökningen bedöms delvis tillskrivas förväntad Northvolteffekt, att en del av tillväxten i grannkommunen även gynnar vår kommun.

Bland det mest negativa är den kommunala ekonomin. Även om det var känt att 2024 skulle bli ett ekonomiskt svårt år visade det sig vara betydligt svårare än vi hade trott. Norsjö kommun har därför gjort omfattande underskott som beror på mycket höga kostnader för placeringar av barn- och unga, på betalningsansvar för utskrivningsklara patienter från sjukhusen, på för höga personalkostnader inom äldreomsorgen och på höga kostnader för värdesäkring och avsättning av pensioner. Vid årets slut kunde vi dock konstatera att kostnaderna för placeringar är på väg ner och att betalningsansvaret för sjukskrivningsklara helt hade upphört. Det svåra ekonomiska läget har också medfört nya arbetssätt kring den ekonomiska uppföljningen som kommer att fortlöpa framöver.

Som ett led i den ekonomiska utvecklingen har Norsjö kommun gjort en utredning av Omsorgens lokaler som sytts ihop med den tidigare utredningen inom Utbildning. Lokalutredningen ska ge oss verktyg att utröna hur verksamheternas lokaler bör utformas i framtiden för bästa ekonomi och kvalitet. Utredningen ska även bidra till att frigöra fler bostäder.

År 2024 fastställdes nya verksamhetsplaner som följs upp av kommunstyrelsen. Planerna ska säkerställa att vi arbetar mot de uppsatta mandatmålen och för den långsiktiga strategin med ambitionen att uppnå visionen **Världens Bästa Vardag**. Verksamheterna har därför haft stort fokus på den kvalitet som både innevånare och anställda kan förvänta sig av kommunen.

Den lågkonjunktur som vi befinner oss i har slagit väldigt olika på kommunens näringsliv. Trots flera företag som varslat och något enstaka gått i konkurs har kommunen en fortsatt väldigt låg arbetslöshet. Vi har sett en historisk hög investeringsnivå inom näringslivet och flera företag vittnar om att konjunkturen är på väg att vända då orderingångarna ökar.

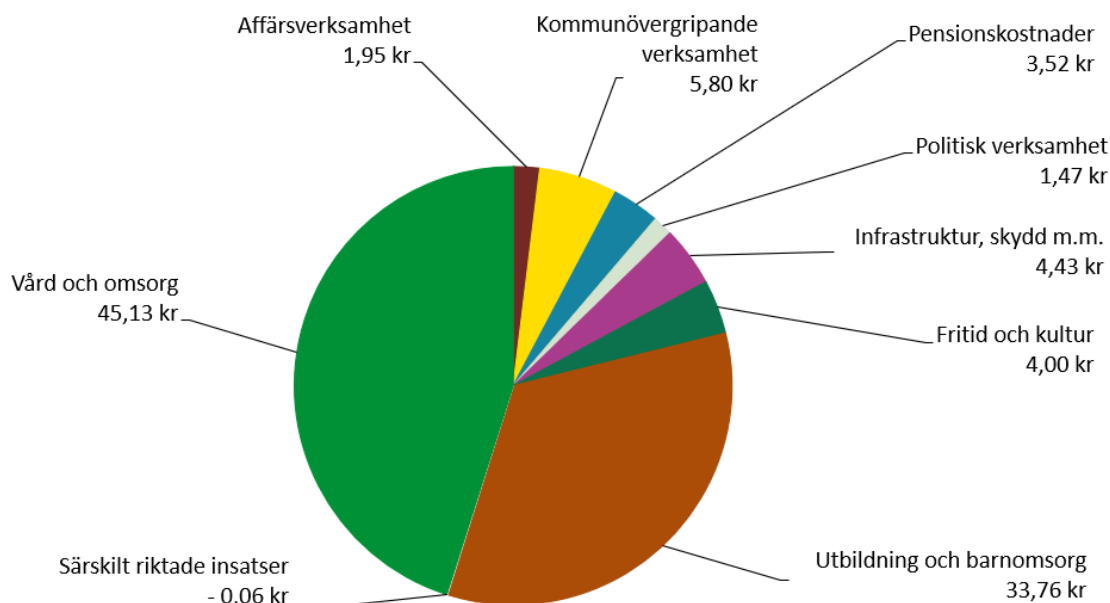
Från nationellt håll har mycket uppmärksamhet riktats mot det kommunala ansvaret inom civil beredskap där kraven skärps utifrån oro i omvärlden. Det har också varit en hel del fokus på det nuvarande utjämnningssystemet som anses föråldrat, men det är i nuläget tveksamt om systemet kommer ändras då utarbetat förslag skapat stort missnöje i de större kommunerna.

År 2024 har givit oss många lärorika erfarenheter. Nu blickar vi framåt mot 2025 med en förhoppning om en kraftig förbättring inom ekonomin för att åstadkomma ett kraftfullare arbete i enlighet med vår långsiktiga strategi med en förhoppning att bli 5 000 invånare år 2050 som alla ska kunna uppleva **Världens Bästa Vardag**.

Mikael Lindfors
Kommunstyrelsens ordförande

Så användes skattepengarna 2024

För 2024 är den kommunala skatten 23,35 kr per intjänad hundralapp. Utöver skatten finns kommunala verksamheterna vatten och avlopp samt renhållning som finansieras med taxor och avgifter. Diagrammet och tabellen nedan visar hur 100 skattekröner fördelats på kommunens verksamheter under året.

Verksamheternas nettokostnader	Av 100 kr	Verksamheternas nettokostnader	Av 100 kr
Politisk verksamhet	1,47 kr	Vård och omsorg	
		Äldreomsorg	26,33 kr
Infrastruktur, skydd m.m.		Funktionsnedsättningsomsorg	6,40 kr
Bygg- och miljö, planering, tillstånd	0,73 kr	Färdtjänst	0,36 kr
Näringsliv, konsument, turism	0,41 kr	Individ- och familjeomsorg	6,30 kr
Gator, vägar, belysning, park	1,69 kr	Gemensamt inom vård och omsorg	5,75 kr
Räddningstjänst och samhällsskydd	1,60 kr	Vård och omsorg	45,13 kr
Infrastruktur, skydd m.m.	4,43 kr	Flyktningmottagande	
Fritid och kultur		Flyktningmottagande	-0,33 kr
Allmän fritidsverksamhet, kultur, stöd till studieorganisationer	0,80 kr	Arbetsmarknadsåtgärder	0,28 kr
Bibliotek	0,75 kr	Särskilt riktade insatser	-0,06 kr
Kulturskola	0,36 kr	Affärsverksamhet	
Idrotts- och fritidsanläggningar	1,63 kr	Kommersiell verksamhet inkl. uthyrning	0,11 kr
Fritidsgårdar	0,46 kr	Busstrafik	1,97 kr
Fritid och kultur	4,00 kr	Vatten och avlopp, avfallshantering	-0,13 kr
Utbildning och barnomsorg		Affärsverksamhet	1,95 kr
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	9,29 kr	Kommunövergripande verksamhet	
Grundskola	14,23 kr	Verksamhetsgemensamma lokalkostnader	0,06 kr
Gymnasieskola	6,66 kr	Gemensam kommunadministration	4,42 kr
Vuxenutbildning	0,53 kr	Gemensamma personalvårdskostnader	0,13 kr
Gemens. inom utbildning och barnomsorg	3,06 kr	Gemensam teknisk administration m. m.	1,19 kr
Utbildning och barnomsorg	33,76 kr	Kommunövergripande verksamhet	5,80 kr
		Pensionskostnader	3,52 kr

Driftredovisning

I driftredovisningen visas de kommunala verksamheternas intäkter och kostnader. Interna fördelningar ingår, liksom kalkylmässig internränta och påslag för personalomkostnader. Tabellen redovisar utfall per styrelse och nämnd samt per verksamhetsblock enligt kommunsektorns standard.

Kommunen har liksom förra året haft stora utmaningar till följd av låga likvida medel. Situationen har förvärrats trots åtgärder som att bromsa vissa investeringar och återhållsamhet i den dagliga driften. Driftredovisningens bruttointäkt och bruttokostnad återfinns i nedanstående tabell samt även i not 3 och not 4.

Driftredovisning (tkr)	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvik. 2024	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvik. 2024
Per styrelse/nämnd								
		Intäkter				Kostnader		
Kommunfullmäktige	0	0	0	0	1 445	1 531	1 472	-59
Kommunstyrelse	143 561	164 399	127 255	37 144	472 603	504 623	450 667	-53 956
<i>Kommunledningskontor</i>	16 554	19 404	18 781	623	36 905	39 611	40 905	1 294
<i>Kommunal utveckling</i>	80 027	87 220	79 548	7 672	120 120	124 349	121 242	-3 107
<i>Omsorg</i>	29 169	40 152	17 202	22 950	177 749	200 853	149 961	-50 892
<i>Utbildning</i>	17 810	17 623	11 724	5 899	137 829	139 811	138 559	-1 251
Gemensamma nämnder	4 707	6 424	5 853	571	13 730	14 091	14 974	883
<i>Trepartens renhålln.nämnd</i>	4 707	6 367	5 853	514	4 707	6 367	5 853	-513
<i>Drift av personalsystem</i>	0	0	0	0	314	265	336	71
<i>Miljö- och byggnämnd</i>	0	57	0	57	8 674	7 456	8 730	1 274
<i>Överförmyndarnämnd</i>	0	0	0	0	35	4	55	51
Summa verksamhet	148 268	170 823	133 108	37 715	487 778	520 244	467 112	-53 132
Per verksamhetsblock								
Politisk verksamhet	0	5	0	5	5 410	5 323	5 919	595
Infrastruktur, skydd m m	8 545	11 057	4 349	6 708	25 996	27 094	23 106	-3 988
Fritid och kultur	3 877	2 047	1 368	679	21 678	16 520	16 710	190
Pedagogisk verksamhet	17 810	17 623	11 724	5 899	137 899	139 882	138 643	-1 238
Vård och omsorg	25 678	35 778	16 038	19 740	177 114	199 232	150 443	-48 790
Särskilt riktade insatser	5 122	5 727	3 388	2 339	4 615	5 515	3 896	-1 620
Affärsverksamhet	31 758	39 533	38 067	1 466	42 266	46 622	46 463	-159
Gemensamma verksamheter	55 477	59 052	58 174	878	72 800	80 056	81 933	1 877
Summa verksamhet	148 268	170 823	133 108	37 715	487 778	520 244	467 112	-53 132
Justering för poster som inte är hänförliga till verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen								
Summa verksamhet ovan	148 268	170 823			487 778	520 244		
Avgår interna poster	-57 537	-59 070			-59 506	-63 227		
Övriga justeringar	0	145			3 676	-1 583		
Summa i resultaträkningen	90 730	111 897			431 949	455 434		

Jämfört med föregående år har verksamheternas totala intäkter ökat med 22,6 mnkr, eller 15,2 procent. Inom kommunstyrelsens verksamhetsområde har intäkterna ökat inom samtliga verksamhetsområden förutom för Utbildning, där intäkterna minskat med 0,2 mnkr, motsvarande -1,1 procent. Omsorgen har störst ökning av intäkter med 11,0 mnkr vilket motsvarar 37,7 procent.

På kostnadssidan har verksamheternas totala kostnader ökat med 32,5 mnkr sedan föregående år, vilket motsvarar 6,7 procent. Inom kommunstyrelsen är kostnadsökningen 32,0 mnkr eller 6,7 procent. Störst är ökningen inom Omsorgen där kostnaderna ökat med 23,1 mnkr, som motsvarar 13,0 procent. Kostnaderna för de gemensamma nämnderna har ökat med 0,4 mnkr, eller 2,7 procent. Bland näm-

derna har Treparten kostnadsökning med 1,7 mnkr medan Miljö och Bygg har minskade kostnader med 1,2 mnkr.

I avsnittet God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning presenteras verksamheternas budgetavvikelser mer i detalj, se förvaltningsberättelsen sid 45-50.

Upplysningar

Kommunfullmäktige beslutar om nettobudgetramar för kommunstyrelsen och de gemensamma nämnderna under året före budgetåret. Anslagsbindningsnivå är respektive styrelse och nämnd. Planeringen är fyra år, budgetåret plus planperioden. Kommunstyrelsen fördelar sedan budgetramen som budgetanslag per verksamhetsområde inom kommunstyrelsens eget ansvarsområde. Inga resultatöverföringar görs mellan åren. Tilläggsanslag kan under vissa förutsättningar beviljas av kommunfullmäktige under budgetåret.

Innevarande års budget utgår från mandatperiodens uppställda mål för god ekonomisk hushållning. Totalt finns det tre verksamhetsmål med totalt 17 indikatorer samt ett ekonomiskt mål med fyra indikatorer. Det politiskt satta resultatmålet motsvarar 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Budgetramarna har utgått från föregående års budgetram och justeras med politiskt beslutade uppräkningsstal för löne- och prisökningar var för sig. Därefter bearbetades verksamheternas förslag på ökningar och effektiviseringar för att nå fullmäktiges resultatmål. Prognos för skatteunderlagstillväxt, löne-/prisökning, pensionskostnader med mera användes som utgångspunkt för att bestämma det totala budgetutrymmet. Med anledning av kraftiga kostnadsökningar för pensioner beslutades resultatnivån att sänkas till strax över ett nollresultat för att inte tvingas göra kortsiktiga neddragningar i verksamheterna då år 2024 förväntas bli det sista året med extremt höga pensionskostnader.

När löner budgeteras och bokförs på verksamheterna har kommunen tillämpat en lägre nivå på personalomkostnadspåslag (PO-påslag) än Sveriges kommuner och regioner (SKR) rekommenderade påslag. Detta eftersom kommunen har ytterst få anställda med löner över 7,5 prisbasbelopp och där SKR:s förslag är en genomsnittlig lönenivå bland alla kommuner. År 2024 var rekommendationen 47,14 procent medan kommunen beslutade att lägga på 46,41 procent på lönesumman.

Kapitalkostnader beräknas och budgeteras utifrån befintliga anläggningstillgångar med tillägg för planerade nyanskaffningar. På anläggningstillgångarnas bokförda värde påförs en internräntekostnad på 2,5 procent, vilket är SKR:s rekommenderade internräntenivå när anläggningstillgången är finansierad med egna medel. För tillgångar som är finansierade med lånade medel påförs den externa räntekostnaden. Ränta och avskrivning bokförs månadsvis på de verksamheter som ansvarar för tillgångarna.

Interna lokalhyror, måltider, intern IT och lokalvård utgör så kallade resultatenheter. Kostnaderna inom dessa enheter debiteras till de verksamheter inom kommunen som är nyttjare av resultatenheternas tjänster och produkter. Under året har även bemanningseenheten beslutats utgöra en resultatenhet. Resultatenheternas över- eller underskott slutdebiteras alternativt slutkrediteras till verksamheterna vid årets slut på sådant vis att resultatenheterna redovisar nollresultat. Även andra interna köp- och säljförhållanden debiteras internt men utan justering för slutresultat. Övriga kostnader för central administration inom kansli, personal och ekonomi interndebiteras endast i ringa omfattning.

Investeringsredovisning

Kommunfullmäktige har inte tagit ställning till något investeringsbeslut för koncernföretagets räkning under året. Kommunens investeringsbudget uppgår till 30,7 miljoner kronor, fördelat enligt nedanstående tabell.

Investeringsbudget 2024	Belopp tkr
Årsbudget 2024	10 500
Ombudgetering från 2023	10 868
Tilläggsanslag under året	9 329
Summa investeringsbudget	30 697

Av totalt 15 ombudgeteringar beslutades fem via ordförandebeslut i januari och resterande tio beslutades av fullmäktige i mars. Åtta tilläggsanslag på totalt 9,3 mnkr har också godkänts varav tre är beslutade via ordförandebeslut. Samtliga tilläggsanslag framgår i tabell till höger.

På grund av det ansträngda ekonomiska läget under året har en del investeringar pausats alternativt inte påbörjats. Dock har de under året tillkomna investeringarna

upparbetat 7,6 mnkr, vilket påverkat det likvida läget negativt, ökat den totala investeringsnivån och medfört att Norsjö kommun tvingats ta kommunens första lån.

Specifikation av tilläggsanslag år 2024	Budget tkr	Beslut månad
Sopbil med kran	5 400	juni -23
Inköp av datorer 2024	1 550	april
Fastighet Sjukstugan 3	355	april
Toro gräsklippare	61	april
Lednings- och reservled. plats	1 553	juni
Ramp till daglig verksamhet	100	oktober
Brandtrappa Bastuträsk skola	105	oktober
Personbil KLK	205	oktober
Summa tilläggsanslag	9 329	

Tabellerna nedan visar samtliga projekt uppdelade på status där den första tabellen redovisar färdigställda och strukna projekt. Investeringsutgiften återfinns i kassaflödesanalysens rader för förvärv av anläggningstillgångar och erhållna investeringsbidrag.

Färdigställda och strukna projekt (tkr)	Budget totalt	Utfall totalt	Avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
	Sedan projektets start			varav årets investeringar		
Infrastruktur, skydd m. m.	11 940	12 275	-335	242	-1 482	1 724
Områdesnät bredband EU-projekt etapp 1	8 500	8 818	-318	0	-1 741	1 741
Ny fiber mellan Norsjö och Vargfors	3 440	3 457	-17	242	259	-17
Vård och omsorg	100	86	14	100	86	14
Ramp till daglig verksamhet	100	86	14	100	86	14
Affärsverksamhet	11 400	5 210	6 190	11 400	5 210	6 190
Sopbil med kran	5 400	5 210	190	5 400	5 210	190
ÅVC – nya fraktioner, passersystem, ramp m.m.	6 000	0	6 000	6 000	0	6 000
Gemensam verksamhet	7 481	3 488	3 994	4 881	3 488	1 394
Humlan Gumboda, om -och tillbyggnad	3 100	0	3 100	500	0	500
Kokgryta Bastuträsk skolkök	135	0	135	135	0	135
Utbyte ugn skolkök	120	0	120	120	0	120
Utbyte ventilation Brandstation	350	287	63	350	287	63
Takbyte Bastuträsk skola	1 500	1 017	483	1 500	1 017	483
Inköp av datorer 2024	1 550	1 544	6	1 550	1 544	6
Fastighet Sjukstugan 3	355	306	49	355	306	49
Toro gräsklippare	61	61	0	61	61	0
Brandtrappa Bastuträsk skola	105	109	-4	105	109	-4
Personbil KLK	205	164	41	205	164	41
Summa färdigställda och strukna projekt	30 921	21 059	9 863	16 623	7 302	9 321

De färdigställda samt strukna projekten återlämnar 9,3 miljoner kronor av årets budget, främst eftersom projektet ÅVC har strukits samt att projektet Områdesnät bredband EU-projekt etapp 1 har erhållit bidrag.

De projekt som planeras fortsätta år 2025 återfinns i nedanstående tabell, där även prognosticerat utfall per projekt framgår.

Pågående och ej påbörjade projekt (tkr)	Budget totalt	Utfall totalt	Prognos totalt	Prognos avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
	Sedan projektets start				varav årets investeringar		
Infrastruktur, skydd m. m.	18 072	14 231	16 302	1 770	1 989	9 531	-7 542
Områdesnät bredband EU-projekt et 2	5 600	4 187	3 734	1 866	0	-1 248	1 248
Fiberförbindelse Bjurträsk Bastuträsk	9 812	8 196	8 196	1 616	900	518	382
PTS Projekt 1 bredbandsstöd	60	-687	60	0	0	506	-506
PTS Projekt 2 bredbandsstöd	60	92	1 592	-1 532	60	8 822	-8 762
Ombyggnad luftledning Svanselse-Svanfors	640	480	640	0	640	480	160
Stadsnätet: effektivisering, motståndskraft etc	1 900	1 964	2 080	-180	389	453	-64
Affärsverksamhet	23 530	20 377	23 956	-426	9 892	6 743	3 149
VA/gata 2022-2032 (35 mnkr)	12 000	12 366	12 366	-366	3 885	4 253	-368
Skrapor mellansedimentering ARV	900	548	960	-60	900	548	352
Underjordsbehållare	9 730	6 676	9 730	0	4 954	1 901	3 053
Avloppsreningsverk styrsystem	900	787	900	0	153	40	113
Gemensam verksamhet	11 893	1 413	11 893	0	2 193	311	1 882
Projektering ny sim- och sporthall	10 000	1 136	10 000	0	300	34	266
Nya fönster Vinkelbo	340	175	340	0	340	175	165
Lednings- och reservledningsplats	1 553	102	1 553	0	1 553	102	1 451
Summa pågående projekt	53 495	36 021	52 151	1 344	14 074	16 585	-2 511
Summa avslutade och pågående projekt	84 416	57 080	73 210	11 207	30 697	23 887	6 810

EU-bidraget avseende bredbandsprojektet områdesnät etapp 1 har utbetalats av projektägaren. Den sista utbetalningen för etapp 2 förväntas i början av nästa år.

PTS projekt 1 och 2 pågår. Dessa har beviljats stöd från Post- och telestyrelsen med en förskottsutbetalning på totalt 16,9 mnkr. Fördyringar i projekt 2 medför att kommunal budget på 1,5 mnkr krävs under nästa år för att färdigställa projektet, vilket krävs för att få behålla erhållit bidrag.

Projektet Effektivisering och motståndskraft i stadsnätet samt Fiberförbindelse Bjurträsk Bastuträsk är i slutfasen och beräknas vara klara i början på nästa år.

Det fleråriga Va-projektet fortsätter. Förrådsvägen är färdigställd medan det återstår beläggning samt arbete inom gatljus på Åkargatan. Årsbudgeten har överskridits på grund av färdigställande av Va-delen på Åkargatan.

Investeringar i Norsjö avloppsreningsverk innefattar åtgärder där Länsstyrelsen är kravställare. Projektet beräknas vara klart i början av nästa år.

Flertalet nya återvinningsstationer (ÅVS) runt om i kommunen är tagna i bruk och ytterligare två ska installeras. Återställningsarbete samt belysning återstår vid flertalet stationer.

Gällande ny sim- och sporthall har det under året arbetats med upphandlingsunderlag. Resultatet av dessa underlag ska hänföras till kommunfullmäktige i juni 2025 för vidare behandling av frågan.

Lednings- och reservledningsplats samt Nya fönster Vinkelbo är projekt som påbörjats och sedan pausats under året på grund av det ansträngda likvida läget.

Upplysningar

Kommunfullmäktige ska ta ställning till större strategiska investeringar i koncernföretaget. Gränsen går vid 50 prisbasbelopp, vilket motsvarar 2,9 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige är beslutsinstans för kommunens investeringar. Enligt beslutad målsättning ska nettoinvesteringarna uppgå till högst 4 000 kronor per invånare och år över mandatperioden. Det motsvarar en genomsnittlig investeringsnivå på cirka 15-16 mnkr per år under mandatperioden.

Investeringsgräns är ett (1) prisbasbelopp samt minst tre års livslängd. Investeringsbudget tilldelas netto per projekt. Ifall budgetavvikelser beräknas uppstå ska de omedelbart rapporteras till fullmäktige, som då avgör den fortsatta hanteringen.

Kommunen följer SKR:s rekommenderade internränta för självfinansierade investeringar. Årets internränta uppgick till 2,5 procent. Investeringar som finansierats med lån belastas med debiterad räntekostnad. En investering som färdigställts aktiveras och börjar därmed att månadsvis påföras ränte- och avskrivningskostnader.

Investeringar för kommande år beslutas året före budgetåret i samband med beslut om driftbudget. Investeringsbeslutet utgör budgetårets grundbudget. Budgetperioden är fyra år, budgetåret plus planperiod för ytterligare tre år. Endast budgetåret avser beslutad budget. Planåren utgör plan över kommande år, vilket innebär att investeringar som funnits som plan måste, ifall behovet kvarstår, lyftas till beslut inför att planåret blir till budgetår.

Utöver investeringarnas grundbudget kan ytterligare investeringar tillkomma under budgetåret. Tidigare års investeringar som ej påbörjats eller ej färdigställts kan lyftas till fullmäktige i mars månad efter avslutat kalenderår för beslut om ombudgetering av ej förbrukad budget. Dessutom kan tilläggsanslag beviljas under pågående budgetår om tillräckliga skäl finns. Undantagsvis kan kommunstyrelsens ordförande (KSO) fatta beslut om investeringar. Detta kan ske om tidsbrist råder och beslut måste fattas innan fullmäktige har sitt nästa möte. KSO har därefter skyldighet att rapportera tagna beslut till fullmäktige. Som nämnts ovan har KSO under året beslutat om fem ombudgeteringar och tre tilläggsanslag.

När investeringarnas grundbudget under budgetåret utökas med omfattande tilläggsanslag och ombudgeteringar blir det mycket svårare att uppnå fullmäktiges investeringsmål. Under året tillkommande investeringar ger en överhängande risk att fullmäktige tappar helhetsperspektivet om den totala investeringsnivån och verksamheternas möjlighet att klara ökade kapitalkostnader. Dessutom saknas kunskap om korrelation mellan utbetalningar, likviditet och betalningsförmåga. Av årets totala investeringsbudget motsvarar endast 34 procent den grundbudget som fullmäktige beslutade om inför budgetåret. Kommunfullmäktige råds därför att följa beslutade riktlinjers restriktivitet gällande tilläggsanslag under innevarande budgetår och ombudgeteringar från tidigare år.

Kommunen har under året upptagit lån på totalt 12,2 miljoner för att finansiera två av årets investeringar, underjordsbehållare samt tillhörande kranbil.

Översikt över verksamhetens utveckling

Den kommunala koncernen redovisar ett negativt resultat på 5,1 miljoner kronor för år 2024. Det redovisade resultatet är det näst sämsta under hela femårsperioden, rensat för jämförelsestörande poster på grund av inlösen av pensionsskuld år 2020 och 2021. Koncernens finansiella ställning är någorlunda stabil trots de senaste årens negativa resultat. Soliditeten har, både inklusive och exklusive pensionsförpliktelser, försämrats och betalningsförmågan är på en ytterst kritiskt låg nivå.

Verksamhetens intäkter för koncernen är de högsta inom femårsperioden. Jämfört med fjolåret är ökningen 21,8 procent där statliga bidrag har ökat mest. Verksamhetens kostnader ökade med 5,7 procent jämfört med föregående år. Kostnaden för hyror, bränsle, energi och vatten är lägre än förra året medan entreprenader och köp av verksamhet samt personalkost-

nader har ökat. Hela kostnadsökningen återfinns i kommunen. Sett till hela femårsperioden har kostnadsökningen varit 12 procent där den största ökningen avser entreprenader och köp av verksamhet. Personalkostnaderna är nu på samma nivå som för fem år sedan, som dock var det första pandemiåret där personalkostnaderna var mycket höga till följd av mycket hög sjukfrånvaro, fler vikarier och restriktion att arbeta över avdelningsgränser. Se även not 3 och 4.

Årets investeringsnivå är den högsta sett till femårsperioden. Låneskulden har ökat då kommunen behövt ta lån för att finansiera investeringar.

Antalet anställda är det lägsta under femårsperioden. Antalet tillsvidareanställda är oförändrat medan antalet visstidsanställda har minskat sedan föregående år.

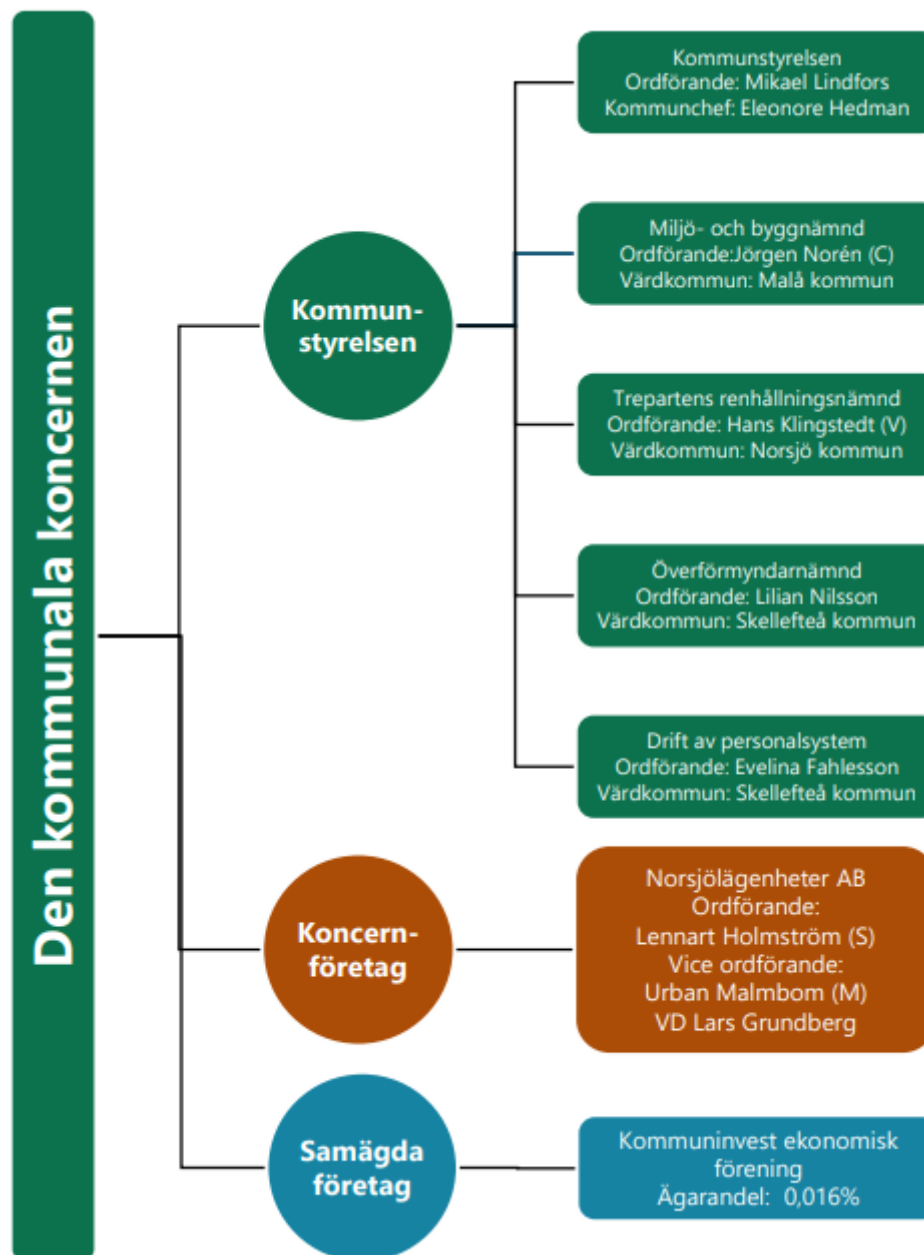
Fem år i sammandrag	2024	2023	2022	2021	2020
Den kommunala koncernen					
Verksamhetens intäkter (mnkr)	126,6	103,9	98,7	104,4	97,3
Verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar (mnkr)	479,4	453,2	420,8	442,5	430,2
Årets resultat (mnkr)	-5,1	-8,1	8,9	-24,2	-28,5
Soliditet	46,4%	47,4%	49,1%	49,0%	52,8%
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	35,6%	36,5%	38,2%	36,1%	32,0%
Investeringar, netto (mnkr)	24,0	17,2	11,3	20,1	9,4
Självfinansieringsgrad	-0,2	1,1	1,3	-1,3	-0,3
Låneskuld (mnkr)	65,4	56,8	58,2	65,7	67,0
Likvida medel vid årets slut (mnkr)	30,8	50,6	50,6	53,6	100,6
Antal anställda	455	469	496	504	517
Kommunen					
Folkmängd 31 december	3 968	3 924	3 947	3 971	3 945
Kommunal skattesats	23,35	23,35	23,35	23,35	23,35
Verksamhetens intäkter (mnkr)	111,9	90,7	86,2	91,9	84,3
Verksamhetens kostnader & avskrivningar (mnkr)	468,5	442,3	408,5	431,5	420,2
Årets resultat (mnkr)	-6,5	-8,7	9,6	-24,9	-30,6
Soliditet	53,4%	55,0%	57,1%	58,6%	63,0%
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	40,1%	41,6%	43,8%	42,3%	37,0%
Investeringar, netto (mnkr)	23,9	16,8	11,3	20,0	9,4
Självfinansieringsgrad	-0,4	0,9	1,0	-1,5	-0,8
Låneskuld (mnkr)	7,16	0	0	0	0
Likvida medel vid årets slut (mnkr)	21,7	43,9	45,6	44,9	93,1
Antal anställda	448	462	489	497	510

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs av kommunstyrelsen och i det kommunägda bostadsbolaget Norsjölägenheter AB. Kommunen har även samarbete med andra kommuner via fyra gemensamma nämnder, där Norsjö kommun är värdkommun för Trepårtens renhållningsnämnd. Koncernen har all upplåning via

samverkansföretaget Kommuninvest ekonomisk förening.

Kommunen anlitar inga privata utförare. En fullständig översikt av den kommunala verksamheten visas i nedanstående organisationsschema.

Nämnder

Kommunstyrelsens uppgift är att leda, samordna och styra förvaltningen av kommunens angelägenheter. Det betyder att det är kommunstyrelsen som ansvarar för den strategiska planeringen, den kommunala servicen, verksamheten och ekonomin i kommunens nämnder och bolag, utvecklingen av den kommunala demokratin, kommunens juridiska verksamhet samt den centrala informationsverksamheten.

Norsjö kommun har tillsammans med Malå kommun en gemensam miljö- och byggnämnd där Malå är värdkommun. Nämnden ansvarar för räddningstjänst, miljö-, plan- och byggfrågor samt myndighetsutövning när det gäller miljö- och hälsoskydd.

I Trepårtens renhållningsnämnd samverkar kommunerna Sorsele, Malå och Norsjö. Syftet med nämnden är att klara insamling av mat- och hushållsavfall med maximalt nyttjande av personal och fordon. Under året har nämndens ansvar utökats med förpackningsinsamling. Norsjö kommun är värdkommun och ansvarar för administration av nämndens verksamhet.

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd där Skellefteå kommun är huvudman. Överförmyndarnämndens uppgifter är bland annat att utöva tillsyn av gode män, förvaltare och förmyndare. Förutom Skellefteå och Norsjö ingår även Malå och Arjeplog kommun.

De fyra kommunerna Skellefteå, Norsjö, Arvidsjaur och Malå samverkar i en gemensam nämnd för drift av personalsystem. Nämndens uppdrag är att åstadkomma en effektiv drift av kommunernas personalsystem. Organisatoriskt ligger nämnden i värdkommunen Skellefteå.

Ur kommunens bildarkiv. Kommunhusets innergård.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Precis som föregående år sattes fokus redan i inledningen av året på den låga likviditeten där det periodvis saknats bankmedel för alla utbetalningar. Redan i början av januari behövde räntefonder avyttras för att klara utbetalningarna. Under hela året har tillgängliga medel på bankkonton varit låga. I slutet av december gick det inte längre att klara betalningsflödet, vilket medförde att ytterligare avyttring av räntefonder behövde genomföras.

Bidrag har både 2023 och 2024 erhållits för lägre antal timanställda samt utökat antal sjuksköterskor inom Omsorg. Bidragen har intäktsförts i enlighet med rekommendationer, vilket innebär att 3,3 mnkr är redovisat 2024 och 1,7 mnkr redovisas under 2025. 2024 är sista året som dessa två bidrag kommer att erhållas.

Kommunen har under året även erhållit 183 tkr i statsbidrag med anledning av hög inflation för att bibehålla kvaliteten inom Utbildning samt 144 tkr för att genomföra 2024 års EU-val.

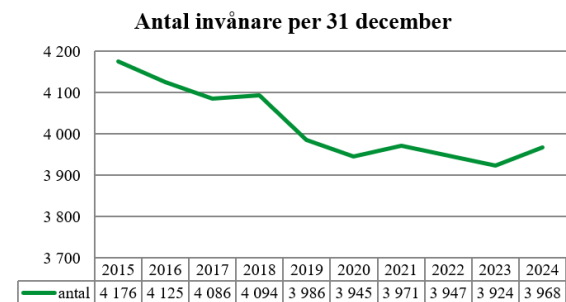
Den höga inflationen fortsatte under första halvåret. Detta ökade pensionskostnaderna från 31,0 till 34,7 mnkr under året. Nästa år förväntas kostnaderna sjunka markant.

På det särskilda boendet Bäckgården blev varje boendeplats väldigt kostsam när antalet platser reducerades från tio till fyra. I februari 2024 beslutades att kvarvarande sex platser ska bli biståndsbedömt trygghetsboende.

I början av 2024 beslutades att kommunen ska köpa in stället för att leasa datorer när leasingtiden går ut. Anledningen är att det är väldigt kostsamt att leasa istället för att äga. Översyn bör fortsätta göras även för leasingbilar, där kostnaderna också stigit kraftigt de senaste åren då stor andel av kommunens bilar leasas.

Befolkningsutveckling

I hela riket ökade befolkningen med 0,34 procent och i Västerbottens län med 0,86 procent. I Västerbotten ökade befolkningen endast i 5 av 15 kommuner. Vid årsskiftet 2024/2025 var 3 968 personer folkbokförda i Norsjö kommun, vilket är en ökning med 44 personer, eller 1,12 procent. Trots årets ökning har Norsjös befolkning minskat med 6,0 procent, -212 invånare, under de tio senaste åren. Av kommunens invånare är 475 personer födda utanför Sverige.

I befolkningsökningen ingår ett negativt födelsenetto med 22 personer och positivt flyttnetto med 64 personer. I statistiken ingår även en positiv justeringspost med 2 personer. I flyttnettot ingår ett invandringsöverskott på 48 personer och inrikes flyttnetto på 16 personer. Flyttströmmar både till och från kommunen sker främst inom Västerbotten.

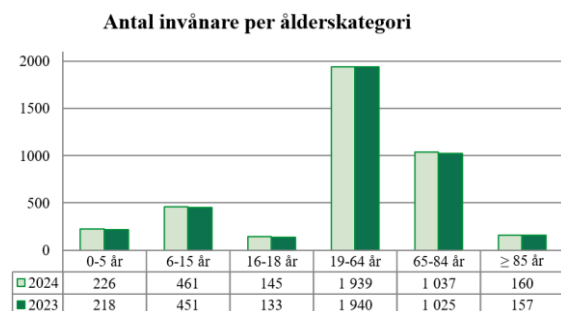
Befolkningsförändringar, orsak och antal			
Födda	31	Utflytt länskommun	110
Döda	53	Utflytt övriga län	49
Födelsenetto	-22	Utvandring	16
		Utflyttning	175
Inflytt länskommun	112		
Inflytt övriga län	63	Justeringspost	2
Invandring	64		
Inflyttning	239		

Förvaltningsberättelse

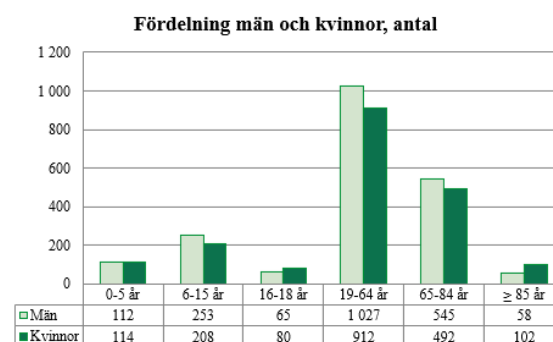
De senaste åren har den procentuella fördelningen mellan män och kvinnor inte förändrats speciellt mycket. Det bor fler män än kvinnor i kommunen. Andelen invånare i arbetsför ålder fortsätter att minska. Vid årets slut är endast 48,9 procent av invånarna i arbetsför ålder. Detta medför bland annat att försörjningsbördan ökar än mer då en allt lägre andel invånare ska försörja fler.

Fakta om befolkningen	2024	2023
Andel kvinnor	48,1%	48,4%
Andel män	51,9%	51,6%
0 - 5 år	5,7%	5,6%
6 - 15 år	11,6%	11,5%
16 - 18 år	3,7%	3,4%
19 - 64 år	48,9%	49,4%
65 - 84 år	26,1%	26,1%
≥ 85 år	4,0%	4,0%

Genom att bryta ner befolkningsstatistiken i ålderskategorier framkommer att antalet invånare ökar i alla kategorier förutom för vuxna i arbetsför ålder. Sett till de fem senaste åren har antalet barn i för- och grundskoleåldern legat ganska stabilt. De i gymnasieåldern har under femårsperioden ökat med 14 personer medan de i arbetsför ålder minskat med 105. De två grupperna med äldst invånare ökar stadigt i antal. Invånare i ålder 65-85 år har de fem senaste åren ökat med 41 personer, där 12 av dessa avser ökat antal det senaste året. Invånare som är 85 år och äldre är 34 personer fler än för fem år sedan, där tre av dessa avser ökat antal under det senaste året och hälften av ökningen avser det första året i femårsperioden.

Av invånarna är det 2 060 män och 1 908 kvinnor. Av årets befolkningsökning på 44 personer är 34 män. I hälften av grupperna är det fler kvinnor och i hälften är det fler män. Störst procentuell skillnad mellan män och kvinnor återfinns bland de allra äldsta invånarna, där 63,8 procent är kvinnor och 36,2 procent är män. Även i den yngsta åldersgruppen och i gymnasieåldern finns det fler flickor än pojkar. I övriga grupper är fler män än kvinnor.

Pysel med After School. Foto: Malin Björnfot

Arbetsmarknad

Andelen inskrivna arbetslösa uppgår till 4,5 procent i Norsjö kommun, varav 2,4 procent är öppet arbetslösa och 2,1 procent är inskrivna i olika program med aktivitetsstöd. Andelen inskrivna har under året sjunkit med 0,6 procentenheter. För kvinnorna har arbetslösheten minskat jämfört med förra året samtidigt som männens har ökat något. Arbetslösheten för ungdomar har tvärtom minskat för männen och ökat marginellt för kvinnor.

Andel arbetslösa av total arbetskraft	16-65 år	18-24 år
Kvinnor	4,0 %	4,0 %
Män	5,0 %	6,2 %
Totalt	4,5 %	5,3 %

Kommunens arbetslöshet är lägre än rikets, som enligt SCB uppgår till 8,4 procent. Indelat i kvinnor och män är rikets arbetslöshet 8,5 procent för kvinnor och 8,3 procent för män. Norsjös placering i förhållande till både länets kommuner och riket har förbättrats från föregående år. Arbetslösheten i Västerbottens län är 3,9 procent. Av kvinnorna i länet är 3,5 procent utanför arbetsmarknaden medan 4,2 procent av männen arbetslösa. Västerbottens län har sedan år 2019 den lägsta arbetslösheten av alla län i riket.

Ungdomsarbetslösheten är högre än den totala arbetslösheten. I Norsjö kommun har ungdomsarbetslösheten minskat med 1,7 procentenheter under året. I länet har arbetslösheten bland unga också minskat sedan föregående år och är fortsatt något lägre än i Norsjö. Däremot har arbetslösheten bland de unga fortsatt att öka i riket.

Ungdomsarbetslöshet	2024	2023
Norsjö kommun	5,3 %	7,0 %
Västerbottens län	5,0 %	5,3 %
Riket	7,9 %	7,7 %

Bostadsmarknad

Den vanligaste boendeformen i Norsjö kommun är småhus. När det gäller flerbostadshus anger koncernföretaget att det i början av året var ett högre intresse för bolagets bestånd, men att detta har avtagit under hösten. Hyresbortfallet uppgår till 4,2 procent av de beräknade hyresintäkter jämfört mot föregående års 3,5 procent.

Under året har dialog gällande nybyggnation av hyreslägenheter hållits mellan kommunen och koncernföretaget.

Betydande avtal och regelförändringar

Under året har flera upphandlingar genomförts som genererat nya avtal. Kommunen genomför upphandlingar i egen regi och via andra upphandlade myndigheter, främst via inköpsenheten i Skellefteå.

Under året har Norsjö kommun i egen regi upphandlat och upprättat nya avtal för mattransporter, elarbeten, gatubelysning, trygghetslarm, ventilationsservice och VVS/värme. Livsmedelsgrossist som upphandlats via inköpsenheten i Skellefteå överklagades till kammarrätten och avtal tecknades i början av året.

Avrop har skett från flera avtal via Adda, bland annat har avtal slutits gällande datorer samt personbilar.

Under året har stickprovskontroller utförts på inköp av förbrukningsmaterial som kontorsmaterial, städartiklar, terminalglasögon, tolktjänster och låstjänster. Kontrollerna visar om rätt produkt köpts in från rätt leverantör. Ett fåtal brister har framkommit i kontrollerna. Ansvarig chef är underrättad och åtgärder är vidtagna.

Under år 2025 ska nya upphandlingar och avrop göras för bland annat maskintjänster, snöröjning Bastuträsk, skolskjuts samt avrop inom pension, datautrustning samt fysiska och digitala utskickstjänster.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Detta avsnitt är ett av förvaltningsberättelsens viktigaste. Upplysningar om viktiga förhållanden inkluderar analys av väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer för gjorda uppskattningar och bedömningar samt vidtagna åtgärder. Risker är vad som kan leda till en väsentligt förändrad ekonomi i förhållande till vad som framgår i resultat- och balansräkning. Risker är i

första hand inte en del av bedömningen av framtida utveckling utan handlar framför allt om negativa utfall utöver förväntat.

Risker som är kopplade till intäktssidan, såsom förändringar i skatteintäkter och statsbidrag, behandlas mer utförligt i en känslighetsanalys på sidan 61.

Tabeller och kommentarer på följande sidor redovisar några av de risker som identifierats för kommunen. Riskerna är indelade i omvärldsrisker, verksamhetsrisker och finansiella risker.

Omvärldsrisker

Identifierad risk	Beskrivning	Org. enhet	Hantering av risk
Rysslands krig i Ukraina, ökad rysk närvaro i Östersjön	Ukrainakriget kan potentiellt fortgå trots inledda fredsförhandlingar mellan USA och Ryssland. Ryssland kan öka närvaro, utföra sabotage och attackera fler länder, använda biokemiska stridsmedel och kärnvapen.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Ökad omvärldsbevakning. - Ökad beredskap allmänt. - Ökad beredskap för krishantering. - Håll krisplaner uppdaterade.
Medlemskap i NATO	Svenskt NATO-medlemskap kan innebära flera utmaningar, såsom att bli indragna i andras konflikter och kraftigt ökad försvarsbudget vilket kan leda till minskade kommunala resurser.	Kommunala koncernen	<ul style="list-style-type: none"> - Ökad krisberedskap och omvärldsbevakning
Lågkonjunktur, handelstullar, konkurser, råvarubrist, lägre antal arbetade timmar, real-lönesänkning.	Hög osäkerhet om makroekonomisk utveckling. Hög inflation, höga drivmedelskostnader, råvarubrist p.g.a. svårigheter vid maritima handelsvägar m.m. ger höga produktions- och transportkostnader, vilket ger svag stärkning av reallöner och lägre efterfrågan. USA:s införande av handelstullar kan ge lägre export. Tillsammans kan detta medföra jobbvarsel, förlängd lågkonjunktur, dyrare inköp och mindre för samma peng. Likviditetspåverkan.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen Privata ftg	<ul style="list-style-type: none"> - Säkerställa varuinköp genom korrekta inköp från avtalsparter. - Kontinuerlig likviditets- och budgetuppföljning och löpande igångsättningsbeslut för investeringsprojekt. - Vara lyhörd för lokala företags utmaningar och behov - Ökat antal företagsmöten
Bostadsmarknad och industri-etablering	Risk att gå miste om tillväxtpotential pga. avsaknad av tillgängliga boenden, företagslokaler och etableringsmark. Industrietableringar sker i snabb takt i närområdet. Risk för uteblivna etableringar och inflyttningar vid passivitet.	NLAB Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Uppdatera aktuella detaljplaner i proaktivt syfte. - Löpande dialog inom koncernen - Kontakta potentiella aktörer för ökad bostad-/industrietablering. - Ta fram handlingsplaner för tillväxt
Otillräcklig investeringsförmåga	Såväl kommunala fastigheter som infrastruktur påverkas av underhållsskuld. Den egna investeringsförmågan är otillräcklig. Även det privata näringslivet påverkas om planerade investeringar i vissa fall behöver prioriteras om eller förskjutas i tid.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen Privata ftg	<ul style="list-style-type: none"> - Prioriteringar utifrån störst behov och mest kritiska. - Ta fram underhållsplaner - Föra löpande dialog med upphandlade företag kring tidsplaner och utförande.
Låg arbetslöshet och kompetensbrist	Trots att flera lokala arbetsgivare dragit ner på sina verksamheter och friställt personal har Norsjö kommun en fortsatt låg arbetslöshet. Detta betyder att företag riskerar att få svårigheter att rekrytera om/när de åter ökar upp sin produktion.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen Privata ftg	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeta för ökad inflyttning genom projektet Move up North. - Arbeta med att stärka de som är arbetslösa.

Kommentarer till omvärldsrisiker

Rysslands krig i Ukraina, eller om kriget upphör, kan påverka Sverige på flera sätt under 2025. Både fortsatt krig och om fred uppnås kan medföra ökad oro för säkerheten i Östersjöregionen och i svenskt närområde. Det kan medföra ökad militär närvaro och aktivitet i regionen samt kräva en översyn av Sveriges försvarsstrategier samt ökad investering i svenskt försvar.

Misstänkta sabotage i Östersjön har blivit vanligare. Undervattenskablar, gasledning- ar och vindkraftsparker utgör kritisk infrastruktur för Europa. Skador på dessa kan få omfattande konsekvenser. Om flera infrastrukturer påverkas samtidigt kan det leda till kaskadeffekter med enorma skador på samhällen och länder. Det är av betydande vikt att skydda regionens kritiska infrastruktur. NATO:s ökade närvaro och snabba åtgärder visar på beslutsamhet att säkra Europas energiförsörjning och datasystem mot potentiella hot. Detta kan även påverka den politiska dynamiken i Sverige gällande försvars- och säkerhetsfrågor och påverka svensk utrikespolitik och relationer med andra länder.

Ökad oro i omvärlden kan öka osäkerhet på finansmarknaderna och påverka handelsrelationer. För hushållen i EU och Sverige har högre priser på energi och livsmedel medfört lägre köpkraft, minskad sysselsättning och lågkonjunktur.

Ökning av flyktingströmmar och migrant- rörelser kan påverka Sveriges migrations- politik och socioekonomiska situation. Det kan också öka spänningen inom landet kring frågor som integration och säkerhet.

Svenskt NATO-medlemskap innebär både fördelar och utmaningar. Spänningen i relationerna till Ryssland har ökat. Landets försvarsutgifter har ökat och kommer att ökas vilket kan påverka andra områden av den offentliga budgeten. Vårdlandsstöd innebär stor påverkan på samhället i händelse av truppöflyttningar och övningar, vilket ökar kraven på kommunernas kapacitet inom civil beredskap.

Hotet från främmande makt har breddats och blivit mer komplext. Ett flertal länder bedriver i dag olovlig underrättelseverk- samhet, spionage och annan säkerhets- hotande verksamhet mot Sverige och svenska intressen. Samtidigt har det säkerhetspolitiska läget allvarligt försäm- rats. Underrättelsehoten omfattar såväl olagliga som lagliga metoder. Vid sidan om den mer traditionella underrättelseverk- samheten, där andra länder värvar agenter, genomförs olika former av säker- hetshotande verksamhet såsom cyber- attacker, flyktingspionage och påverkans- operationer. Främmande makt har behov av information, kunskap och teknik och därmed kan behovet av underrättelse- inhämtning öka. Sverige är ett attraktivt land för länder som olovligen vill komma över både kunskap och teknik för både militära och civila ändamål.

Främmande makt försöker även påverka beteenden, uppfattningar eller beslut hos den centrala statsledningen, befolkningen eller utvalda målgrupper genom olika påverkansoperationer. Det kan bland annat vara att bedriva strategisk avskräckning med militära eller diplomatiska styrke- demonstrationer. Det kan även vara strategiska uppköp eller investeringar, där ett annat land köper upp till exempel hamnar, teknikföretag eller industri som används för att påverka eller inhämta information. Cyberattacker är ytterligare ett sätt att både påtvinga ett annat land sin vilja samt ett sätt att komma över samhälls- viktig information. Påverkan via proxy är när ett annat land låter andra grupper, exempelvis en extremistgrupp, försöka påverka samhällsdebatten eller förändra samhället med våld.

Lågkonjunkturen är kännbar för svenska hushåll, företag och offentlig sektor. Den svenska ekonomin, inte minst hushållen, har en klart högre räntekänslighet än vad många andra länder har. Att räntan sänkts sex gånger sedan våren 2024 är positivt för en gradvis förbättrad köpkraft samt att en konjunkturåterhämtning närmar sig.

Förvaltningsberättelse

Sedan Trump återigen blev president i början av 2025 har han infört det ena tullhindret efter det andra. Detta medför en stor risk för minskad export till USA, vilket kan förlänga lågkonjunkturen.

För Norsjö kommun märks stora effekter genom att köpkraften i skatteunderlaget urholkats. Kostnaderna påverkas även av högre insatspriser. Kommunen påverkas även av minskat skatteunderlag då några av de största företagen i kommunen haft låg orderingång under året vilket medfört anpassning av personalstyrkan via varsel och uppsägningar men även genom sänkt sysselsättningsgrad. Näringslivet och samhället påverkas även av rubbningar i försörjningskedjor som medfört förlängda leveranstider och dyrare transportkostnader. Kommunen behöver vara extra lyhörd för de lokala företagens utmaningar och behov genom att öka antalet företagsmöten.

Northvolts utveckling påverkar såväl Skellefteå som närliggande kommuner. För norra Sverige är det viktigt att Northvolt kan komma tillrätta med produktion och ekonomisk situation. Vid snabb tillväxt ser Norsjö kommun en risk att gå miste om tillväxtpotential som beror på avsaknad av tillgängliga boenden. Det saknas även tillgängliga företagslokaler och färdigställd etableringsmark, vilket innebär att befintliga företag kan tvingas till stagnation eller att flytta verksamheten till annan kommun. Det kan även innebära att företag tvingas avstå från att etablera sig i kommunen. Flera av de befintliga företagen planerar stora investeringar de kommande tio åren, men uttrycker samtidigt oro för att inte klara kompetensförsörjningen i tillräckligt stor utsträckning. Ett passivt förhållningssätt gällande framtida behov av bostäder och etableringsmöjligheter skapar risk för utebliven tillväxt. Ett föråldrat fastighetsbestånd, med lägre marknadspriser och hyresnivåer som följd, riskerar att attrahera inflyttning av personer med behov av hjälpinsatser och som därmed skulle bli en högre belastning för den sociala välfärden.

En del av de kommunala fastigheterna och kommunal infrastruktur är föråldrad och belastas av underhållsskuld. Det medför en ökad risk för större påverkan om något går sönder, exempelvis en vattenläcka. Verksamheternas kraftiga underskott de senaste åren har urholkat kommunens likviditet vilket medför att investeringsförmågan är otillräcklig för att kortsiktigt lösa underhållsskulden samt att kunna tillgodose investeringsbehov på längre sikt gällande såväl lokaler, bostäder och etableringsmark. Därför är det viktigt att vara tydlig i vilka prioriteringar som görs samt följa upp likviditet och soliditet samt att bevaka det likvida läget inför uppstart av olika investeringsåtgärder. Att prioritera rätt är särskilt viktigt när resurserna är små.

Industrietableringarna i norra Sverige kan vara till både för- och nackdel. Enligt studier attraheras högskoleutbildade mer av stora arbetsgivare. När lönenivå används konkurrensfaktor missgynnar det mindre kommuner som ofta saknar utrymme för att höja lönenivåerna utifrån befintligt skatteunderlag i relation till andelen anställda. Då det råder stor konkurrens om arbetskraft i närområdet är det viktigt med god och säker arbetsmiljö, möjlighet till kompetensutveckling, att det finns en tydlig kompetensförsörjningsplan och att samrekrytering sker med övriga aktörer i kommunen för ökad möjlighet till en framgångsrik rekrytering.

I projektet Move up North arbetar tio inlandskommuner tillsammans för att öka kunskapen om regionen och att fler ska ta steget och välja någon av kommunerna som bostadsort. Att visa etablerings- och boendialternativ samt fördelarna med att bo och verka i regionen är viktigt för att i förlängningen få positiva effekter. Det är även viktigt att säkerställa bra pendlingsmöjligheter till invånare som arbetar på annan ort. Att marknadsföra Norsjöbygden innebär att visa kommunen som ort och som arbetsgivare, att visa på attraktiva boende- och utemiljöer, närheten till en aktiv fritid och **Världens bästa vardag**.

Verksamhetsrisker

Identifierad risk	Beskrivning	Org. enhet	Hantering av risk
Hög personalomsättning	Hög personalomsättning. Brist i kontinuitet. Svårighet att planera bemanning. Svårighet att rekrytera generellt. Hög sjukfrånvaro. Negativa effekter för personal och kvalitet.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Heltidsresan - Friskvårdsinsatser - Handledning av nyanställda - Interkommunal samverkan - Personalvårdande insatser - Personalförmåner
Åldrande anläggningar och fastigheter	Många av koncernens anläggningar och fastigheter har ett eftersatt underhåll och i vissa fall korta återstående tekniska livslängder. Detta medför ett stort underhållsbehov och/eller nyinvestering.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Upprätta och revidera underhålls- och investeringsplaner. - Långsiktig samordning mellan förvaltningar och nämnder för längre planeringshorisont. - Ökad tillsyn av befintliga anläggningar.
Vatten- och avloppsanläggningar	Samhällsviktig funktion som måste alltid måste upprätthållas. Viktigt att ständigt kontrollera, underhålla och investera i nya komponenter för att ligga steget före. Det är viktigt att jobba proaktivt i händelse av olika krissituationer och än viktigare blir det ifall, det som hittills varit otänkbart, att Sverige skulle bli attackerat och invaderat av utländsk militär.	Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Identifiering av kritiska punkter i nätet samt upprätta långsiktiga planer för åtgärder i systemet. - Upprätta krisplaner för olika händelser gällande vattenförsörjning och avloppshantering. - Planering för att byta ut gamla vatten- och avloppsledningar.
Demografiska förändringar	Förändrade behov utifrån demografisk sammansättning. Tidiga insatser och planering är förutsättningar för att kunna erbjuda korrekt anpassad verksamhet utifrån demografiska förändringar.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Optimering av förskola och grundskola utifrån demografiska förändringar - Optimering av äldreboenden, trygghetsboenden och hemtjänst. - Samlade boendeformer för ökad ekonomisk effektivitet och ökade kvalitativa insatser.
Lokaloptimering	Många verksamheter har endast verksamhet under vissa fasta tider på dygnet. Vid verksamhetsförändringar kan lokaler samnyttjas eller friställas. Fortsatt arbete hemifrån medför lägre nyttjande av arbetslokaler och kontor.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Översyn för att optimera användningen av kommunala lokaler. - Samnyttjande av kontor vid fortsatt hemarbete på deltid. - Avyttra eller riva fastigheter som kommunala verksamheter inte har behov av.
Samhällsstörning, kris, krig, attacker	Risk att kommunens beredskap vid kraftig samhällsstörning är otillräcklig. Risk med anledning av liten kommun, få personer med breda ansvarsområden. Risk att planer, utbildning och förberedelse inte är tillräcklig omfattning. Risk för att kommunens IT-miljö och eller kommunens stadsnät utsätts för sabotage eller attacker som påverkar kommunens möjlighet att använda sig av digitala system eller kommunikationsvägar.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Utbilda för samhällsstörning - Genomarbetade planer för olika händelser - Minska antalet noder - System för löpande granskning av IT-säkerheten. - Högre lösenordskrav och flerfaktors-autentisering. - Ersätta befintlig brandvägg med en modern, integrerad lösning.

Kommentarer till verksamhetsrisker

Kompetensförsörjning är en nyckelfråga för kommunens verksamheter. Hög personalomsättning kan medföra brist i kontinuitet, ökad belastning på erfaren personal, kvalitetsbrister, ökad sjukfrånvaro och svårighet med bemanning. Rekrytering till akademiska yrken är generellt en utmaning. Inom omsorgsverksamheten är det också ofta svårt med bemanning, inte minst gällande vikarier. Samtidigt väntas stora pensionsavgångar kommande år.

Kommunens arbete med Heltidsresan syftar till att kommunens anställda ska kunna erbjudas heltidsanställning. Att fler arbetar mer ska underlätta kompetensförsörjning med färre antal anställda och attraktivare tjänster. Andra åtgärder som kan öka intresset för att vara anställd och ta anställning i kommunen är ett gott och tillitsbaserat ledarskap där personal får en god introduktion och handledning samt möjlighet att utöva sina yrken och fatta egna beslut inom satta ramar. Olika personalvårdande insatser och personalförmåner bidrar också till att vara en attraktiv arbetsgivare. Interkommunal samverkan blir allt viktigare för att klara att upprätthålla kompetens samt ger möjlighet till kollegialt lärande och stöd.

Många av koncernens anläggningar har ett eftersatt underhåll. Det har ofta varit kort framförhållning gällande underhålls- och investeringsplanering. Underhåll sker ofta för att åtgärda ett akut läge, som ibland även hunnit få följdfele. Akuta insatser och åtgärder med kortsiktigt fokus blir ofta kostsamma. Detsamma gäller ej genomtänkta investeringar, vilket medför höga tilläggsanslag och förlorad helhetssyn för att uppnå investeringsmålet. Långsiktiga planer behöver upprättas, som förutom direkta behov även tar hänsyn till demografiska förändringar. För att underlätta omställningen till en effektiv och hållbar lokaloptimering måste kommunstyrelsen och verksamheterna gemensamt verka för lokalförsörjning utifrån en helhetssyn på kommunens totala behov och ekonomi.

Samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga. Kommunen har det yttersta ansvaret och driver många verksamheter som måste fungera även under kriser, till exempel vattenförsörjning, sophämtning, skola, äldreomsorg och räddningstjänst. Kommunen är skyldig att ha en plan för att hantera extraordinära händelser. Planen ska grundas på risk- och sårbarhetsanalyser av all verksamhet som måste fungera även vid en kris. Det innebär att kommunen ska planera och öva för hur till exempel större elavbrott, översvämningar och IT-haverier ska hanteras. Därtill ska anställda och förtroendevalda utbildas och övas.

Om kommunens IT-system slås ut kan det leda till omfattande driftstörningar för all kommunal verksamhet, externa aktörer och medborgarservice. Kritiska system, såsom ekonomi- och lönesystem, e-tjänster och elevregister kan bli otillgängliga, vilket skapar stora svårigheter i den dagliga verksamheten. Vid dataintrång kan känslig information läcka ut, vilket kan ge förtroendekris och juridiska konsekvenser. Det kan även krävas stora ekonomiska resurser för att återfå kontroll över system och data.

Om vitala tjänster som kommunikation och telefoni slås ut kan det innebära att akuta insatser försenas och få allvarliga konsekvenser för exempelvis socialtjänst och äldreomsorg.

I takt med att cyberhoten ökar krävs det långsiktiga planer och förebyggande säkerhetsåtgärder för att minimera risken för attacker samt robusta krisplaner för hur kommunen kan agera vid ett angrepp.

Antalet noder i stadsnätet har minskats för ökad driftsäkerhet och minskad sårbarhet. Det har även införts ett system för löpande granskning av IT-säkerheten. Säkerheten vid inloggning har förstärkts genom högre lösenordskrav och autentisering via flerfaktorer. Arbetet med att ersätta befintlig brandvägg till en modern och integrerad lösning har påbörjats.

Finansiella risker

Identifierad risk	Beskrivning	Org. enhet	Hantering av risk
Finansierings- och likviditetsrisk	Sänkt sysselsättning i lågkonjunktur, riskerar svag utveckling av skatteintäkter. Inflation urholkar pengavärdet. Risk att verksamheter inte håller budget och att kostnadsökningen fortsätter utvecklas fortare än intäkterna. Högre kostnader och lägre intäkter påverkar likviditeten negativt. Risk att pensionsavsättning blir kostsammare än tidigare beräknat. För låg likviditet påverkar kortsiktig betalningsförmåga, Risk för reducerad handlingsfrihet och utveckling, ökad skuldsättning, påverkan kommande generationer.	Den kommunala koncernen	- Genomlysning av kostsam verksamhet. - Ekonomiskt budgetresultat som motsvarar politisk målsättning. Införa Prislappsmodellen - - Noggrann uppföljning av likviditet och budget. Snabba åtgärder vid budgetavvikelser. - Likviditetshänsyn innan igångsättningsbeslut för investeringar. - Bevakning utebliven betalning
Kredit- och ränterisk	Risk för höga investerings-nivåer och krediträntor. Stor risk för sänkt betalningsberedskap. Risk att fler hushåll får betalningssvårigheter.	Den kommunala koncernen	- Noga avvägning nya krediter. - Minskad skuldsättning. - Investeringar med egna medel. - Sprida betalningstidpunkter.
Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar	Värdenedgång riskerar påverka kommunens långsiktiga betalningsförmåga negativt.	Den kommunala koncernen	- Fortsatt följa finanspolicyn - Uppföljning placerade medel. - Översyn placerade medel.

Kommentarer till finansiella risker

Fullmäktiges beslutade finanspolicy innehåller riktlinjer för finansverksamheten. Koncernen är exponerad för finansierings- och likviditetsrisk, kredit- och ränterisk, samt marknadsvärdesrisk i placeringar. Även för låg likviditet är en risk.

Finansierings- och likviditetsrisk

Enligt de finansiella målen ska betalningsberedskapen uppgå till minst 60 dagar. Vid årets slut uppgick den till endast 17 dagar i kommunen. Detta innebär mycket stor risk för betalningssvårigheter, speciellt runt den 21-22:a varje månad då skatteintäkterna betalas ut av Skatteverket.

I över två års tid har det likvida läget varit ansträngt. Det är av yttersta vikt att bygga upp likviditet och resultat för att inte riskera att kommande generationer ska bära kostnader för dagens generation. Det är viktigt att generera överskott för att inte skjuta behov av rationaliseringar framför sig eller riskera en minskad handlingsfrihet. Kommunens tillgångar ska inte förbrukas för att täcka löpande behov. Ett

långsiktigt finansiellt handlingsutrymme behöver skapas genom ett tillräckligt stort resultat. Det möjliggör för kommunen att skattefinansiera kommande investeringar, att kunna finansiera oförutsedda händelser och krissituationer samt att förhindra en ökad skuldsättning, vilket är grunderna i god ekonomisk hushållning.

Under året har några av kommunens företag varslat, sagt upp och sänkt arbetstiden för personal med anledning av arbetsbrist. Arbetslöshet och lägre inkomst på grund av lägre sysselsättningsgrad ger lägre inkomst. Detta ökar risken att invånare flyttar till annan ort för arbete. Dessa faktorer ökar risken för en svagare utveckling av skatteintäkter och bidrag.

Styrräntan har börjat vända nedåt under 2024, men är betydligt högre än de tio åren med noll- och negativ ränta. Detta medför stor kostnadsökning för bolagets lån, både med rörlig och fast ränta. Under året har kommunen upptagit lån. Även dessa har både fast och rörlig ränta. Om inflationen inte sjunker i takt med förväntningar riskerar ytterligare räntesänkning dröja.

Förvaltningsberättelse

Ökad arbetslöshet adderat med högre priser på boende, livsmedel och drivmedel medför lägre köpkraft. Koncernen ser en ökad risk till ökade betalningssvårigheter som påverkar intäktstillflödet negativt. Ökad bevakning behövs för uteblivna betalningar från kunder och brukare. Ökade betalningssvårigheter medför ökad risk för kommunala stödinsatser.

Efter ett år med inköpsrestriktioner är det hög risk att verksamheternas kostnadsutveckling kommer att överstiga erhållen budget när restriktionerna upphävs.

Utifrån oron i Europa och omvärlden är svårt att förutse hur inflationen utvecklas. Därmed finns det en risk att kostnaderna för pensioner inte sänks i den omfattning som pensionsbolagen prognosticerar.

De senaste åren har verksamheterna stora underskott utarmat de finansiella tillgångarna. Utan snabba och kraftfulla åtgärder är det hög risk att kommunen behöver låna pengar för att betala löner och inköp. För att få ordning på ekonomin har kommunstyrelsen beslutat att införa SKR:s budgetverktyg Prislappsmodellen. Modellens mål är att ha en budget i balans där resurserna fördelas utifrån prislappar. Modellen visar hur kostnadsdrivande verksamheterna är utifrån ersättning i utjämningsystemet. Verksamheter som kostar mer än vad de bör kosta behöver politiker och verksamhet genomlysas hur de ska organiseras och bedrivs för att bli kostnadseffektiva. Detta arbete har påbörjats tillsammans med månatlig uppföljning av budgetavvikelser och likviditet. Riktade insatser genomförs vid avvikelser. Årets köpstopp fortsätter minst några månader in på det nya året för att inte riskera likviditeten ytterligare.

Betalningar behöver planeras så de infaller jämnt fördelat över året. Hänsyn till det likvida läget behöver fortsatt tas innan investeringsprojekt påbörjas. Restriktiviteten måste skärpas gällande tilläggsanslag för nya investeringar utanför grundbudget då dessa påverkar investeringsmål och likviditet negativt.

Kredit- och ränterisk

De senaste två åren har kostnaderna för pensioner mer än dubblats. Samtidigt har kostnaderna för placeringar av unga ökat i lavinfart. Höga investeringsnivåer har också tärt på de likvida medlen. Dessutom planeras det för flera mycket kostsamma investeringar som medför behov att teckna höga lån, vilket kräver likviditetsplanering och ökat fokus på betalningsförmåga. Det behöver även skapas ekonomiskt utrymme i verksamheterna för att de ska klara ökade kapitalkostnader som investeringar medför.

Det är viktigt att investeringar sker med egna medel förutom vid riktigt stora investeringar. Hög upplåning innebär ökad kreditrisk och försämrad betalningsförmåga. Amorteringar och räntekostnader påverkar likviditeten negativt. Amorteringar behöver planeras med jämn fördelning över året. Fördelning mellan rörliga och fasta räntevillkor behöver ses över. Överlikviditet ska användas till att sänka lånekrediter i enlighet med politiska beslut.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

För att begränsa kreditrisker ska placering av kommunens likvida medel ske enligt riktlinjerna för medelsförvaltning. Trots att riktlinjerna endast tillåter placering med låg risk finns risken att placerade likvida medel sjunker i värde. För att sprida riskerna ska placering ske i olika fonder eller andra räntebärande alternativ med låg risk. Kommunen har under året haft två olika korträntefonder samt medel placerade på räntebärande bankkonton.

Eftersom insättningsräntorna har ökat kan även andra placeringar än korträntefonder bli aktuella. Avvägning bör ske för att avgöra om fasträntekonton kan anses vara ett bättre placeringsalternativ än korträntefonder. Med anledning av att kvarstående fondinnehav är ganska lågt finns det ingen större avkastningsrisk.

Pensionsförpliktelser

Kommunen följer Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR R15 gällande värdering och upplysningar om pensionsförpliktelser. Rekommendationen innebär att pensionsförpliktelser intjänade efter år 1998 ska redovisas i balansräkningen medan pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Kommunens ansvarsförbindelse för pensioner och avsättning för garantipension uppgår till 52,5 miljoner kronor inklusive löneskatt, vilket är en minskning med 0,1 procent sedan föregående år.

Pensionsförpliktelse (tkr)	2024	2023
Ansvarsförbindelse, pensionsförpliktelse inkl. löneskatt som inte tagits upp i balansräkningen (intjänat före 1998)	43 011	43 788
Avsättningar inkl. löneskatt för pensioner o liknande förpliktelser (garantipension)	9 506	8 789
Summa	52 517	52 577

Under året har ansvarsförbindelse och pensionsförpliktelserna totalt minskat med 60 tkr inklusive löneskatt. Ansvarsförbindelse intjänad före 1998 har sjunkit medan avsättningarna har ökat.

Ansvarsförbindelsen för den gamla pensionsskulden har tidigare år genom försäkringsinlösen lösts in med totalt 64 mnkr exklusive löneskatt. Detta för att säkra framtida pensionsutbetalningar och skapa ekonomiskt utrymme för driftkostnader. Utan inlösenbeloppen skulle skulden varit betydligt högre. Innan beslut tas om ytterligare inlösen behöver en noggrann analys av likviditetsutrymmet göras.

Medel som inte tagits upp i balansräkningen är inte placerade på något särskilt konto utan återfinns i sin helhet bland kommunens likvida medel och är återlånade i verksamheten. Den senast avlästa aktualiseringsgraden för ansvarsförbindelsen uppgår till 99,0 procent,

vilket är oförändrat jämfört med de senaste åren och innebär att endast en procents osäkerhet föreligger om hur stora de framtida förpliktelserna egentligen är.

Eftersom kommunen har pensionslösning via KPA kostnadsförs delar av pensionsavsättningarna direkt i resultaträkningen. Detta medför att medlen för dessa återfinns hos KPA och inte som en avsättning i den egna balansräkningen. Uppgifterna i KPA visar att det garanterade kapitalet som behövs för att fullgöra framtida åtaganden, inklusive 25 procents säkerhetsmarginal, uppgår till 97,5 mnkr. Marknadsvärdet på de förvaltade pensionsmedlen är därmed 4,4 mnkr lägre än det garanterade kapitalet för att säkra framtida åtaganden inräknat den 25-procentiga säkerhetsmarginalen. Värdet på pensionsförpliktelser som är tryggad genom försäkring har ökat med 2,3 mnkr sedan föregående år.

Avsättningar pensioner via KPA (mnkr)	2024	2023
Garanterat kapital exkl. 25% marginal	78,0	66,7
Garanterat kapital inkl. 25% marginal	97,5	83,4
Marknadsvärde förvaltade medel	93,1	83,4
Pensionsförpliktelse tryggad i försäk.	74,9	72,6

Balansräkningens avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har under året ökat med 8,2 procent. Den främsta anledningen till detta är att uppräkningsgraden för pensioner till förtroendevalda har ökat.

Avsättningar pensioner och förpliktelser (tkr)	2024	2023
Pensioner o liknande förpliktelser	1 434	1 409
Pensioner till förtroendevalda	6 216	5 554
Särskild avtals- o visstidspension	0	110
Löneskatt på pensioner	1 856	1 716
Totalt	9 506	8 789

Inbetalda premier kan generera överskottsmedel. Under året har höga värdesäkringskostnader medfört att överskottsmedel använts till pensionskostnader.

Hållbarhet

I visionsarbetet för Norsjöbygden pekade aktörerna tillsammans ut sex fokusområden som var viktiga för visionen **Världens bästa vardag**. Kommunens eget interna strategiarbete tog fasta på visionsarbetet i framtagande av strategi för 2050. Fullmäktige antog fem strategiområden där alla tangerar de fokusområden som fanns för visionen med undantag för miljö.

Inom området ekologisk hållbarhet sker det flera aktiviteter inom verksamheternas grunduppdrag. Ett stort arbete kopplat mot lagkraven kring insamling av olika avfalls- och förpackningstyper har genomförts under året, vilket resulterat i ett tjugotal lättillgängliga insamlingsplatser (LIP) i kommunen. Mängden avfall som förbränns har fortsatt att minska tack vare god tillgänglighet av insamlingsplatser.

I upphandlingar ställs olika krav kring miljöpåverkan vilken även vägs mot de ekonomiska effekterna. Med det svåra ekonomiska läget har det inneburit att miljömässiga krav i upphandlingar och inköp i många fall får stå tillbaka.

I kommunen arbetar verksamheterna enligt antagen strategi för fossila transporter. Dock har vissa avsteg behövt göras då det ekonomiska läget inte tillåtit inköp eller leasing av nya bilar utan tidigare leasade hybridbilar har köpts ut och ägs numera av kommunen. Gällande kommunens linjetrafik förordade kommunstyrelsen el- och dieselfordon för avtal med start december 2024.

Utvecklingsavdelningen avslutade under året ett förstudieprojekt kring spillvärme som komplement i byggnader. En förstudie som gett goda resultat för ett genomförandeprojekt med fokus på nytt bostadsområde vid Lilltjärnbränna. Partners har varit både universitet och lokalt näringsliv.

Generellt fortsätter behovet att öka när det gäller laddstationer och laddpunkter. Det gäller både kommunala som kommersiella fordon och maskiner och allmänheten. Tillgången har dock väsentligt förbättrats. Kommunen har totalt 14 egna laddpunkter för destinationsladdning. Dessa har ännu en förhållandevis låg nyttjandegrad. För kommunens egna fordon finns ytterligare laddpunkter som utökas efter behov.

Distansarbete är ytterst beroende av vilken typ av tjänst den anställda har i kommunen. Generellt har allt fler återgått till att arbeta på plats i allt större utsträckning. Vissa medarbetare arbetar fortfarande kontinuerligt på distans i viss utsträckning. Det ansträngda ekonomiska läget har inneburit att resor undvikits i stor utsträckning och att de digitala mötesformerna utökats.

En annan del i hållbarhetsarbetet är folkhälsoarbetet inom ramen för den sociala hållbarheten. Kommunen arbetar vidare med beslutat folkhälsopolitiskt program som tydliggör målsättning och identifierar åtgärder för kommunens invånare.

Secondhandverksamheten Knut'n är en viktig del av arbetet för social hållbarhet. Där kan människor som riskerar utanförskap träna sina färdigheter och ingå i en social gemenskap. Flera deltagare har gått från enkel sysselsättning via insatser till egen försörjning via anställning. Återbruk är också en viktig del i det cirkulära samhället där Knut'n fyller en viktig funktion i kommunen. Flytt till nya lokaler ger förutsättningar att kunna fortsätta kombinera den sociala hållbarheten med den ekologiska i verksamheten som definierar Knut'n.

Händelser av väsentlig betydelse

Detta avsnitt innehåller upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för den kommunala koncernen och kommunen som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.

Fortsatt görs stora satsningar på infrastruktur för bredband. PTS Projekt 1 och 2 pågår. Bidraget från Post- och telestyrelsen (PTS) betalades ut som ett förskott under 2022. Fördyringar inom projekt 2 gör att kommunala medel om 1,5 mnkr behöver tillskjutas i början av 2025 för färdigställande av projektet. färdigställandet är ett krav för att få behålla erhållet stöd.

Kommunen har under året upptagit lån på totalt 12,2 mnkr för att finansiera två av årets investeringar, underjordsbehållare samt tillhörande kranbil.

På grund av svag likviditet under årets första dagar avyttrades räntefonder för 10 mnkr. Det ansträngda likvida läget har påverkat hela året trots att det under våren infördes köpstopp och diverse restriktioner. Under årets sista dagar avyttrades ytterligare 12 mnkr av fonderna för att klara löpande utbetalningar. Vid bokslutstillfället återstod det endast 7 mnkr av kommunens räntefonder. Med väldigt låg likviditet är det hög risk för att inte klara kommande utbetalningar såsom löner och andra löpande kostnader. Restriktivitet och köpstopp fortsätter även på det nya året

Kommunens verksamheter

Sjukfrånvaron uppgick till 6,8 procent för hela organisationen, vilket är en ökning med 0,7 procent från föregående år.

Införandet av prislappsmodellen har medfört att ekonomienheten arbetsbelastats extra hårt. Införandet har även präglat hela kommunledningens arbete under stora delar av första halvåret.

Inom kansli har tjänsterna som kommunstrateg och kommunikatör tillsatts. En HR-strateg har ersatts med en administratör.

Årets lönerörelse blev försenad på grund av förhandlingar kring nya huvudöverenskommelser på nationell nivå. I april var samtliga fack utom vårdförbundet klara.

HR och den centrala bemanningsenheten har haft stort fokus på arbete med schemaläggning och stöttning av såväl personal som chefer för att skapa en bemanning i balans under hela året.

Under perioden maj-juni genomfördes EU-valet. Arbetet genomfördes planenligt och utan störningar.

Under året har kommunen arbetat med att planera sin krigsorganisation. Arbetet med beredskap genom kontinuitetsplanering inom verksamheterna fortgår. Kommunen har medverkat i den regionala beredskapsövningen Holger och i Vilde, en regional seminarieövning. Det pågår ett kommunövergripande arbete med informations-säkerhet, vilket är nödvändigt både utifrån ett säkerhetsperspektiv och för att uppfylla ny lagstiftning enligt NIS2-direktivet som träder i kraft 2025.

Inom stadsnätet förekom det främst vid årets inledning en del driftsstörningar som föranledde missnöje bland kunder i Bastuträsk och hela Norsjö kommun. Det har inneburit behov av köp av extern tjänst.

Inom digitalisering har kommunen tackat ja till att medverka i fyra olika initiativ som SKR erbjuder. Områdena är säker digital kommunikation, digital post, identitets- och behörighetshantering samt breddinförande av välfärdstekniska lösningar. Arbetet med digitalisering pågår även genom det gemensamma länsprojektet DVIS. Kommunen har även startat upp en digital kollega på hemsidan för att förbättra informationen ut till invånarna.

Förvaltningsberättelse

Kommunen har medverkat i ett införande-projekt för nytt e-arkiv tillsammans med åtta andra kommuner. Detta har inneburit utbildningsinsatser av personalen.

Som en del i att öka andelen digital post har kommunens fakturaflöde ställts om under hösten. Implementeringskostnaden uppgick till 96 tkr. Kostnaden beräknas ha en återbetalningstid på maximalt 1-1,5 år eftersom betydligt fler fakturor kommer skickas ut digitalt via Kivra istället för post.

Från första november köper kommunen tjänst av Skellefteå kommun för systemförvaltning av lönesystemet. Förhoppningen är att detta på sikt ska leda till lägre kostnader.

Inom verksamhetsområdet Kommunal utveckling har flera vakanser inte tillsatts under året och flertalet externt finansierade projekt har bemannats av befintlig personal. Den högre arbetsbelastningen i organisationen är en av orsakerna till att verksamhetsområdet har en högre sjukfrånvaro.

Med förvaltningens svåra ekonomiska läge har flertalet åtgärder haft påverkan på verksamheten inom Kommunal utveckling. Inte minst har bristen på likvida medel bromsat flera investeringar. Efter beslut om att inte genomföra projektet Ställplatser på Noret har tidigare upparbetade kostnader påförts verksamhetsområdets resultat.

Återställningsarbeten efter branden i vattentornet i Bastuträsk har pågått under hela året.

Ett biståndsbedömt trygghetsboende har öppnats i Bastuträsk. Det har varit ett stort tryck på utskrivningsklara patienter från regionen och på särskilt boendeplatser vilket har inneburit väntetid på platser. Vid årets slut var väntetiderna på normal nivå.

Behovsanalyser har gjorts inför införandet av den nya socialtjänstlagen. Det innebär en kommunövergripande förändring då socialtjänsten ska bli mer förebyggande,

tillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad i samverkan med övriga verksamhetsområden och externa aktörer.

Omsorgen satsar på kompetenshöjande insatser för vård- och omsorgspersonal och kvalitetsarbete. Tjänsten kvalitetssäkrings-samordnare är permanent inrättad eftersom behovet av kvalitetshöjande insatser är stort. Arbetet med heltidsresan och personalplanering har införts i samtliga verksamheter inom Omsorgen.

Ung omsorg påbörjades i februari då 13 ungdomar anställdes på Vinkelbo och Solbacka genom Ung omsorg. Responsen är mycket positiv från såväl ungdomarna som de äldre. Merparten av ungdomarna kan tänka sig en utbildning inom vårdyrken och samtliga kan tänka sig att jobba extra inom vården.

Efter genomförda SWOT-analyser med arbetsgrupperna i Omsorgen avslutades lokalutredningen i slutet av året. Rapporten har överlämnats till konsulter där även skola och måltider ska ingå i analysen. Resultatet kommer tidigt under 2025.

Läkemedelsautomater har införts i hemtjänst, hos brukare som bedöms lämpliga. Sedan starten har automaterna givit nästan 3 000 doser med följsamhet på 100 procent.

Effekterna av den politiska satsningen för högre behörighet "Skolsatsningen" har gett effekt i verksamheten. Totalt har nio personer som deltagit i satsningen erhållit lärarlegitimation. Ytterligare fyra personer genomgår för närvarande utbildning varav en person till förskolelärare och tre personer till lärare i grundskolan. Totalt har 22 personer med lärarlegitimation fått en anställning efter satsningens start.

Pedagogisk omsorg har haft färre sökande vilket medförde ett beslut om att avsluta en tjänst som dagbarnvårdare från och med höstterminen. Under höstterminen har det även reducerats en tjänst inom grundskolan med anledning av flytten av åk 4-5 från Bastuträsk skola till Norsjöskolan.

Bastuträsk förskola och fritidshem bytte under året lokaler. Detta innebar en extra kostnad på 100 tkr för anpassningar av lokalerna. Dock saknades avsatta budgetmedel för åtgärden.

Vuxenutbildningen slutade erbjuda egna gymnasiekurser utöver de som hör till vård- och omsorgscollege, vilket inneburit en effektivisering med 0,85 tjänst.

Ett stort kompetensutvecklingsarbete har pågått under året med stöd av en konsult och Mittuniversitetet. Läsåret 23/24 var sista läsåret för detta projekt som finansierats av Skolverket inom ramen för Samverkan för bästa skola. Projektet har implementerat ett arbetssätt kring förbättringskapacitet som verksamheten bedömer är mycket positivt för kvalitén på undervisningen över tid.

Ur kommunens bildarkiv. Vuxenutbildning.

Norsjölägenheter AB

Hyresförhandlingar mellan Norsjölägenheter och Hyresgästföreningen slutfördes med en hyreshöjning på 5,35 procent från 2024-06-01. Bolaget har sju anställda, vilket är detsamma som föregående år.

Trepartens renhållningsnämnd

Trepartens renhållningsnämnd har under hösten fattat beslut om att godkänna en avvikelse på -385 tkr för drift av förpackningsinsamlingen. Detta för att perioden mars-juni ej fanns budgeterat inom verksamheten.

Under hösten såldes de gamla sopbilarna. En av nämndens personbilar havererade under senhösten. I stället för reparation planeras inköp för att ersätta bilen.

Kund- och verksamhetssystemet för VA och avfall, EDP Future, fungerar inte som avsett i samverkan med Lystcom på grund av kommunernas olika regler kring IT-säkerhet. Alternativa lösningar utreds och ett ärende med förslag till beslut kommer presenteras under nästa år.

Under året har test utförts för fastighetsnära insamling av förpackningar (FNI) där syftet är att mäta förväntade volymer vid fastighetsnära insamling av papper, plast, metall och glas. Testet kommer pågå till slutet av februari 2025.

Ytterligare information om Treparten återfinns i bilaga 1.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

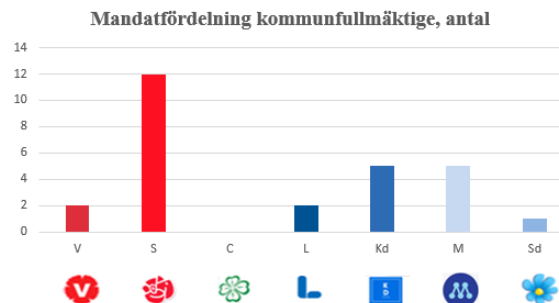
I Norsjö kommun är den kommunala koncernen den övergripande styrenheten. Med den kommunala koncernen avses kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och bostadsbolaget, samt kommunens nämnd och övriga bolag. I förvaltningsberättelsens organisationsöversikt framgår hur den kommunala koncernen är strukturerad. Styrning och uppföljning är, så långt det är möjligt med hänsyn till verksamhetens art och lagstiftning, utformad med syftet att styra på ett likartat sätt oberoende av vilken verksamhet eller juridisk organisationsform som berörs. I detta avsnitt beskrivs utformningen av strukturen för styrning och uppföljning inom Norsjö kommunkoncern.

Inom Norsjö kommunkoncern finns ansvarsstruktur i flera nivåer av politiskt styrande instanser, kommunfullmäktige, kommunstyrelse och styrelsen för det kommunala fastighetsbolaget. Därtill finns en tjänstemannaorganisation till stöd för det politiska styret och för genomförandet av verksamheten.

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ, vilket kan liknas vid att det är kommunens "riksdag". Det är fullmäktige som anger mål och riktlinjer för hela kommunens verksamhet.

Kommunfullmäktige består av 27 ordinarie ledamöter och 16 ersättare. Ordförande är Lars Israelsson (S) och Lina Hjelte (V) är vice ordförande. Kommunfullmäktiges politiska mandatfördelning framgår i nästkommande tabell.

Fullmäktige beslutar bland annat om

- budget, skattesats och andra viktiga ekonomiska frågor
- detaljplaner och översiktsplaner
- investeringar
- nämndsorganisation och verksamhetsformer
- val av ledamöter och ersättare i nämnder och utskott
- val av revisorer
- motioner, förslag från politiker och medborgarförslag.

Kommunstyrelsen är direkt underställd fullmäktige och bereder alla ärenden som ska behandlas i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen är Norsjö kommuns enda nämnd.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering vilket inbegriper ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen.

Kommunstyrelsen svarar för nämndens planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet, det kommunala bolaget samt kommunalförbunden. Betydande delar av detta ansvar är kopplat till uppsiktsplikten och den interna kontrollen. Kommunstyrelsen rapporterar vidare till kommunfullmäktige.

Kommunen har två beredande utskott, Allmänna utskottet samt Utbildnings- och Omsorgsutskottet. Utskotten är direkt underställda och rapporterar till kommunstyrelsen. Utskotten har mandat att besluta i vissa ärenden av enklare karaktär.

Bostadsbolaget har oförändrad styrelse sedan förra året. Bolagets styrelse har 5 ledamöter och 5 ersättare.

Styrelsen svarar för att bolaget bedrivs i enlighet med ägardirektiven. Styrelsen rapporterar till kommunfullmäktige. I ärenden av principiell betydelse eller av större vikt ska bolaget inhämta yttrande av ägaren innan beslut fattas.

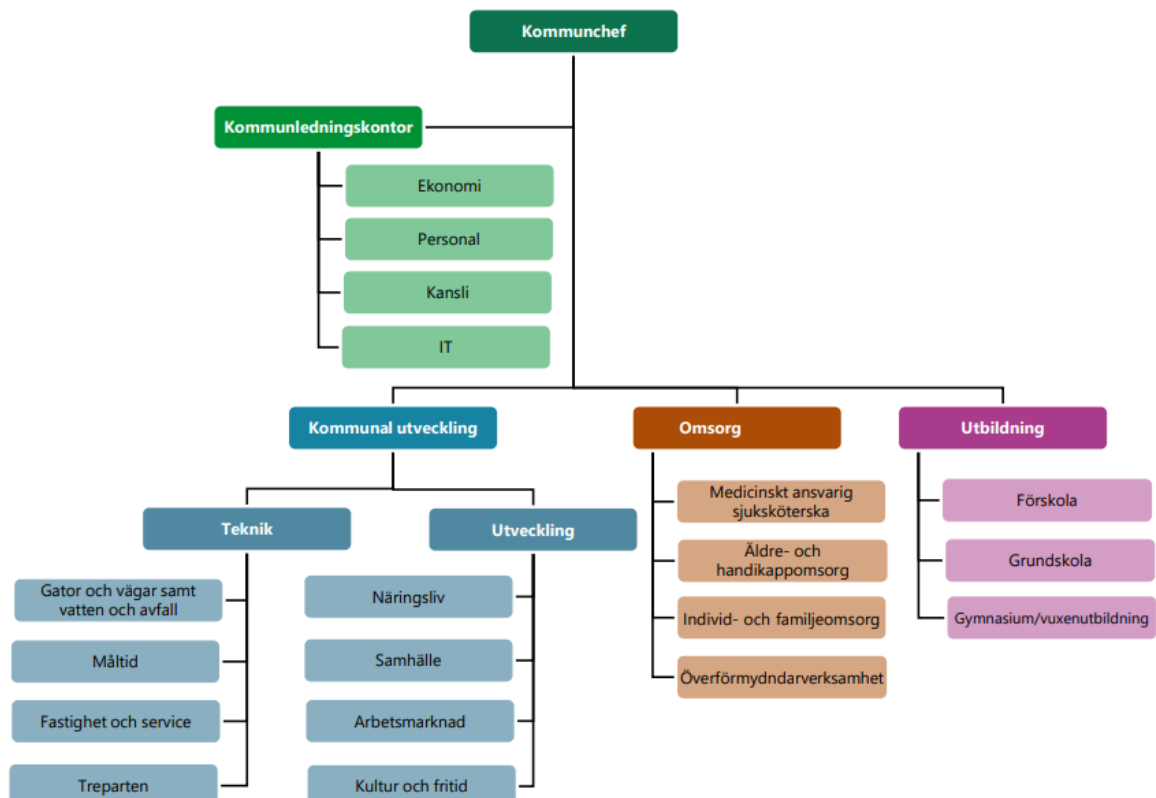
Förvaltningsorganisation

Kommunen drivs i en (1) förvaltning. Förvaltningsorganisationen består av Kommunledningskontor (KLK) samt tre verksamhetsområden. KLK omfattar stabsfunktionerna ekonomi-, personal-, kansli- och IT-enhet. Stabsfunktionen bistår samtliga områden med diverse stöd och hjälp.

Kommunledningskontoret och verksamhetsområdet Kommunal utveckling tillhör Allmänna utskottet medan verksamhetsområdena Utbildning och Omsorg tillhör Utbildnings- och Omsorgsutskottet.

Den kommunala koncernens tjänstepersoner ansvarar för att tillse att de politiska nivåerna har tillgång till sakkunnig kompetens vid beredning av ärenden samt för att bedriva den operativa verksamheten. I styrsystemet innebär det att tjänstepersoner i koncernen ska omsätta de politiska visionerna, strategierna, målen och uppdragen till operativa mål och konkreta aktiviteter samt återrapportera till ansvarigt utskott hur verksamhet och ekonomi utvecklas.

Den förvaltningsorganisation som gäller vid utgången av 2024 presenteras nedan.

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

I Norsjö kommun utgår styrning och uppföljning utifrån mål med verksamheterna i den kommunala koncernen. För medborgaren är det verksamheten som är väsentlig. Ekonomiska ramar och mål sätts således för verksamheter. Därefter har kommunstyrelsen ansvar för att verksamheterna uppnår målen inom de ekonomiska ramarna. I organisationsöversikten på sida 11 framgår hur koncernens ansvar fördelar sig i förhållande till kommunens betydande verksamheter.

Strukturen för styrning och uppföljning tar utgångspunkt i kommunkoncernen. Mål för god ekonomisk hushållning, riktlinjer och övergripande styrdokument beslutas av kommunfullmäktige. Bolaget är ålagt att följa de för bolaget tillämpliga mål och riktlinjer.

Verksamheterna kan delas in i tre delar utefter dess finansiering:

- Skattefinansierad verksamhet, verksamheter som huvudsakligen är finansierade av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Avgiftsfinansierad verksamhet, verksamheter som finansieras med självkostnadsreglerade avgifter.
- Affärsdrivande verksamheter, verksamhet på konkurrensutsatt marknad.

Kommunfullmäktige beslutar om mål och ramar för samtliga verksamheter. Styrning och uppföljning med tillhörande mål och ramar sker av samtliga verksamhetsområden inom kommunstyrelsen, samt av kommunfullmäktige och de gemensamma nämnderna.

För den kommunala verksamheten sker uppföljning även utifrån finansieringsformerna skattefinansierad verksamhet, avgiftsfinansierad verksamhet och affärsdrivande verksamhet i enlighet med nedanstående tabell.

Struktur avseende uppföljning på finansieringsnivå

Uppföljningsnivå	NORSJÖ KOMMUN		
Finansieringsnivå	SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET	AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET	AFFÄRSDRIVANDE VERKSAMHET
Verksamhetsnivå	Vård och omsorg Individ- och familjeomsorg Förskoleverksamhet Grundskola Gymnasie- och vuxenutbildning Kultur och fritid Gata och park Övriga skattefinansierade verksamheter	Vatten och avlopp Kommunal renhållning	Fastighet Övriga kommersiella verksamheter

Centrala styrdokument

Inom Norsjö kommunkoncern används olika styrdokument som generellt syftar till att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Styrdokumenterna har olika karaktär. Styrdokument för utveckling av den kommunala verksamheten upprättas via framtagna planer och program, där beslutade policyer styr förhållningssätt och riktlinjer förtydligar rättssäker hantering. Nedan anges de mest centrala dokumenten som används för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Budget med plan

Varje år beslutar kommunfullmäktige om en budget för kommande år med tillhörande planår. Kommunens totala verksamhet bedrivs både i förvaltnings- och bolagsform. Kommunen och bolaget upprättar var sin detaljbudget som ska presenteras för och beslutas av kommunstyrelsen innan november månads utgång året före budgetåret. I budgeten framgår även fullmäktiges prioriterade mål för god ekonomisk hushållning. En sammanställd budget för den kommunala koncernen har inte upprättats.

Policydokument

Kommunfullmäktige fastställer planer, riktlinjer och policyer för kommunen. Enligt ägardirektiven ska även bolaget följa dessa i den mån de är tillämpliga.

För att stärka effektivitet, samordning och ett gemensamt agerande inom kommunkoncernen är det viktigt att koncernen för en sammanhållen arbetsgivarepolitik.

Mål, budget och uppföljning inom den kommunala koncernen

Kommunfullmäktige fastställer mandatmål för kommunen. Bolaget är ålagt att följa tillämpliga mål men kan även fastställa egna mål. Vilka av kommunens mandatmål som är tillämpliga fastställs av kommunstyrelsen. Bolaget ska årligen återrapportera måluppfyllelsen till kommunstyrelsen.

Den övergripande målstyrningen inom Norsjö kommunkoncern baserar sig på fyra fastställda mål. Målen syftar till att leda kommunen i riktning mot visionen **Världens bästa vardag**. Måluppfyllelsen återfinns på sidan 34.

Ekonomiska mål för kommunen

Kommunens målsättning inför de kommande tre åren är att med anpassningar av verksamheterna klara målet om god ekonomisk hushållning. Enligt fullmäktiges målformulering och ambitionsnivå anses ett resultat på 3 procent av skatteintäkter och statsbidrag vara en (1) faktor för god ekonomisk hushållning.

I kommunen bedrivs verksamheter med varierande förutsättningar, vilket innebär att ekonomiska ramar och mål inte kan utformas på samma sätt för alla verksamheter. Resursfördelningen mellan olika verksamheter spelar en viktig roll för ekonomistyrningen, det vill säga förmågan att använda begränsade resurser effektivt, möta behov och nå uttalade mål. Det är därför viktigt att ha en fungerande modell vid fördelning av resurser. En modell som innebär att lagstiftningens krav, olika målgruppers behov och politiska prioriteringar ställs mot tillgången av ekonomiska resurser. Kommunfullmäktige väger samman, prioriterar och beslutar hur de ekonomiska medlen ska fördelas.

Förvaltningsberättelse

För budgetåret 2024 är den resursfördelningsmodell som använts för den skattefinansierade verksamheten komplex och beräknar varje verksamhetsområdes uppräkningsbehov utifrån innevarande års budgeterade kostnader för priser och löner. Dessutom beräknas förändringar i kapitalkostnader samt att fördelning görs för uppräkningsår inom resultatenheter. Uppräkningsår har fördelats utifrån varje verksamhetsområdes tidigare kostnads- massa. Uppräkningsår för internhyra, interna IT-kostnader och interna städ- och måltidskostnader fördelas till de verksamheter som belastas. Resursfördelningsmodellen tar inte hänsyn till förändringar i demografisk sammansättning. Ökade eller minskade resurser för verksamhetsspecifika aspekter och demografiska förändringar hanteras i stället i verksamheternas utökningar och effektiviseringar.

Kommunens avgiftsfinansierade verksamheter regleras av självkostnadsprincipen. Budgeten utarbetas utifrån fullmäktiges taxebeslut. Verksamheterna ska anpassa kostnaderna till de beräknade intäkterna.

Affärsdrivande verksamheter, det vill säga verksamheter som verkar på konkurrensutsatt marknad, hanteras i huvudsak som de skattefinansierade verksamheterna. Fullmäktige har inte satt krav på viss nivå av avkastning.

Ekonomiska mål för bolaget

Bolagets långsiktiga ekonomiska finansiella mål, mätt som ett genomsnitt över rullande treårsperiod, skall understödja god lönsamhet per objekt, finansiell stabilitet och investeringar utan ägartillskott.

Kommunen ställer marknadsmässiga avkastningskrav på bolaget och tar ut marknadsmässig avgift när kommunen ingår borgensåtagande för bolagets räkning.

Bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att soliditeten successivt ska öka så att den uppgår till minst 15 procent.

Bolaget ska långsiktigt generera en uthållig avkastning på eget kapital om minst 6 procentenheter. Beräkningen baseras på årets resultat före skatt dividerat med ingående eget kapital inklusive kapitalandelen på obeskattade reserver. Bolaget ska även besluta om utdelning till ägaren motsvarande högsta nivå för respektive verksamhetsår enligt beräkning utifrån 3 § i lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (2010:879).

Planering året innan budgetåret

Syftet med den årliga budgetprocessen är att skapa prioriterade och tydliga mål och utifrån dem besluta om budget.

Under 2023 beslutade kommunfullmäktige att ändra resursfördelningssätt och ingå i SKR:s så kallade prislappsmodell. Detta medför att helt nytt sätt att fördela de medel som finns att förfoga över. Modellen implementerades i början av 2024 för framtagande av budget 2025 med efterföljande tre planår.

Budgetprocessen inleds med en kick-off som syftar i att skapa en gemensam bild över vad kommunen övergripande vill uppnå de kommande åren. Därefter följer 2-3 budgetberedningar för att fastställa budgetanslag. Förutom anslag till drift och investeringar tar budgetberedningen fram förslag till budgetårets taxor och avgifter.

Budgetberedningens arbete överlämnas till kommunfullmäktige för fastställande av nästkommande års budget samt ytterligare tre planår. Budgetbeslut fattas huvudsakligen i juni månad. Budgetbeslut kan förskjutas till hösten innan budgetåret om särskilda skäl föreligger och budgetbeslut ska förskjutas till november de år som det förrättas val i hela landet i enlighet med kommunallagen. Att budgetbeslut fattas i juni året innan budgetåret grundar sig i att verksamheterna, vid behov, ska hinna genomföra och implementera åtgärder tills det nya budgetåret inleds. Budget för planår kan komma att ändras när planår blir budgetår kommande år.

Uppföljning under budgetåret

Kommunkoncernen följer upp verksamhetsmålen två gånger per år, i delårsrapport och årsredovisning. Ekonomisk måluppfyllelse följs upp tre gånger per år, i tertialrapport, delårsrapport och i årsredovisning. Därtill följs verksamheternas mål och budget löpande upp vid samtliga utskottssammanträden.

I maj gör koncernen en första uppföljning för årets fyra första månader. För att kommunstyrelsen så tidigt som möjligt ska kunna ge direktiv om åtgärder behöver styrelsen få ekonomisk information om prognostiserat årsresultat. Tertialrapporten fastställs av fullmäktige i juni.

Efter åtta månader upprättar kommunkoncernen en delårsrapport som innehåller uppföljning och analys av mål, budget och helårsprognos för ekonomiskt resultat. Kommunrevisionen gör en övergripande granskning av delårsbokslutet. Styrelsen beslutar om delårsbokslutet och eventuella åtgärdsbehov analyseras. Delårsrapporten fastställs av fullmäktige under oktober månad.

Bokslut och årsredovisning

Den löpande uppföljningen avslutas i februari efter budgetåret med årsbokslut och årsredovisning. Den senare innehåller koncernövergripande analyser samt uppföljning av koncernens mål och resultat. Revisionen genomför en granskning av styrelsens och koncernens årsredovisning. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen under mars månad samt beslutar om ansvarsfrihet ska ges till kommunstyrelsens ledamöter.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppsiktspliktens genomförande tar sin utgångspunkt i budget, flerårsplan och ägardirektiv. Utöver delårsrapporterna rapporterar bolaget till kommunstyrelsen avseende utvecklingen av verksamhet och ekonomiska utfall. Väsentliga avvikelser ska lyftas fram då syftet är att tidigt kunna sätta in åtgärder.

Särskilda uppföljningar har skett för verksamheter som visat prognos på underskott. Dessutom har särskild uppföljning gjorts av likviditeten under året.

Arbetet med intern kontroll, som beskrivs under nästa rubrik, är också en del av uppsiktsplikten.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har ett övergripande och samordnande ansvar för den interna kontrollen inom kommunen. Den interna kontrollen sker i enlighet gällande reglemente. Varje år fastställs en plan för årets internkontrollarbete som följs upp vid delårs- och årsbokslut.

Identifierade internkontrollmoment för verksamheterna och bolaget indikerar inga avvikelser inför årsbokslut. Av årets totalt 22 ärenden kvarstår ett (1) öppet ärende på grund av återremiss till verksamhet. Detta ärende förskjuts till 2025.

En uppföljning inklusive riskanalys har gjorts inför förslag till ny kontrollplan för 2025. Denna presenteras för kommunstyrelsen i mars.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

En väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är nödvändig för god ekonomisk hushållning. För att kunna bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt krävs tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål. Utvärderingen av Norsjö kommuns finansiella ställning utgår från koncernperspektivet och bryts även ner till skattefinansierad, avgiftsfinansierad och affärsdrivande verksamhet. Även enskilda kommunala verksamheter följs upp och kommenteras.

I detta kapitel återfinns även redogörelse för fastighetsbolagets verksamhet under året, uppföljning av ägardirektiven samt en kort redogörelse om Trepårtens renhållningsnämnd, kommunens borgensåtaganden och övriga ansvarsförbindelser.

Nedan presenteras politiskt fastställda mål, tre verksamhetsövergripande och ett ekonomiskt mål, samt dess måluppfyllelse. Till respektive mål finns underliggande indikatorer.

Hållbar och effektiv organisation

Norsjö kommun behöver leverera relevant service i dag och i morgon till kommunens medborgare. För att kunna göra detta behöver kommunen ha en hållbar och effektiv organisation där medarbetare trivs och mår bra.

För att verksamheterna ska fungera behöver kommunen attrahera, rekrytera och behålla medarbetare. En grundförutsättning för detta är en god fysisk

samt god organisatorisk och social arbetsmiljö. Organisationen behöver också vara öppen för nya sätt att organiseras och bemannas för att använda kompetenser ändamålsenligt.

Måluppfyllelse

Av målets sex indikatorer som används för uppföljning av fullmäktiges mål uppfyller tre den högre styrgränsen, en uppnår den lägre styrgränsen och två uppnår inte styrgräns. Baserat på indikatorernas utfall bedöms målet delvis uppnått.

Årets medarbetarenkät utfördes under perioden juli och augusti. Deltagandet ökade jämfört med föregående år och landade på 64 procent. Detta kan förklaras med påminnelseutskick samt att enkäten fanns tillgänglig under en längre period. Totalt motivationsindex ökade från 79 till 80 och förbättring sågs i frågans samtliga tre delar. Även index för områdena motivation och ledarskap ökade jämfört med föregående år.

Sjukfrånvaron har svag ökning inom tre verksamhetsområden medan det är högre ökning inom det fjärde. Fördjupad analys och hantering inom rehabilitering pågår.

Kommunstyrelsens budgetavvikelse är ett kraftigt budgetunderskott på 16,8 mnkr. Detta beror på flera faktorer. Trots att verksamheternas PO-påslag reducerades till faktiska påslag, en total sänkning med 6,2 mnkr, är personalkostnaderna 5,1 mnkr högre än budget. De lönerader som har störst budgetavvikelse är lön till timanställda, övertid, fyllnadslön och BEA-anställningar. Andra kostnader som avviker kraftigt från budget är köp av huvudverksamhet, inhyrd personal och konsulter. Betydligt högre kostnader än budgeterat märks även för bostadshyror, livsmedel och reparationer.

Under året har en kort enkät tagits fram för att undersöka hur medarbetare som valt att avsluta sin anställning upplevt sin tid hos Norsjö kommun. I urvalet ingick endast de medarbetare som sagt upp sig på egen begäran, alltså inte pensionsavgångar eller övriga. Tidigare medarbetare har blivit uppringda av personalenheten och fått möjlighet att svara på frågorna. Årets resultat är lägre än året innan.

En grundläggande sammanställning av samverkan mellan kommuner i Region10 (R10) har gjorts inom ramen för den gemensamma förstudien Fosir. Inom R10 finns en bruttosammanställning med förslag för framtida samarbetsmöjligheter och en prioritering bland dessa pågår. Skellefteå kommun samt Region Västerbotten bidrar med processledningsstöd inom detta arbete.

Hållbar och effektiv organisation	Högre	Lägre	Helår	
Indikator	Styrgräns	Styrgräns	utfall	
HME (total motivationsindex)	79	77	80	
SAM (Årlig uppföljning)	Ja		Ja	
Sjukfrånvaro	6,50%	7	6,77%	
Budgetavvikelse kommunstyrelsen	0%	0,50%	-5,2%	
Avslutsenkät. "Skulle du rekommendera kommunen som arbetsgivare?" Andel positiva svar.	75%	50%	45%	
Samverkan med andra kommuner (R10-mätning) (avtal och gemensamma nämnder)	19	18	24	

Välfärd och välmående genom livet

Medborgarna ska känna sig nöjda med den service som kommunen erbjuder i kärnverksamheten. Kommunen ska underlätta för möjligheten till att kunna utöva fritidsintressen, finna sociala sammanhang och skapa kreativa mötesplatser.

Kommunens uppdrag är att leverera kärnverksamheter med god kvalitet som våra medborgare är nöjda med. Kommunen ska också värna verksamhet och mötesplatser som bidrar till en rik fritid.

Måluppfyllelse

Av målets sex indikatorer som används för uppföljning av fullmäktiges mål uppfyller två den högre styrgränsen, en uppnår den lägre styrgränsen och tre uppnår inte styrgräns. Baserat på indikatorernas utfall bedöms målet delvis uppnått.

SCB:s enkätsvar för 2024 visar en något lägre nivå av nöjdhet än målsättningen samt en sänkning från tidigare år. Fortsättningsvis är upplevelsen av möjlighet till fritidsaktiviteter hög. På grund av det lagda sparbudgetet har verksamheterna haft en högre andel dagar där kommunala anläggningar varit stängd på grund av sjukdom och liknande. Det har även varit förändringar i öppettider för att undvika vikariekostnader. Åtgärderna kan ha påverkat enkätsvaren negativt.

Brukarenkät indikerar att helhetssynen inom särskilt boende försämrats jämfört med föregående år. Inom ordinärt boende, hemtjänst, är helhetssynen på samma nivå som föregående år, vilket är bättre än utfallet för hela riket. Inom båda kategorierna upplevs möjligheten att få kontakt med personal/hemtjänst positiv. Dock har upplevelsen av att känna sig ensam ökat jämfört med riket. Utfallen bearbetas inom kvalitetsarbetet.

Förvaltningsberättelse

Elevresultatens medelvärde för avgångseleverna från åk 9 våren 2024 är 228 poäng, vilket är en förbättring mot föregående år. I jämförelse med andra kommuner tillhör resultatet de 25 procent högsta bland kommuner i Sverige samt tredje bästa kommun i Västerbotten.

Kvalitetsundersökningen som genomfördes under hösten för elever i åk 4-9 visar att elevernas upplevda trygghet i skolan ökat från 3,1 till 3,6 poäng av maximalt 4 poäng.

Medborgarnas självskattning ingår i Folkhälsomyndighetens enkät och uttrycks som "Bra uppskattat hälsotillstånd". Data eftersläpar med ett år och utfallet för 2023 ligger på liknande nivå som tidigare år.

Välfärd och välmående genom livet Indikator	Högre Styrgräns	Lägre Styrgräns	Helår utfall	
Upplevda möjligheter till fritidsaktiviteter (SCB)	83%		80,3%	
Brukarenkät – Helhetssyn Säbo	82%	76%	67%	
Brukarenkät – Helhetssyn Hemtjänst	95%	91%	93%	
Elever i åk 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	225	220	228	
Kvalitetsundersökning – Elever åk 4-9 "Hur nöjd är du med din skola?"	3	2,5	3,6	
Medborgarnas självskattning av sitt eget mående. Bra självskattad hälsa %	73%	66%	63%	

Välkomnande och attraktiv bygd

Norsjö kommun vill öka antalet invånare. En förutsättning för detta är att kommunen har bostäder som passar i alla delar av livet. Kommunen behöver ha mottagningskapacitet för att fler ska kunna flytta till och etablera sig i kommunen.

Kommunen vill stärka varumärket Norsjöbygden samt utveckla och främja möjligheten för människor att bosätta sig i Norsjö kommun. En nära dialog och samverkan med näringslivet är av största vikt för en levande bygd.

Måluppfyllelse

Av målets fem indikatorer, som används för uppföljning av fullmäktiges mål, uppfyller tre indikatorer den lägre styrgränsen och två uppnår inte styrgräns. Baserat på indikatorernas utfall bedöms målet delvis uppnått.

Den medborgarenkät som genomfördes under hösten indikerar något lägre utfall och lägre svarsfrekvens än föregående år. En marginell förändring med -0,1 procent inom upplevelsen om Norsjö som en bra plats att leva och bo på och större varians på -2,2 procent på frågan om nöjdhetsgrad av kommunens verksamheter. En fördjupad analys av hela medborgarenkäten pågår.

Näringslivsenkätens samlade omdöme är baserat på svar från kommunens företag om hur de upplever Norsjö kommun inom bland annat information, dialog, attityder, förutsättningar och myndighetsutövning. Kommunen har försämrat sitt resultat från 3,71 år 2023 till 3,55 år 2024 vilket främst beror på politikernas och tjänstepersonernas attityd till företagande, dialog med beslutsfattare och information från kommunen. Resultatet ligger dock fortfarande över rikssnittet.

Jämfört med föregående år har antalet medborgare i åldern 20-64 år minskat med 2 personer. Den lägre styrgränsen uppnås därför fortfarande inte.

Under året har fyra bygglovsansökningar för bostäder beviljats. Samtliga avser nybyggnationer av en-bostadshus.

Välkommande och attraktiv bygd Indikator	Högre Styrgräns	Lägre Styrgräns	Helår utfall	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (SCB)	93%		92,1%	
Näringslivsenkät – samlat omdöme	3,8	3,5	3,55	
Medborgarnas nöjdhet med kommunens verksamheter (SCB)	80%		64,7%	
Antal medborgare (ålder 20-64 år)	2 000	1 973	1 905	
Godkända bygglov för bostad	5	3	4	

Långsiktig hållbarhet med en ekonomi i balans för att uppnå god ekonomisk hushållning

För att uppnå ekonomisk hållbarhet krävs en balans i att sörja för nuvarande generations välfärd utan att äventyra kommande generationers möjligheter till minst lika bra förutsättningar.

Måluppfyllelse finansiella mål

Av målets fyra indikatorer uppfyller en högre styrgräns, medan resterande tre inte uppfyller styrgräns. Baserat på utfallen anses målet ej uppnått. Resultatet är -1,87 procent som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet uppnår inte den lägre styrgränsen.

Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen har minskat från 54,8 till 53,4 procent. Trots detta ligger soliditeten på hyfsat bra nivå och överstiger högre styrgränsen.

Vid årets slut uppgår betalningsberedskapen till 17 dagar, vilken är en försämring med tjugo dagar jämfört med föregående år. Att betalningsberedskapen, som mäts vid månadsskifte, endast är 17 dagar är en mycket kritisk nivå eftersom utbetalning av Skatteverket sker omkring den 22:a dagen varje månad. Betalningsberedskapen är långt under den lägre styrgränsen. Höga utflöden av likvida medel under året som avsett både drift och investeringar har fortsatt påverkat betalningsförmågan negativt.

Kommunens investeringsbudget uppgick till 30,7 mnkr inklusive ombudgeteringar från föregående år och tilläggsanslag som beslutats under året. Nettoutgiften, som uppgick till 23,9 mnkr, är långt över styrgränsen. Utfallet bedöms som ej uppfyllt trots att det är ett mandatmål. För att målet ska uppnås krävs att fullmäktige kraftigt reducerar befintliga investeringsplaner kvarvarande år av mandatperioden.

Finansiellt mål Indikator	Högre Styrgräns	Lägre Styrgräns	Helår utfall	
Årsresultatets andel av skatter och bidrag	3,00%	2,90%	-1,87%	
Soliditet exklusive ansvarsförbindelse pensioner	50%	48%	53%	
Betalningsberedskap med likvida medel ska uppgå till	60 dagar	52 dagar	17 dagar	
Nettoinvesteringar, kr per invånare, mandatperiod (novemberstatistik)	Max 4 000 kr		6 098 kr	

Kommunstyrelsens målbedömning

Modellen för mål- och resultatstyrning är styrande i målarbetet och bedömning av målens uppfyllandegrad. Kommunstyrelsen bedömer att samtliga tre övergripande mål är delvis uppfyllda. Det finansiella målet *långsiktig hållbarhet med en ekonomi i balans för att uppnå god ekonomisk hushållning* bedöms inte vara uppfyllt.

Kommunstyrelsens sammantagna bedömning är att målen för god ekonomisk hushållning, de vill säga de övergripande målen tillsammans med det finansiella målet, inte har uppnåtts. Den samlade bedömningen görs utifrån att samtliga övergripande mål endast är delvis uppfyllda samt att tre av de finansiella indikatorerna inte ens uppnår delvis måluppfyllelse. Bedömningen görs trots att det saknas definition för när god ekonomisk hushållning ska anses råda och därmed hur bedömningen ska göras.

I mars förväntas fullmäktige besluta om god ekonomisk hushållning samt hantering av kvarvarande resultatutjämningsreserv (RUR) samt den nya resultatreserven (RER).

Sommarflickor. Foto: www.ricke.se

God ekonomisk hushållning i koncernen

God ekonomisk hushållning består av både verksamhetsmål och finansiellt mål. Det ekonomiska effektivitetsmålen är en del av det ekonomiska målet. I mandatmålen har fullmäktige beslutat att det ekonomiska effektivitetsmålet ska uppgå till 3 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning. Effektivitetsmålet har höjts med anledning av att kommunen har mycket stora investeringsbehov. För 2024 innebär det treprocentiga effektivitetsmålet ett resultat på 10,5 mnkr i kommunen.

Då det saknas definition för vad som utgör god ekonomisk hushållning i koncernen görs endast uppföljning på resultatets andel av skatter och bidrag.

För innevarande år uppgår kommunens resultat till -1,87 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning. Trots att bolaget redovisar överskott är koncernens resultat ändå negativt och uppgår till -1,46 procent. Det negativa resultatet uppfyller därmed varken god ekonomisk hushållning eller balanskrav.

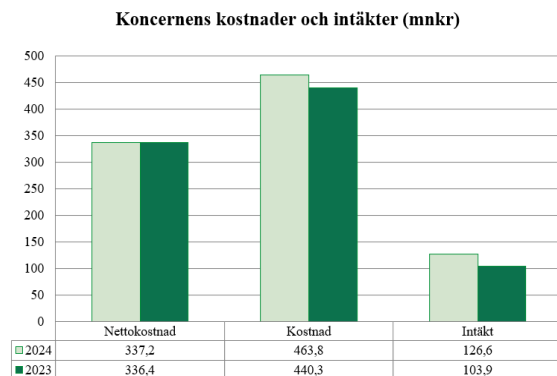
Med anledning av hög inflation, som bland annat medför höga kostnadsökningar och värdesäkringskostnader för pensioner, beslutades att sänka effektivitetsmålet för 2024 till endast 0,05 procent, motsvarande 167 tkr. Detta för att verksamheterna inte skulle behöva göra kraftiga nedskärningar då 2024 förväntas vara det sista året med kraftiga kostnadsökningar för pensioner. De två senaste åren har pensionskostnaderna mer än fördubblats, från 16,9 till 34,7 mnkr. Redan till nästa år förväntas pensionskostnaderna sjunka med cirka 10 mnkr vilket läggs direkt på det budgeterade resultatet och medför att budgetresultatet 2025 uppnår fullmäktiges effektivitetsmål utan att påverka verksamheternas budgetutrymme.

Resultatutveckling

Utvärdering av årets resultat syftar till att bedöma utvecklingen av och relationen mellan intäkter och kostnader för aktuellt räkenskapsår och över tid. Årets koncernresultat är -5,1 mnkr, vilket är 3 mnkr bättre än föregående år.

Ingen justering av budgeterat resultat har skett i koncernen under året. Den budgetjustering som kommunen gjort för de så kallade generella bidrag av riktad art medför ingen nettojustering av budgeterat resultat, se sida 40. Några omdisponeringar har även gjorts inom kommunstyrelsen, men dessa påverkar inte heller budgeterat nettoresultat.

Koncernens nettokostnader har ökat med 0,8 mnkr jämfört med föregående år. Kostnaderna har ökat med 23,5 mnkr och intäkterna med 22,7 mnkr. I kommunen har kostnaderna ökat med 23,5 mnkr och koncernföretaget redovisar några tusen kronor i lägre kostnader.

I koncernen noteras även att avskrivningskostnaderna har ökat med 2,7 mnkr, vilket motsvarar en kostnadsökning med 21,3 procent under året. Koncernföretaget har oförändrade kostnader för avskrivningar, vilket innebär att hela kostnadsökningen återfinns i kommunen.

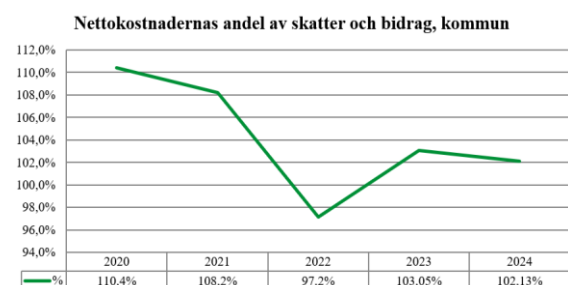
Personalkostnader är kostnadslaget med högst kostnader. Dessa har ökat med 3,6 procent i koncernen varav kommunens personalkostnader ökat med 3,7 procent medan koncernföretaget kostnader har minskat med 0,6 procent. Den skuld som i

bokslutet bokats upp för uttagen semester och övertid inklusive PO-påslag ingår i personalkostnaderna. I slutet av 2024 yttrade Rådet för kommunal redovisning (RKR) att det PO-påslag som ska användas vid skuldföringen är det PO-påslag som använts under året, vilket är 46,41 procent. Skulden avser bokslutsdagen, men nivån på PO-påslaget är inte förenlig med uttagstillfälle då PO-påslaget sänks med 6,65 procentenheter år 2025. Uttagen semester och övertid i bokslut 2024 kommer som tidigast att betalas ut under 2025 vilket medför att det PO-påslag som gäller vid uttagstillfället kommer att utgöra kostnaden. Kommunen har följt RKR:s yttrande trots att det inte motsvarar kommande års kostnadsbild vid uttag. Att det högre påslaget har skuldförts medför att kommunens kostnad är 850 tkr högre än om 2025 års PO-påslag använts.

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet ökar rejält för andra året i rad. Koncernens kostnader för bränsle, energi och vatten samt hyror har minskat. Se även fördelning och utfall av kostnader i not 4.

Koncernens intäkter har ökat med 22,7 mnkr varav 21,2 miljoner är kommunens del. Störst intäktsökning är statsbidrag. Samtliga intäktslag har högre utfall än föregående år. Intäkternas fördelning och utfall finns även i not 3.

Kommunens kvot mellan nettokostnader och skatteintäkter och statsbidrag är 102 procent. Det innebär att utflödet av likvida medel varit större än vad det funnits tillgång till. I diagrammet visas kvotens utveckling. Den senaste femårsperioden har kvoten bara understigit 100 procent ett år. Den höga kvoten 2020 och 2021 beror på inlösen av den gamla pensionsskulden.

Finansiell budgetavvikelse

Kommunen har erhållit 349,2 miljoner kronor i skatteintäkter och generella statsbidrag vilket är en ökning 8,1 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen motsvarar 2,4 procent. Totalt har dessa intäkter i snitt ökat med 3,3 procent per år de 5 senaste åren. Årets resultat påverkas positivt med 1,3 miljoner eftersom utfallet av skatter och statsbidrag är högre än budgeterat. Skatteintäkterna utgör 60,2 procent av de totala intäkterna för skatter, generella statsbidrag och utjämning, vilket är 1,1 procent lägre än föregående år. Årets utfall och budget för skatteintäkter och generella statsbidrag redovisas i nedanstående tabell.

Skatteintäkter och generella statsbidrag (tkr)	Utfall 2024	Budget 2024
Allmän kommunalskatt	210 432	210 371
Skatteavräkning f.g. år	-1 008	0
Skatteavräkning innev. år	730	0
Inkomstutjämningsbidrag	65 433	65 319
Strukturbidrag	5 355	5 445
Regleringsbidrag	11 968	9 005
Kostnadsutjämningsbidrag	32 507	32 532
Bidrag för LSS-utjämning	9 490	9 222
Kommunal fastighetsavgift	7 983	7 006
Övriga generella statsbidrag	6 278	8 920
Summa	349 167	347 820
<i>Skillnad budget o utfall</i>	1 347	

Skatteintäkterna understiger budget med 0,2 mnkr där huvuddelen beror på negativ skatteavräkning. Anledningen till detta är att SKR beräknade med en starkare arbetsmarknad 2023 än det slutliga utfallet.

Utfallet för de generella statsbidragen är 1,6 miljoner kronor högre än budgeterat. Utfallet är bättre än budgeterat i fyra av de sju delarna, men störst skillnad återfinns i regleringsbidraget. Generella statsbidrag har inga motkrav på prestation och inga återbetalningskrav till skillnad från de riktade statsbidragen som redovisas under verksamheternas intäkter.

Under året har budgeten justerats för statsbidrag som redovisningsmässigt är generella statsbidrag men som är av riktad art på så vis att verksamheterna kommer att belastas med motsvarande kostnader.

Budgeterade intäkter på 3,7 mnkr har tillförts generella statsbidrag under året. Motsvarande kostnadsbudget har tillförts Kommunfullmäktige, Omsorg och Utbildning. Se nedanstående tabell.

Övriga generella statsbidrag (tkr)	Helår
Generella statsbidrag av riktad art	3 720
Budgettillskott KF, riktad art	-144
Budgettillskott Omsorg, riktad art	-3 393
Budgettillskott Utbildning, riktad art	-183

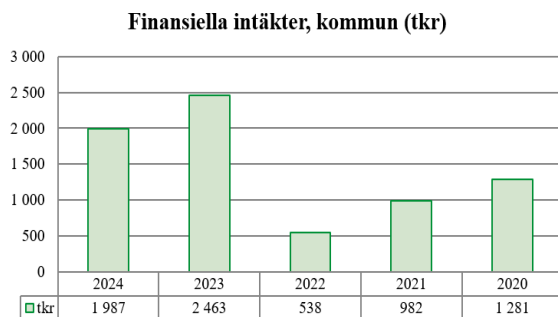
Kommunfullmäktiges har ehållit bidrag från Skatteverket för genomförande av året EU-val. Omsorgen har fått bidrag från Socialstyrelsen för ökad sjuksköterskebemannning och minskat antal timanställda på särskilda boenden. De bidragsdelar som tillhör innevarande år har intäktsförts under året och de bidragsdelar som tillhör 2025 kommer att intäktsföras under 2025. Utbildning har fått bidrag för bibehållen verksamhet med anledning av inflationen.

Enligt RKR ska slutavräkningar beräknas och redovisas i enlighet SKR:s publikation i december månad. I föregående års bokslut beräknade SKR att den preliminära slutavräkningen för år 2023 skulle bli positiv med 787 kronor per invånare, vilket intäktsfördes i 2023 års bokslut. Det slutgiltiga taxeringsutfallet uppgick i stället till 532 kronor per invånare, en försämring med 255 kronor per invånare. Detta har justerats under innevarande år och försämrats årets resultat med 1,0 mnkr. Den preliminära slutavräkningen för 2024 års skatter uppgår till 186 kronor per invånare, vilket har förbättrat årets resultat med 0,7 mnkr. Totalt har fjolårets slutavräkning och årets preliminära slutavräkning sänkt årets resultat med drygt 0,3 mnkr.

Under 2024 har styrräntan sänkts med 1,5 procentenheter från 4,0 till 2,5 procent. I slutet av januari 2025 sänktes styrräntan med ytterligare 0,25 procent. En sänkning av styrräntan leder till sänkta bankräntor, vilket har gett positiva avtryck i hushållens och företagets ekonomi. Stärkt ekonomi och sysselsättning ger på sikt positiva effekter på kommunens skatteintäkter.

Det senaste årets sänkta räntor haft både positiv och negativ effekt för koncernen. Koncernen påverkats positivt när räntekostnaderna på lånekrediter sjunker men samtidigt blir ränteintäkterna på likvida medel lägre. Som nämnts tidigare har kommunen för första gången upptagit lån för att finansiera två investeringar. Krediten är uppdelad i två delar, en med fast och en med rörlig ränta. Lånekrediten på 7,3 mnkr har en löptid på 2,7 år och krediten på 4,9 mnkr har en löptid på 7 år.

Kommunens finansiella intäkter uppgår till 2,0 mnkr vilket är 0,5 mnkr lägre än föregående år. Detta beror främst på mindre likvida medel och att räntefonder avyttrats i början av året med 10 mnkr och i slutet av året med ytterligare 12 mnkr. Kvarvarande innehav av räntefonder är endast 7 mnkr. I finansiella intäkter ingår även borgensavgiften som kommunen tar ut av bolaget. Den uppgår till 191 tkr under året, vilket är 5 tkr lägre än året innan. Detta beror på att bolaget minskat sin upplåning i samband med sedvanliga amorteringar.

För att få en total överblick på kommunens utveckling av intäkter och kostnader de fem senaste åren har resultatutvecklingen brutits ner och delats in utifrån hur verksamheterna finansieras.

Resultatet för de skattefinansierade verksamheterna är ett överskott med 0,6 mnkr, vilket är 1,2 mnkr sämre än föregående år. Det senaste året har kostnaderna ökat med 25,9 mnkr. Detta ska ställas i relation till att intäkterna ökat med 24,7 mnkr, varav skatteintäkter och statsbidrag ökat med 8,0 mnkr och verksamheternas intäkter 16,7 mnkr.

De senaste fem åren har kostnaderna ökat något mer än intäkterna. Det är problematiskt när kostnaderna över en längre tids horisont ökar snabbare än de totala intäkterna. Detta är en mycket skarp varningssignal. För långsiktig överlevnad och för att inte äventyra nuvarande och kommande generationers möjlighet att uppfylla kraven om god ekonomisk hushållning måste verksamheternas kostnader anpassas utifrån de intäkter som kommunen har.

Stora investeringssatsningar utan möjlighet till extern kostnadstäckning påverkar också verksamheternas kostnader. Då kommunen har som ambition att göra mycket stora investeringssatsningar framöver är det med hänsyn till nettokostnadsutvecklingen ytterst viktigt att analysera vilken ekonomisk påverkan investeringarna skulle medföra och vilka förutsättningar verksamheterna har att klara de kostnadsökningar som följer investeringarna på både kort och lång sikt.

Inom de avgiftsfinansierade verksamheterna är årets utfall svagt positivt, medan de fyra föregående åren har verksamheterna genererat underskott.

Den affärsdrivande verksamheten redovisar ett något lägre underskott än föregående år. Detta är direkt hänförligt till att kollektivtrafikens kostnader inte blivit lika höga som förväntat.

Finansieringsformerna som redovisas tabellvis på följande sidor avser enbart kommunal verksamhet. Fler kommentarer än ovan återfinns efter respektive tabell. Det ska dock poängteras att uppställningen i de skattefinansierade tabellerna inte är helt jämförbara med verksamheternas redovisning eftersom personalkostnader ofta återfinns inom de verksamhetsgemensamma kategorierna i den skattefinansierade uppställningen medan de ofta återfinns inom respektive avdelning inom verksamhetsområdenas egen redovisning.

Förvaltningsberättelse

Resultatutveckling för skattefinansierad verksamhet					
Skattefinansierad verksamhet, resultat kommunen	2024	2023	2022	2021	2020
Intäkter, mnkr	137,6	120,9	115,4	115,4	114,5
<i>förändring i procent</i>	<i>13,8%</i>	<i>4,9%</i>	<i>-0,0%</i>	<i>0,8%</i>	<i>0,7%</i>
Kostnader, mnkr	-486,2	-460,3	-426,9	-448,8	-443,3
<i>förändring i procent</i>	<i>5,6%</i>	<i>7,8%</i>	<i>4,9%</i>	<i>1,2%</i>	<i>7,9%</i>
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mnkr	349,2	341,1	331,8	313,8	304,1
<i>förändring i procent</i>	<i>2,4%</i>	<i>2,8%</i>	<i>5,7%</i>	<i>3,2%</i>	<i>2,4%</i>
Resultat Skattefinansierad verksamhet, mnkr	0,6	1,8	20,2	-16,9	-24,6
Specifikation skattefinansierad verksamhet	2024	2023	2022	2021	2020
Gata och park, nettokostnad mnkr	-6,1	-6,1	-5,2	-7,0	-6,7
varav intäkter, mnkr	3,0	3,0	2,8	3,0	2,5
varav kostnader, mnkr	-9,1	-9,1	-7,9	-10,0	-9,2
Fritid och kultur, netto mnkr	-14,5	-14,5	-15,3	-12,9	-13,9
varav intäkter, mnkr	2,0	2,8	2,3	2,0	1,6
varav kostnader, mnkr	-16,5	-9,1	-17,6	-14,9	-15,5
Äldreomsorg, netto mnkr	-95,3	-84,8	-79,3	-74,9	-74,8
varav intäkter, mnkr	17,2	17,6	15,6	14,0	13,2
varav kostnader, mnkr	-112,6	-102,4	-95,0	-88,8	-88,0
Funktionsnedsättningsomsorg, netto mnkr	-24,5	-27,5	-29,4	-26,3	-25,4
varav intäkter, mnkr	13,9	3,8	4,1	9,8	10,5
varav kostnader, mnkr	-38,4	-31,3	-33,6	-36,1	-35,7
Individ- och familjeomsorg, netto mnkr	-22,8	-20,4	-13,7	-10,4	-7,6
varav intäkter, mnkr	2,9	3,7	2,9	3,5	3,1
varav kostnader, mnkr	-25,7	-24,1	-16,6	-13,9	-10,7
Gemensamt för omsorg, netto mnkr	-20,8	-18,7	-19,1	-17,3	-13,8
varav intäkter, mnkr	1,8	0,6	0,7	0,8	0,8
varav kostnader, mnkr	-22,6	-19,3	-19,8	-18,0	-14,6
Förskola och skolbarnomsorg, netto mnkr	-33,6	-32,4	-30,0	-29,1	-27,3
varav intäkter, mnkr	5,6	5,7	5,7	4,9	4,9
varav kostnader, mnkr	-39,2	-38,1	-35,7	-34,0	-32,3
Grundskola, netto mnkr	-51,5	-53,0	-51,8	-47,5	-44,0
varav intäkter, mnkr	5,3	5,2	4,9	3,8	5,3
varav kostnader, mnkr	-56,8	-58,2	-56,7	-51,3	-49,3
Gymnasieskola och vuxenutbildning, netto mnkr	-26,1	-23,1	-20,7	-22,1	-21,6
varav intäkter, mnkr	2,6	3,3	4,0	2,4	2,7
varav kostnader, mnkr	-28,8	-26,4	-24,8	-24,6	-24,3
Gemensamt för pedagogisk verksamhet, netto mnkr	-11,0	-11,6	-12,9	-15,3	-13,7
varav intäkter, mnkr	4,4	3,6	3,5	3,7	3,3
varav kostnader, mnkr	-15,1	-15,2	-16,5	-19,0	-16,9
Särskilt riktade insatser, netto mnkr	0,4	0,5	2,0	-0,9	-3,3
varav intäkter, mnkr	5,9	5,1	6,1	4,6	4,5
varav kostnader, mnkr	-5,5	-4,6	-4,1	-5,5	-7,9
Kommunövergripande verksamhet, netto mnkr	-16,7	-17,3	-16,6	-18,4	-13,6
varav intäkter, mnkr	57,7	55,5	53,8	52,7	50,1
varav kostnader, mnkr	-74,4	-72,8	-70,4	-67,5	-63,7
Gemensamt för Kommunal utveckling, netto mnkr	-4,3	-3,3	-3,5	-3,4	-3,2
varav intäkter, mnkr	1,3	1,1	1,3	1,6	1,4
varav kostnader, mnkr	-5,7	-4,4	-4,8	-5,0	-4,7
Miljö & Bygg inkl. Räddningstjänst, netto mnkr	-7,4	-8,7	-8,0	-7,1	-7,2
varav intäkter, mnkr	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
varav kostnader, mnkr	-7,5	-8,7	-8,0	-7,1	-7,2
Övrig skattefinansierad verksamhet, netto mnkr	-14,3	-18,4	-7,9	-44,2	-52,9
varav intäkter, mnkr	14,1	10,0	7,6	8,5	10,7
varav kostnader, mnkr	-28,5	-28,3	-15,5	-52,7	-63,6
Nettokostnad skattefinansierad verksamhet, mnkr	-348,6	-339,3	-311,6	-333,4	-328,8

Kostnaderna för den skattefinansierade verksamheten ökade med 5,6 procent det senaste året. Samtidigt ökade totala intäkter med 13,8 procent. Trots detta försämrades nettoresultatet från 1,8 till 0,6 mnkr.

Vid analys av kostnaderna märks en stor fluktuation mellan olika verksamheter, där vissa verksamheter har lägre kostnader från föregående år, vissa verksamheter har kostnadsökningar som kan förklaras med prisökningar och några verksamheter har rejält stora kostnadsökningar.

Inom gator och park är både brutto- och nettokostnader oförändrade mellan åren. Nettokostnaderna inom fritid och kultur är också oförändrade då både intäkter och kostnader minskat med 0,8 mnkr.

Nettokostnaderna för hela omsorgsverksamheten, exklusive flyktingdelen, har ökat med 12,0 mnkr, eller 7,9 procent, jämfört med föregående år. Tre av fyra områden inom Omsorg har ökade nettokostnader.

Förändring nettokostnader Omsorg 2023-2024	mnkr	%
Äldreomsorg	+10,5	+12,4%
Funktionsnedsättningsomsorg	-3,0	-10,9%
Individ- och familjeomsorg	+2,4	+11,8%
Gemensamt för Omsorg	+2,1	+11,2%

Sett till de fem senaste åren är genomsnittlig nettokostnadsökning 8,5 procent per år för Omsorgen, vilket är klart högre än genomsnittlig utveckling. En del av detta är att Omsorgens personalkostnader ökat med 5,9 procent, vilket är högre än vad som kan förklaras med högre PO-påslag och löneökningar.

Det senaste året har äldreomsorg, individ- och familjeomsorg (IFO) och gemensamt för Omsorg kraftiga öknings av nettokostnaderna. Däremot uppvisar funktionsnedsättningsomsorgen betydligt lägre utfall än föregående år, vilket påverkar de generella statsbidragen där utjämningsbidraget för LSS kommer att sjunka.

Utbildningsverksamheten har ökat sina nettokostnader med 2,2 mnkr, eller 1,8 procent, jämfört med föregående år. Två av fyra områden inom Utbildning har ökade nettokostnader.

Förändring nettokostnader Utbildning 2023-2024	mnkr	%
Förskola och skolbarnomsorg	+1,3	+3,9%
Grundskola	-1,5	-2,8%
Gymnasieskola, vuxenutbildning	+3,0	+13,1%
Gemensamt för Utbildning	-0,6	-5,3%

Den högsta ökningen jämfört med föregående år är inom gymnasieskola och vuxenutbildning. Sett till de fem senaste åren är genomsnittlig nettokostnadsökning 3,7 procent per år för Utbildning, vilket är lägre än genomsnittlig utveckling.

Särskilt riktade insatser avser flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder. För dessa verksamheter har kostnaderna ökat något mer än intäkterna vilket gör att nettointäkterna minskat från 0,5 till 0,4 mnkr sedan fjolåret.

Kommunövergripande verksamhet finns i både KLK och Kommunal utveckling. KLK har minskade nettokostnader med 4 procent. Kommunal utveckling har 30 procentig ökning av kostnaderna, vilket är långt högre än uppräkningsfaktorer förklarar.

Miljö och Bygg inklusive räddningstjänst har minskat nettokostnaderna med 15 procent jämfört med föregående år, där räddningstjänsten har minskat med 12,2 procent och miljö och bygg med 22,7 procent. Då det är tillfälliga faktorer som medför kostnadsänkningen anses innevarande år vara en tillfällig avvikelse.

Den sista kategorin, övrig skattefinansierad verksamhet, består av politisk verksamhet, näringslivsfrämjande åtgärder, fysisk och teknisk planering, turism, alkoholtillstånd, konsument- och energirådgivning, totalförsvar/samhällsskydd samt miljö/hälsa och hållbar utveckling. Nettokostnaderna är 22 procent lägre än föregående år, vilket i helhet beror på högre intäkter.

Förvaltningsberättelse

Resultatutveckling för avgiftsfinansierad verksamhet					
Avgiftsfinansierad verksamhet, resultat kommunen	2024	2023	2022	2021	2020
Intäkter mnkr	30,0	21,7	21,2	19,9	18,4
<i>förändring i procent</i>	38,3%	2,5%	6,1%	8,2%	-0,8%
Kostnader inkl. finansnetto, mnkr	-29,5	-24,1	-22,8	-20,0	-18,8
<i>förändring i procent</i>	22,6%	5,8%	13,7%	6,7%	2,9%
Resultat Avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr	0,5	-2,4	-1,6	-0,1	-0,3
Specifikation avgiftsfinansierad verksamhet					
Vatten och avlopp, resultat, mnkr	-0,9	-1,1	0,0	0,0	0,0
varav intäkter, mnkr	10,4	9,7	10,2	9,8	9,1
varav kostnader, mnkr	-11,3	-10,9	-10,2	-9,8	-9,1
Renhållning resultat, mnkr	1,3	-1,3	-1,6	-0,1	-0,3
varav intäkter, mnkr	19,6	11,9	10,9	10,1	9,3
varav kostnader, mnkr	-18,2	-13,2	-12,5	-10,2	-9,7

Kommunens avgiftsfinansierade verksamhet består av vatten/avlopp (Va) samt renhållning. Verksamheterna redovisar tillsammans ett överskott på 0,5 mnkr, vilket påverkar kommunens resultat positivt med samma belopp. Va redovisar ett resultat på -0,9 mnkr. Även föregående år redovisade verksamheten underskott. 2020-2022 redovisades nollresultat med hjälp av återföring av tidigare överuttag av taxor. 2023 återfördes kvarvarande del av överuttaget. Trots årets taxehöjningar är kostnaderna högre än intäkterna, vilket medför att ytterligare taxehöjningar krävs. Taxehöjning kommer även att behövas för att täcka overheadkostnader för personal inom teknisk verksamhet som från och med 2025 kommer att utdebiteras till Va och renhållning.

Renhållningen redovisar ett överskott på 1,3 mnkr. Både intäkterna och kostnaderna har ökat markant under året. Detta beror på att den under året införda förpackningsinsamlingen också redovisas inom renhållningen. Av intäkterna, som ökat med 7,6 mnkr, hör 4,8 mnkr till förpackningsinsamlingen. Detta innebär att intäktsökningen för den "ordinarie" renhållningen ökat med 16 procent. Detsamma gäller för kostnaderna, där "ordinarie" verksamhet har ökat kostnaderna med 13 procent. Under den senaste femårsperioden är innevarande år det enda året som redovisat positivt resultat.

Va och renhållning ska betalas av skattekollektivet via korrekta uttag av taxor och avgifter, inte belasta kommunens resultat.

Resultatutveckling för affärsdrivande verksamhet					
Affärsdrivande verksamhet, resultat kommunen	2024	2023	2022	2021	2020
Intäkter, mnkr	9,6	10,1	8,2	9,4	6,2
<i>förändring i procent</i>	-5,2%	22,7%	-12,9%	53,0%	-1,2%
Kostnader inkl. finansnetto, mnkr	-17,1	-18,2	-17,2	-14,6	-11,8
<i>förändring i procent</i>	5,9%	5,7%	17,6%	-24,1%	-12,6%
Resultat Affärsdrivande verksamhet, mnkr	-7,5	-8,1	-9,0	-5,2	-5,6
Specifikation affärsdrivande verksamhet					
Fastighetsverksamhet resultat, mnkr	-0,8	-1,0	-1,0	-0,7	-0,7
varav intäkter, mnkr	2,5	2,3	2,1	2,6	2,7
varav kostnader, mnkr	-3,3	-3,3	-3,1	-3,2	-3,4
Övrig affärsverksamhet resultat, mnkr	-6,8	-7,1	-8,0	-4,9	-4,9
varav intäkter, mnkr	7,1	7,8	6,1	6,8	3,5
varav kostnader, mnkr	-13,8	-14,9	-14,1	-11,7	-8,4

Affärsdrivande verksamhet är den finansieringsform som redovisar störst underskott i förhållande till omsättning och har redovisat underskott de fem senaste åren. Årets resultat uppgår totalt till -7,5 mnkr, vilket är 0,6 mnkr bättre än med föregående år. Årets nettokostnader för de affärsdrivande verksamheterna specificeras i nästa tabell.

Affärsdrivande verksamheter	tkr
Fastigheten Resecentrum	-44
Industrihus, Norsjö	-123
Fastigheten Norsjövallens skola	-81
Arbetsområden och lokaler	-248
Torgplatser	-0
Kommunät IT	-400
Skogshantering	+217
Lokal landsbygdstrafik	+1 283
Övrig affärsverksamhet	+1 100

De affärsdrivande verksamheterna inom fastighetssidan fortsätter redovisa underskott även om underskottet är lägre än tidigare år. När hyresintäkterna är lägre än fastighetens kostnader bör hyresnivåerna ses över och regleras för att inte gynna enskilda externa hyresgäster.

För innevarande år redovisar industrihuset ett resultat på -123 tkr. För de fem senaste åren är underskottet 318 tkr. Att kommunens sekondhandaffär flyttar ut ur industrihuset frigör många lokaler för utyrning till externa parter.

Vid uppförandet av Resecentrum år 2015 stod det klart att kostnaderna inte skulle kunna täckas av hyresintäkter under ett antal år framåt. De senaste åren har dock nettokostnaden stigit trots att nettokapitalkostnaderna sjunkit. Under de fem senaste åren har Resecentrum belastat kommunens resultat med 3,4 mnkr.

Norsjövallens skola står oanvänd och saknar därmed hyresintäkter. Att en fastighet står tom år efter år är inte förenligt med god ekonomisk hushållning. Det har fattats beslut om försäljning men detta har inte genomförts. De enda kostnaderna som påförts fastigheten under 2024 är kostnader för el. De fem senaste åren har skolan belastat kommunens resultat med 1,1 mnkr.

Att övrig affärsverksamhet inte är intäktbärande beror på att kostnaderna för landsbygdstrafik statistiskt sorteras in under denna kategori. Det senaste året har kostnaden minskat med 834 tkr. Kommunänet redovisar ett underskott, vilket beror på att upparbetade kostnader och intäkter för anslutning inte helt återföljs samma år.

Budgetföljsamhet

Det har inte upprättats en gemensam budget för den kommunala koncernen. Uppföljning av driftsbudget sker därför främst för kommunala verksamheter samt för finansiella intäkter och kostnader. Driftbudget följs upp på en mer övergripande nivå för kommunfullmäktige och gemensamma nämnder.

Verksamheternas budgetavvikelse

I kommunen finns fyra resultatenheter som vid årets slut ska redovisa nollresultat. Uppkomna över- eller underskott fördelas under bokslutsarbetet ut till de verksamheter som nyttjat resultatenheternas varor och tjänster. För de interna fastigheterna har varje fastighet hanterats separat genom att fördela fastighetens resultat till den eller de som hyr fastigheten. När det gäller måltider, intern IT och lokalvård har dess nyttjare debiterats eller krediterats procentuellt utifrån hur mycket varje verksamhet debiterats. Innan utfallen fördelats ut till verksamheterna redovisade resultatenheterna ett underskott med 356 tkr.

Utfall resultatenheter	tkr
Interna fastigheter	-122
Interna måltider	-687
Intern IT	164
Intern lokalvård	289
Totalt	-356

Resultatenheten interna fastigheter redovisar ett mindre underskott. Elkostnaderna varit 0,6 mnkr lägre än budget. Det är två av de interna fastigheter som har större underskott, Bastuträsk skola och Sport- och simhallen, medan Kommunhuset, Norsjöskolan samt Musikens hus har ett litet större budgetöverskott.

Förvaltningsberättelse

För resultatenheten interna måltider har inköp av livsmedel kostat 720 tkr mer än budgeterat. Personalkostnaderna är lägre budgeterat. Även diverse inköp redovisar budgetöverskott, vilket tillskrivs köpstopp.

Under året har de totala kostnaderna inom Intern IT varit 130 tkr högre än budgeterat. Dessa 130 tkr motsvarar Intern IT:s egentliga underskott. Under året har debitering skett utifrån IT:s prislista för varor och tjänster i stället för vad som är budgeterat. Detta medförde att verksamheterna har debiterats med 294 tkr mer än budgeterat och 164 tkr högre än Intern IT:s faktiska kostnader. I bokslutet återställdes den del av överuttaget, 164 tkr, som krävdes för att Intern IT skulle redovisa ett nollresultat.

Den fjärde och sista resultatenheten intern lokalvård har överskott på 289 tkr. Något lägre kostnader för personal och diverse inköp samt bidrag för arbetsmarknadsåtgärder förklarar överskottet.

Under året har verksamheterna bedrivit 29 driftprojekt, där flesta finansieras helt med externa medel. Endast ett fåtal har helt eller delvis kommunal finansiering.

Under bokslutsarbetet har varje driftprojekt granskats för att bringa klarhet i vilka av de externt finansierade projekten som har prestations- och/eller återbetalningskrav samt vilka tidsramar som gäller enligt bidragsgivaren.

I verksamheternas samlade resultat ingår nettoresultatet för fem driftprojekt. Den kommunala skattefinansieringen uppgår till 2,1 mnkr. I tabellen redovisas de driftprojekt med kommunal budget och/eller har påverkat resultatet. Samtliga driftprojekt återfinns inom kommunstyrelsens ansvarsområde.

Driftsprojekt, tkr			
		Utfall	Budget
P0812	Medfinans. EU-projekt	313	358
P1647	Kulturskola	1 346	1 258
P1899	Skolsatsning	527	0
P2252	Samverkan bättre service	-111	0
P2340	Förstudie Spillvärme	0	36
Totalt		2 075	1 652

Projektet har totalt budgetutfall på -423 tkr. Projektet Skolsatsning saknar budget och påverkar därför resultatet negativt för verksamhetsområdet Utbildning med 527 tkr. Skolsatsningen är en lokalt riktad politisk insats som omfattar maximalt 6 mnkr. Projektet skulle ha avslutats 2023, men det har beslutats att medarbetare som påbörjat utbildning ska få ersättning i projektet. Sedan projektstarten har 5,9 mnkr upparbetats. Från och med 2025 finns kommunal budget i projektet.

Resterande driftprojekt belastar resultatet positivt med totalt 103 tkr, samtliga inom för Kommunal utveckling. Under flera år har kommunen årligen erhållit 1,67 mnkr från Tillväxtverket för näringslivsfrämjande åtgärder. Projektet avslutades vid årsskiftet, vilket medför att inga ytterliga medel kommer att erhållas.

Verksamheternas samlade resultat uppgår till -15,4 miljoner kronor. Budgetavvikelser redovisas i nedanstående tabell.

Verksamheternas budgetavvikelse, tkr	
Kommunfullmäktige	-59
Kommunstyrelse	-16 812
varav Kommunledningskontor	1 916
Kommunal utveckling	4 565
varav Va och renhållning	-592
varav förpackningsavfall	1 047
Omsorg	-27 942
varav Integration	1 210
Utbildning	4 648
Gemensamma nämnder	1 454
varav Miljö/Bygg inkl. räddningstjänst	1 331
Totalt	-15 418

Kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige redovisar ett resultat på -59 tkr. Den främsta anledningen till underskottet är att en del av kostnaderna för IT-drift påförts kommunfullmäktige istället för enbart belasta kommunstyrelsen samt för att erhållna intäkter för genomförandet av EU-valet inte täckte dess kostnader.

Kommunstyrelsen

Totalt sett redovisar verksamheterna inom kommunstyrelsen ett budgetunderskott på 16,8 mnkr trots att tre av totalt fyra verksamhetsområden redovisar överskott.

Kommunledningskontoret (KLK) redovisar ett överskott på 1,9 mnkr, vilket är 1,8 mnkr lägre än föregående år. Inom KLK återfinns även kommunstyrelsens egen verksamhet. Av det totala överskottet återfinns 474 tkr inom kommunstyrelsens egen verksamhet. Specifikation av budgetavvikelserna finns i nedanstående tabell.

Kommunledningskontor (KLK), tkr	Avvikelse helår
Politisk verksamhet (KS)	474
Extern IT-verksamhet	-400
Övrigt inom KLK	1 842
Summa	1 916

Avvikelserna inom den politiska verksamheten innefattar ett litet underskott för KS för arvoden och ersättning för arbetad tid samt ett överskott för ej upparbetade medel på KS förfogande.

Inom KLK har stadsnätet haft högre driftkostnader än budgeterat samt få nya anslutningar. Central administration gör ett överskott på grund av besparingskravet. Kanslienheten har haft lägre lönekostnader genom frånvaro och vakanser samt lägre utbildningskostnader än väntat. Ekonomienheten gör ett överskott som beror på ökad försäljning av tjänst till dotterbolag, ej ersatt frånvaro samt återhållsamhet med anledning av köpstopp. Ekonomienheten har även inrymt kostnaderna för implementering av nytt fakturaflöde som även innefattar Kivra. Inom personalenheten har vakans och annan frånvaro inneburit lägre lönekostnader men samtidigt har kostnaderna för konsulter varit högre än budgeterat.

Resultatenheten intern IT:s slutreglering innebar en återföring till KLK med 24 tkr, vilket höjde resultatet med samma belopp.

KLK har vid bokslutet fått tillbaka 493 tkr på grund av för högt PO-påslag under året.

Verksamhetsområdet Kommunal utveckling (KU) redovisar ett överskott på 4,6 mnkr, vilket är 6,3 mnkr högre än föregående år. Specifikation av avvikelserna finns i nedanstående tabell.

Kommunal utveckling (KU), tkr	Avvikelse helår
Gemensamt KU	675
<i>varav driftprojekt</i>	191
Näringsliv och samhälle	368
Arbetsmarknadsenheten	-295
Kollektivtrafik	1 283
Gemensamt Kommunal utveckling	109
Kultur och fritid	698
Fastighet och service	335
<i>varav interna fastigheter, res.enhet</i>	293
<i>städ, res.enhet</i>	70
Måltider, res.enhet	103
Gata, park, vatten och avfall	1 289
<i>varav Vatten och avlopp</i>	-890
<i>Renhållning</i>	298
<i>Förpackningsavfall</i>	1 047
Summa	4 565

Året har präglats av starkt sparbetning vilket lett till att flera processer stannat av alternativt bromsat in. Totalt sett har verksamhetsområdet varit lågt bemannat under året då överskottet för personalkostnader uppgår till 1 993 tkr varav 824 tkr är återbetalda PO-kostnader vid bokslutet. Likviditetsbristen och generella kostnadsökningar har också lett till att åtgärder generellt skjutits upp i större omfattning än normalt.

Projektverksamheten visar på ett överskott med 104 tkr, vilket beror på att projektet Samverkan för bättre service har en för hög andel medfinansiering från egna medel. Dessa återförs via resultatet.

Inom enheten näringsliv och samhälle bidrar flera faktorer till överskottet. Den största faktorn är att befintlig personal växlats in mot olika externa projekt. Detta har lett till en högre arbetsbelastning. Eftersom stora delar av året präglats av inköpsstopp genererar även inköpsverksamheten ett överskott då inga externa konsulter använts. Enheten har under året arbetat med förutsättningsskapande aktiviteter riktat mot utveckling av befint-

Förvaltningsberättelse

ligt näringsliv och etableringar, både med markfrågor och stöd kring investeringsfrågor. Arbetet kopplar väl ihop mot fastställda strategiområden så som starkt näringsliv och bostäder.

Arbetsmarknadsenheten har ett större underskott för året. Kostnaderna ligger inom budget, dock är intäkterna för arbetsmarknadsinsatser 0,9 mnkr lägre än budgeterat. Det beror på att myndigheter har ändrat sina arbetssätt och i större utsträckning använder andra externa aktörer. Detta har föranlett en förändring för Knut'n, som från och med 2025 lokaliseras till mindre lokaler. Enheten har organiserat 21 ungdomar under sommarens feriepraktik.

Kollektivtrafiken som upphandlas visar ett större överskott på grund av lägre index än beräknat och återbetalning av vitesbelopp.

Enheten Kultur- och fritids överskott beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat. Restriktivitet gällande vikarier har gjort att verksamheterna gått underbemannade alternativt stängt. Skillnaden mot budget är -0,5 mnkr för personalkostnader. Bibliotek och kulturskola har förstärkt verksamheterna med externa aktivitetsmedel.

Resultatenheten Måltider har haft högre kostnader än budgeterat under året. Hela kostnadsavvikelsen orsakas av höga livsmedelskostnader. Verksamheten har gjort indirekta besparingar i försök att motverka underskottet. Inför budgetåret 2025 har beslut tagits om en större besparing för måltidsverksamheten. Arbetet för att anpassa verksamheten har varit omfattande.

De flesta fastigheterna överstiger sin kostnadsbudget rejält, främst beroende på oplanerat underhåll, vitvaror, förbrukningsinventarier samt reparationer och underhåll av maskiner och inventarier, trots att endast inköp som har varit nödvändiga för verksamheten har varit tillåtna. Kostnader för åtgärder efter brandtillsyner har också ökat kraftigt.

Prisutvecklingen för energi och försörjningsmedia har varit betydligt bättre än förväntat och vissa energioptimeringar har gett resultat i form av en positiv avvikelse. Bostadsanpassningsbidrag har varit lägre än budgeterat och kostnadsstället för oförutsedda projekteringar har inte nyttjats och lämnar därför ett överskott.

Kommunala gator, parker samt enskilda vägar har totalt sett en positiv avvikelse, i huvudsak beroende på uppskjutet underhåll till följd av förvaltningsövergripande åtgärder för budget i balans. Skogsförvaltningen har följt framtagna skogsbruksplaner och överstigit satta mål som medfört ökad intäkt från försäljning av skog.

VA-verksamheten redovisar ett större underskott trots ökade taxor. Avvikelsen kan i sin helhet tillskrivas lagning av akuta vattenläckor och branden i vattentornet i Bastuträsk. Akut underhåll som behövt genomföras trots vidtagna åtgärder för budget i balans är bland annat rengöring av råvattenbrunnar och trasiga pumpar. Även kravet på utredning och åtgärder för förbättrad reningsprocess har gjort det svårt att vända det negativa resultatet.

Avfallsverksamheten redovisar för första gången på många år ett överskott. Den nya insamlingen av förpackningar har gett effekt och mängden avfall till förbränning har minskat avsevärt under året. Första året med kundadministration för slamtömning av enskilda brunnar har varit utmanande. Även om tömningssäsongen kom i gång sent kunde alla planerade brunnar tömmas under året.

Flera digitaliseringsprocesser har genomförts eller påbörjats inom verksamhetsområdet. Ett exempel är egenkontroller i måltidsverksamheten som nu görs digitalt. Nya tekniska system ställer krav på ny kompetens och flera utbildningsinsatser har genomförts under året. Arbetet behöver fortsätta kommande år med hög prioritet. Kundtjänstfrågor är nära kopplade till flera digitaliseringsprocesser och är ett område där det finns brister.

Verksamhetsområdet Omsorg redovisar ett underskott med 27,9 mnkr, vilket är 7,3 mnkr sämre än föregående år. Specifikation av avvikelserna finns i nedanstående tabell.

Omsorg, tkr	Avvikelse helår
Gemensamt Omsorg	-488
Överförmyndarverksamhet	134
Äldre o funktionsnedsättning	-13 921
<i>varav Budget gen. bidrag av riktad art</i>	3 393
Vård och omsorg LSS o SFB	3 731
Individ- och familjeomsorg	-18 608
Integration	1 210
Summa	-27 942

Av det totala underskottet är 11,2 mnkr högre personalkostnader än budgeterat samt att inhyrd personal kostat 4,7 mnkr.

Individ- och familjeomsorgen har många och komplexa placeringar av barn och unga vilket medför mycket höga kostnader. Åtgärder genomförs i form av andra typer av insatser där det är möjligt samt att alla placeringsbeslut blivit genomlysta. Fem ärenden har avslutats under året, avtal har omförhandlats och placeringar har förändrats. Ett nytt ärende har tillkommit under sista kvartalet. Ekonomiskt bistånd lämnar ett budgetöverskott genom fortsatt samverkan och striktare handläggning.

Integration har tagit emot kvot- och massflyktingar. Kostnader för mottagande av ensamkommande barn och nödvändiga placeringar täcks av intäkter. Flera av de egenbosatta genererar ett överskott.

På Bäckgården har biståndsbedömt trygghetsboende införts som en åtgärd för att tillgodose medborgarnas behov av trygghet och sociala kontakter.

Verksamheten har haft betalningsansvar för kvarliggande på sjukhus under februari till och med september. Anledningen till att verksamheten fått betalningsansvar är en kombination av många utskrivningsklara och att ett fåtal har haft så komplexa behov att verksamheten inte klarat av att ta hem individen på ett patientsäkert sätt. För

att åtgärda detta har verksamheten valt att hyra in personal och öppna fler platser då det blir mindre kostsamt. En annan åtgärd är att platser tillfälligt har köpts för korttidsboende i annan kommun. Ytterligare åtgärder för att minska personalkostnader är att en bonus infördes för att undvika inhyrd personal under semesterperioden och samtliga har anpassat sina verksamheter där det varit möjligt. Bemanningografer och att planera ut all resurstid har setts över. Verksamheterna har även begränsat övertid och vikarietillsättning. Cheferna har även fått utökat stöd i ekonomisk uppföljning.

Medicinska enheten har fått prestationsbaserat statsbidrag då verksamheten har utökat sjuksköterskebemanningen. Kostnader för timvikarier och övertid har varit höga på grund av frånvaro och vakanser. Under sommaren hyrdes sjuksköterska in under en kort period och bemanningen var under sommaren i övrigt lägre än normalt på grund av brist på sjuksköterskekompetens och som ekonomisk åtgärd.

Inom funktionsnedsättningsomsorgen gör verksamheten ett plusresultat som beror på att fler brukare nu uppnår socialförsäkringsbalkens gränser och därmed bekostas av staten. Snäckan korttidsvistelse gör också ett positivt resultat då andra kommuner köpt plats.

Gemensamt för omsorg har höga kostnader för skyddsmaterial på grund av Covid och andra infektioner. Även kostnader för IT-system är högre än budgeterat.

Omsorgen har erhållit statsbidrag som har använts till utveckling av verksamheten, kompetenshöjande insatser och beredskap. Det är till exempel för behovsanalys inför införande av nya socialtjänstlagen och för arbete med beredskap inom den kommunala hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Inom äldreomsorgen är det till exempel medel för att stärka kompetensen, säkerställa en god vård och omsorg om äldre, äldreomsorgslyftet och hälso-samtal med äldre.

Förvaltningsberättelse

Verksamhetsområdet Utbildning redovisar överskott med 4,6 mnkr, vilket är 4,2 mnkr högre än föregående år. Specifikation av avvikelserna finns i nedanstående tabell.

Utbildning, tkr	Avvikelse helår
Gemensamt Utbildning	933
<i>varav Projektet Skolsatsning</i>	<i>-527</i>
Förskola 1-5 år, barnomsorg	671
Fritidshem	336
Grundskola inkl. anpassad	2 274
Gymnasium inkl. anpassad	-1 150
Vuxenutbildning	1 336
Svenska för invandrare (SFI)	247
Summa	4 648

Verksamheterna har under året belastats med ett högre PO-påslag är verkligt utfall vilket vid bokslutet resulterade i en reduktion av påförda personalomkostnader. Inom hela Utbildning innebar detta sänkta personalomkostnader med 1,8 mnkr, vilket höjt resultatet med samma belopp. Grundskolan påverkades med 875 tkr, förskola med 550 tkr samt fritidshem med 108 tkr.

Högre intäkter samt köpstopp är förklaring till förskolans överskott. Personalkostnaderna är högre än budgeterat på grund av behov av utökad bemanning utifrån barns behov.

OB-barnomsorg har högre intäkter än förväntat via arbetsmarknadsåtgärder. Fritidshemmet har en utökad kostnad för personal på grund av en student inom arbetsintegrerat lärande.

Norsjöskolan har under läsåret delat upp årskurs 9 i tre grupper samt haft extraordinärt behov av stödinsatser i vissa klasser. Avvikelsen för gemensam verksamhet grundskola beror på högre måltidskostnad samt lägre kostnad för lokalvård och lokalhyra.

Interkommunal ersättning inom grundskolan och förskola visar en ökad kostnad gentemot budget, främst beroende på fler elever i annan kommun än beräknat. Överskottet inom elevhälsa beror på ej tillsatta tjänster.

Gymnasie- och anpassad gymnasieskola gav ett underskott för helåret. Faktorer som påverkar är elevantal, val av program, studieort och rejält ökade kostnader under året för studieplatser.

Vuxenutbildningen visar på högre intäkter via statsbidrag än vad som är budgeterat. Detta på grund av att fler studenter går kombinationsutbildningar. Det är även en samverkan med andra kommuner där deras vuxenstudenter studerar i Norsjö vilket genererar högre intäkter än beräknat. Då färre människor med asylbakgrund blir bosatta i Norsjö var beräkningen att det skulle bli få elever som gick kombinationsutbildning.

Överskott på gemensam verksamhet beror bland annat på vakant rektorstjänst, köpstopp och att kompetensutveckling under vårterminen har finansierats av projektet Samverkan för bästa skola.

Satsningen för ökad behörighet inom verksamhetsområdet genomförs i projektet "Skolsatsningen". Årskostnaden uppgick till 527 tkr. Projektet är inte budgeterat men politiskt beslutat.

Gemensamma nämnder

Sammanlagt redovisar de gemensamma nämnderna budgetöverskott på 1,5 mnkr. Miljö- och byggnämndens totala överskott är 1,3 mnkr. Räddningstjänstens överskott är 364 tkr och Miljö och byggs är 968 tkr. Till nämnden betalar Norsjö kommun egna direkta kostnader plus 51 procent av de övergripande kostnader. Den årsprognos som nämnden lämnade i delårsbokslutet var ett totalt överskott på 40 tkr. Det slutliga överskottet på 1,3 mnkr är en av förklaringarna till bättre resultat än väntat.

Överförmyndarnämndens överskott för innevarande år uppgår till 51 tkr och den gemensamma personalnämnden redovisar ett överskott på 71 tkr.

Utfall för Trepårtens renhållningsverksamhet redovisas på sidan 60 samt i bilaga 1.

Koncernens investerings- och finansieringsverksamhet

Årets nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar uppgår till 24,0 mnkr för koncernen. Genomsnitt för de senaste fem åren är 16,4 mnkr. Av årets investeringar återfinns 23,9 mnkr i kommunen och 0,1 mnkr i Norsjölägenheter AB.

Självfinansieringsgraden är -0,2 för året, vilket är under snittet för de fem senaste åren som är 0,1. Årets låga självfinansieringsgrad beror på koncernens negativa resultat kombinerat med hög investeringsnivå. Investeringarna är delvis finansierade med nyupptagna lån i kommunen.

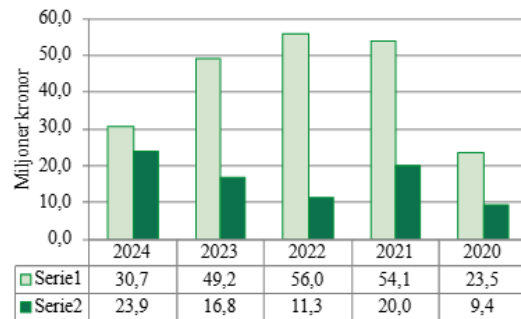
Kommunens mål för investeringsnivån är max 4 000 kr per invånare och år sett över mandatperioden. Det innebär att nivån kan vara högre något år om den något annat år är lägre så att totalen ryms inom målnivån när mandatperioden är slut. Invånare ska mätas den 1 november året före budgetåret. Årets utfall är 23,9 miljoner vilket motsvarar 6 098 kr per invånare och det är 50 procent över målets maximala nivå. För att kompensera detta under resten av mandatperioden krävs att investeringarna hålls tillbaka med 9 miljoner kronor mot befolkningsnivån senare under mandatperioden. Beslutad budget för 2025 är på nivån 2 055 kr per invånare före ombudgeteringar från 2024 samt eventuella tilläggsanslag som sker under året. Detta medför att även investeringarna för 2026 behöver hållas nere för att kommunens mål för investeringsnivån ska uppnås.

Investeringsmål kr per invånare	2023	2024	2025	2026
Maxnivå	4 000	4 000	4 000	4 000
Utfall	4 233	6 098		

Kommunens investeringsbudget uppgick till 30,7 miljoner kronor efter justeringar för ombudgeteringar och tilläggsanslag. Utfallet motsvarar 78 procent av budgeten vilket är över genomsnittet under den senaste femårsperioden.

Av kommunens totalt 28 investeringsprojekt har elva slutförts under året. Fyra har strukits och resterande 13 projekt är pågående eller framskjutna till år 2025.

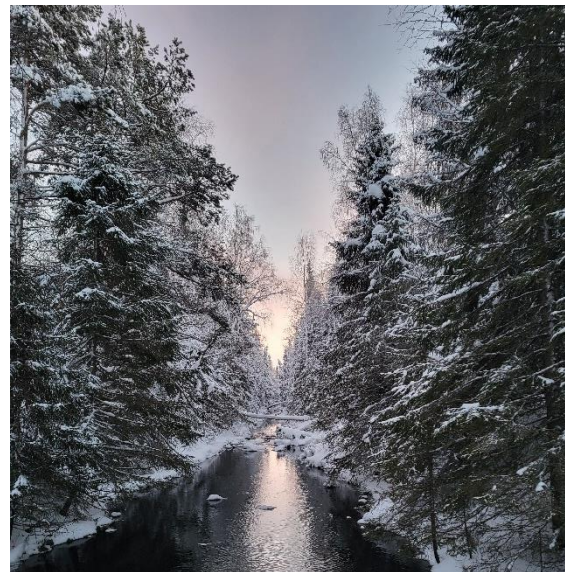
Investeringsbudget och utfall

De avslutade projekten lämnar tillbaka 2,6 mnkr av budgeten och strukna projekt återlämnar 6,7 mnkr i oförbrukad budget.

De pågående och uppskjutna projekten har överskridit årets budget med 2,5 miljoner vilket beror på att PTS-projekten till största del är finansierade med bidragspengar som utbetalats som ett förskott av Post- och telestyrelsen under år 2022.

Läs mer om årets investeringar i den utförligare redovisningen på sidorna 7-9.

Risliden. Foto: Ivan Rustichelli

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Sedan år 2013 har kommunen reserverat delar av överskotten i resultatutjämningsreserven, RUR. I balansräkningen synliggörs reserveringen som en delpost till det egna kapitalet. År 2023 nyttjades RUR för första gången till följd av negativt resultat. Eftersom kommunen även detta år redovisar ett underskott, och regelverket tillåter, har ytterligare medel disponerats från RUR. Se även balanskravsutredningen på sid 63 och not 9.

I slutet av oktober 2023 beslutade riksdagen att RUR ska fasas ut. Inga nya medel kan längre tillföras RUR, däremot kan medel disponeras från RUR fram till år 2033. I stället införs en ny Resultatreserv (RER) från räkenskapsåret 2024. RER förväntas bidra till en ökad flexibilitet i användningen av sparade medel jämfört med RUR. De egna principerna kopplade till RER regleras i de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beräknas fastställa i mars 2025.

Skattesats

Den totala kommunala skattesatsen består av två delar, kommunalskatt och regionsskatt. Skattesatsen är oförändrad från föregående år. Kommunalskatten är 23,35 kronor och regionskatten är 11,35 kronor, totalt 34,70 konor per intjänad hundralapp.

Koncernens balansomslutning

Med balansomslutning avses summan av balansräkningens tillgångar. Vid utgången av året uppgår koncernens balansomslutning till 390 mnkr. Balansomslutningen har minskat med 3,2 mnkr, motsvarande 0,8 procent, sedan föregående år.

Kommunens balansomslutning har sedan förra årsskiftet minskat med 2,4 mnkr, motsvarande 0,7 procent och uppgår till 324,8 mnkr. Minskningen beror främst på försäljning av kortfristiga fondplaceringar för att finansiera drift och investering. I bolaget har balansomslutningen ökat något sedan föregående år.

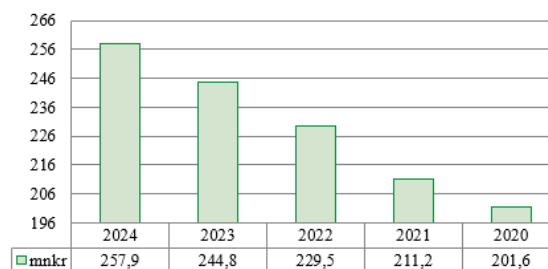
Anläggningstillgångar

I koncernen finns immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar. Det totala värdet för dessa består av anskaffningsvärden reducerat med planenliga avskrivningar. Under året har koncernens anläggningstillgångar ökat i värde med 11 mnkr och uppgår till 315 mnkr vid årets slut. Investeringsnivån har varit högre än avskrivningarna vilket medfört det ökade bokförda värdet. Ingen nedskrivning har skett. Däremot har gammal maskinutrustning, gamla fordon samt lite mark sålts.

Vid utgången av året uppgick värdet på kommunens anläggningstillgångar till 258 mnkr. Under året har tillgångarnas värde ökat med 13 mnkr, motsvarande 5,4 procent, beroende på högre investeringsnivå än avskrivningar.

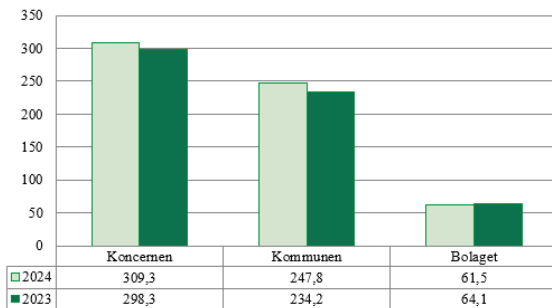
Under de fem senaste åren har värdet på kommunens anläggningstillgångar ökat med 27,9 procent. Årets höga investeringsnivå har ökat nivån för bokförda värden till den högsta under femårsperioden. Utöver planenliga avskrivningar har det gjorts en nedskrivning med 5 mnkr på en kommunal fastighet under femårsperioden.

Anläggningstillgångar, kommun (mnkr)

Av kommunens anläggningstillgångar är 96,1 procent materiella. Därför återfinns avyttringar samt av- och nedskrivningar i huvudsak bland dessa. I koncernen uppgår de materiella anläggningstillgångarna till 309 mnkr, vilket är en ökning med 11,0 mnkr under året. Värdet har ökat med 13,6 mnkr i kommunen medan värdet har minskat med 2,6 mnkr i bolaget.

Materiella anläggningstillgångar (mnkr)

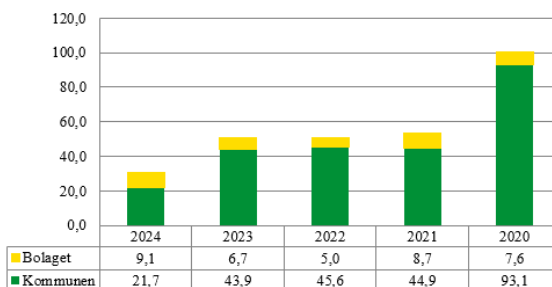

Omsättningstillgångar

Likviditeten visar förmågan att betala löpande utgifter och förfallna skulder i rätt tid. Koncernens likvida medel inklusive kortfristiga placeringar har minskat med 19,8 mnkr sedan föregående år trots att kommunen behövt låna 12,2 mnkr till en investering. Vid årsslutet uppgick de likvida medlen till 30,8 mnkr i koncernen.

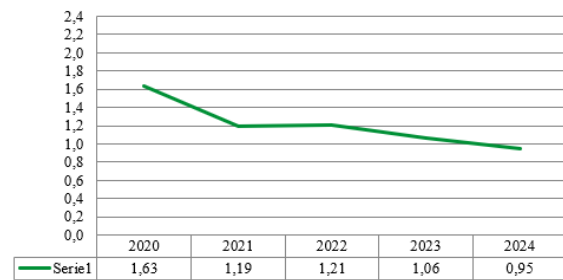
Av de likvida medlen finns 21,7 mnkr i kommunen. De har minskat med 22,2 mnkr från föregående år. I bolaget uppgick de likvida medlen till 9,1 mnkr vid året slut, vilket är en ökning på 2,4 mnkr under året.

Likvida medel, koncern (mnkr)

Balanslikviditet visar om det finns tillräckligt med omsättningstillgångar för att klara av att betala de kortfristiga skulderna inom kort tid. Tumregeln är att kvoten ska vara högre än 2. De fem senaste åren har balanslikviditeten minskat kraftigt varje år och i bokslutet är koncernens balanslikviditet endast 0,95, vilket är en mycket låg nivå och innebär betydande risk att inte kunna betala löpande skulder i tid. Detta trots att

Balanslikviditet, koncern

Det är även viktigt att följa utvecklingen av hur stor andel av omsättningstillgångarna som utgör likvida medel för att veta hur stora förutsättningarna är att klara plötsliga händelser som medför utbetalningar. I koncernen är andelen likvida medel 41 procent av omsättningstillgångarna och i kommunen 32 procent.

Vid årets slut var 7 mnkr av kommunens likvida medel placerade i korträntefonder. Placeringen klassificeras som likvida medel eftersom den är möjlig att avyttra och återfå till bankkontot inom två dygn. Under året har 22 mnkr av fondinnehavet avyttrats för löpande utbetalningar.

Betalningsberedskap är ytterligare ett mått för att avgöra möjligheten att göra löpande utbetalningar. I koncernen har betalningsberedskapen sjunkit från 42 till 24 dagar och i kommunen har den sjunkit från 37 till 17 dagar. Den låga betalningsberedskapen tillsammans med utfallen för likvida medel och balanslikviditet visar en stor risk för fortsatta utmaningar att klara löpande utbetalningar. 17 dagars betalningsberedskap är en mycket kritiskt låg nivå eftersom skatteintäkterna erhålls omkring den 22:a kalenderdagen varje månad. Huvudfokus måste vara att skyndsamt återbygga både likviditet och betalningsberedskap.

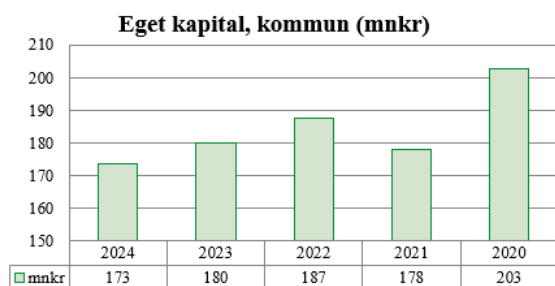
Finansnetto

Koncernens finansnetto uppgår till -1,4 mnkr vilket är 1,5 mnkr sämre än förra året. Försämringen beror på högre räntekostnad i bolaget, att kommunen tagit upp nytt lån som samt att kommunen sålt en stor del av de kortfristiga placeringarna.

Eget kapital

Koncernens egna kapital har under året minskat med 5 mnkr kronor och uppgår till 180 mnkr vid årets slut.

Utvecklingen av kommunens eget kapital framgår av nästa diagram. Under året har kommunens egna kapital minskat med 3,5 procent och uppgår till 173 miljoner vid årets slut. Under den senaste femårsperioden har det egna kapitalet minskat med 14,4 procent, vilket dels beror på kommunens delvisa inlösen av den gamla pensionsskulden, dels på de senaste två årens negativa resultat.

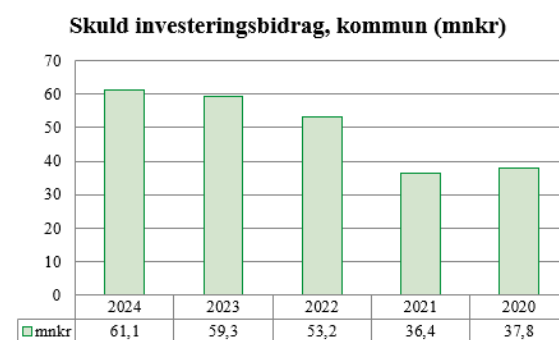

Skulder

Skulder särskiljs beroende på om de är kort- eller långfristiga, vilket innebär om de förfaller till betalning inom ett år från bokslutsdagen eller inte. Under året ökade koncernens långfristiga skulder med 6,1 mnkr till totalt 120,8 mnkr. Skulderna avser lånekrediter och skulder för investeringsbidrag och anslutningsavgifter.

Under året har bolaget sänkt kreditnivån genom sedvanlig amortering. Två lånen har omsatts under året och den årliga amorteringstakten har ökat till 2,3 mnkr och är den högsta under senaste femårsperioden. Vid bokslutet uppgår den totala låneskulden till 54,8 mnkr, varav den långfristiga delen utgör 52,6 miljoner.

Kommunen har tidigare inte haft lånekrediter men under året tog kommunen upp lån för 12,2 mnkr. Därtill finns en skuld för investeringsbidrag och anslutningsavgifter. Enligt rekommendation ska dessa bokföras som en långfristig skuld. Skulden löses upp i samma takt som avskrivningen av den investering som gett upphov till investeringsbidraget. Skulden som under året har ökat med 1,8 mnkr uppgår vid årets slut till 61,1 miljoner. Tabellen nedan visar hur skulden för investeringsbidrag har förändrats under den senaste femårsperioden.

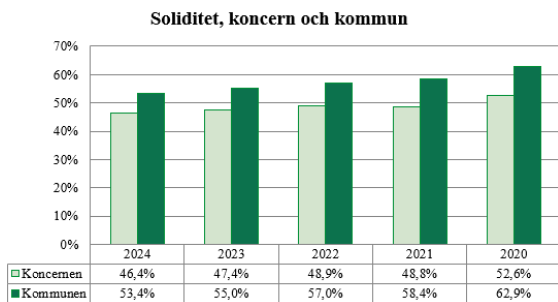

Kommunen har även en skuld till anställd personal för outtagen semester och ej kompenserad övertid. Skulden har ökat med 3,5 procent under året och uppgår till 18,7 mnkr, vilket är 0,6 mnkr mer än vid föregående bokslut. Ökningen har påverkat årets resultat negativt med samma belopp. Skulden för outtagen semester och övertid har tillsammans ökat med 0,4 mnkr medan arbetsgivaravgifterna har ökat med 0,2 mnkr. Intjänandeårets arbetsavgift har använts i beräkningen.

Låneskuld, tkr	2024	2023
Semester	12 020	11 551
Ej kompenserad övertid	777	808
Arbetsgivaravgift (PO-påslag)	5 939	5 736
Totalt	18 736	18 095

Soliditet

Soliditet anger långsiktig betalningsförmåga genom att visa hur stor andel av tillgångarna som finansierats med eget kapital och om det finns någon buffert för framtida eventuella negativa årsresultat. Koncernens soliditet, exklusive ansvarsförbindelsen för den gamla pensionskulden, har under året sjunkit med 1,0 procentenhet och uppgår vid årsslutet till 46,4 procent.

Även i kommunen har soliditeten sjunkit under året, med 1,6 procentenheter, men är trots detta fortsatt högre än målsättningen. Att soliditeten sjunkit beror på redovisat underskott.

Om hänsyn tas till samtliga pensionsåtaganden, det vill säga även de som är intjänade före år 1998, har soliditeten sjunkit i både koncernen och kommunen. Vid årets slut uppgår den till 35,6 procent i koncernen och 40,1 procent i kommunen, vilket motsvarar lägre soliditet med 0,9 respektive 1,5 procentenheter. Trots detta är soliditeten inklusive pensionsåtaganden jämförelsevis hög.

Soliditet inkl. ansvarsförbindelse (%)

	2024	2023	2022	2021	2020
Koncern	35,6	36,5	38,0	35,9	31,7
Kommun	40,1	41,6	43,6	42,1	36,8

Pensionsskuld

Kommunens totala pensionsskuld inklusive särskild löneskatt uppgår till 61,0 mnkr, vilket är en ökning med 0,9 procent jämfört med förra bokslutet. Enligt aktuell prognos förväntas pensionsskulden sjunka under de närmaste åren på grund av lägre inflation och värdesäkringskostnader än de senaste två åren.

Total pensionsskuld inklusive särskild löneskatt, mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse (intjänat före 1998)	43,0	43,8	44,1	49,7	84,1
Pensionsförpliktelser, avsättning (garantipension)	9,5	8,8	7,3	7,6	6,6
Upplupen pensionskostnad, avgiftsbestämd ålderspension	8,5	7,9	9,0	8,9	9,0
Total pensionsskuld, mnkr	61,0	60,5	60,3	66,1	99,7
Förändring i procent	0,9%	0,3%	-8,8%	-33,7%	-25,1%

Norsjölägenheter AB

Norsjölägenheter AB är ett kommunalt fastighetsbolag som är helägt av Norsjö kommun. Bolaget har upprättat årsbokslut för kalenderåret.

Huvuduppgift

Ändamålet med bolagets verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Norsjö kommun samt att verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget har under året haft i medeltal 7 anställda, vilket är oförändrat mot föregående år.

Bolaget äger 330 bostadslägenheter och 26 lokaler. Bolaget äger även olika typer av bilplatser och förråd. Norsjö kommun blockförhyr äldreboendena Solbacka och Bäckgården med totalt 52 lägenheter. I nedanstående tabell specificeras bolagets bestånd.

Bestånd	Antal
Lägenheter	330
varav 1:a	91
2:a	183
3:a	46
4:a	10
Lokaler	26
Bilplatser	275
varav P-plats	164
Carport	92
Garage	19
Förråd	17

Bolaget arbetar efter en verksamhetsplan som stäcker sig mellan åren 2024–2026. Uppdraget i den aktuella affärsplanen beskriver det planerade arbetet under verksamhetsåren som syftar till Norsjö kommuns övergripande mål och bostadsförsörjningsprogram som fastställts av kommunfullmäktige samt till att svara mot ägardirektiven. Utgångspunkten i verksamhetsplanen är att bolagets arbete ska präglas av ett långsiktigt och affärsmässigt tänkande. Fastigheter har lång livslängd och de övergripande målen är ekonomiska, sociala och miljömässiga.

Årets resultat och verksamhet

Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt är 1 730 tkr. Bolaget har i och med detta inte kvar ett skattemässigt negativt resultat från tidigare år utan har nu en skattekostnad som uppgår till 103 tkr. I och med detta kan bolaget i år sätta av en periodiseringsfond på 160 tkr vilket innebär att bokslutsdispositionerna totalt försämrar resultatet med 132 tkr. Tillsammans medför detta att årets resultat efter skatt uppgår till 1 494 tkr. Den stora skillnaden i resultatet mellan innevarande och föregående år beror främst på att bolaget hållit igen vad gäller underhåll, vilket innebär en ökad underhållsskuld.

Årets resultat före och efter skatt (tkr)	2024	2023
Resultat före bokslutsdisp.	1 730	577
Bokslutsdispositioner	-132	42
Resultat före skatt	1 597	619
Skattekostnad	-103	0
Resultat efter skatt	1 494	619

Mellanhavanden mellan bolaget och kommunen är till exempel uthyrning av lokaler samt i viss mån köp och försäljning av tjänster inom fastighetsförvaltning och jour. Av de inköp som bolaget gjort under året har 21,4 procent av inköpen köpts in av moderbolaget. Av årets totala försäljning har 27,4 procent skett till moderbolaget. I kommande tabeller redovisas bolagets resultat- och balansräkning. Mellanhavanden mellan bolaget och kommunen är inte eliminerade i dessa.

Resultaträkning (tkr)	2024	2023
Rörelsens intäkter	25 259	23 795
Rörelsens kostnader	-18 785	-19 020
Av-/nedskrivningar	-2 546	-2 565
Rörelseresultat	3 927	2 210
Finansiella intäkter	117	78
Finansiella kostnader	-2 315	-1 712
Bokslutsdispositioner	-132	42
Skatt på årets resultat	-103	0
Årets resultat	1 494	619

Balansräkning (tkr)	2024	2023
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	61 610	64 188
Omsättningstillgångar	12 458	9 456
Tillgångar	74 068	73 645
Eget kapital och skulder		
Eget kapital	10 691	9 351
Obeskattad reserv	1 021	889
Långfristiga skulder	52 579	54 646
Kortfristiga skulder	9 776	8 759
Eget kapital o skulder	74 068	73 645

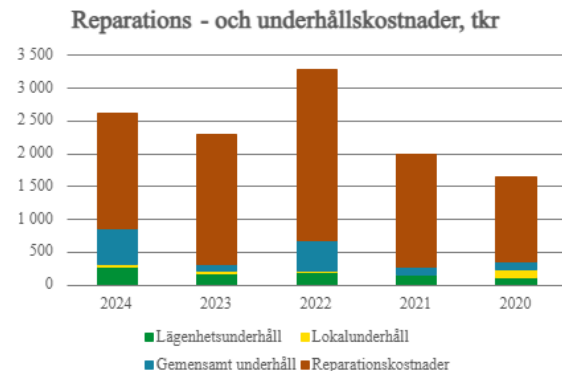
Hyresbortfallet på grund av outhyrda bostäder och lokaler uppgår till 4,2 procent av beräknade hyresintäkter, vilket är 0,7 procentenheter högre än föregående år. Hyres-bortfallet motsvarar ett intäktsstapp på närmare 1,1 miljoner kronor.

Bolagets intäkter har ökat med 1 464 tkr, motsvarande 6,2 procent. Rörelse-kostnaderna minskat med 254 tkr, eller 1,2 procent. Årets avskrivningskostnader är 19 tkr lägre än året innan.

Under året har bolaget gjort underhåll i form av balkongrenovering på storgatan 74. Förutom de har flertalet badrumsrenoveringar skett samt att ett antal lägenheter har också renoverats främst i samband med flytt. Kostnaden för reparationer har ökat jämfört med föregående år men ligger fortfarande lågt, detta främst på grund av ett beslut att endast utföra akuta underhåll och reparationer. Tyvärr medför detta en ökad underhållskostnad till framtiden.

Totalt sett har reparations- och underhållskostnaderna under året uppgått till 2,6 miljoner kronor, vilket är en ökning med 306 tkr jämfört med året innan, vilket motsvarar 13,3 procent. Eftersom ökningen i sin helhet kan koppas mot de renoverade balkongerna på storgatan 74 innebär detta att Norsjölägenheter fortsatt varit återhållsamma och minskat övrigt underhåll. Underhållskostnaderna de senaste 5 åren har ett snitt på ca 2,4 miljoner per år.

Om man jämför detta med de underhållskostnader som fanns i bolaget 2015-2019 så hade man där ett snitt på 3 miljoner kronor vilket innebär en minskad kostnad på 0,7 miljoner kronor. På sikt kommer det att behöva utföras omfattande reparations- och underhållsåtgärder för att återställa underhållsskulden, vilket kommer att medföra ökande kostnader.

Räntekostnaderna har under året ökat med 603 tkr, detta på grund av högre räntekostnader på de rörliga lånen samt omskrivning av lån vilket resulterade i en högre ränta. Vid årets slut uppgår bolagets totala lånekredit till 54,8 miljoner kronor.

I bolaget har sjukfrånvaron uppgått till totalt 12,64 procent, vilket är 6,58 procentenheter högre än föregående år.

Bolaget anger att energieffektivisering är ett ständigt pågående arbete. Arbetet med att byta till energisnåla armaturer fortskrider. Bolaget fortsätter även utreda möjligheterna att installera bergvärme på fler fastigheter samt individuell mätning av vatten- och elförbrukning. Miljöfrämjande åtgärder ska vara en röd tråd genom hela verksamheten, från medarbetare till kunder, och helst även leda till sänkta kostnader.

Bolagets följsamhet mot ägardirektiv

Avstämning mot de mål som bolaget har att följa upp utifrån fastställda ägardirektiv och utvärdering om bolagets följsamhet mot kommunalt ändamål och kommunala befogenheter har gjorts i samarbete mellan kommunen och bolaget.

Bolaget står enligt kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen, som ska fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen eller inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Rätten till bostad är en grundläggande välfärdsfråga. Ändamålet med bolagets verksamhet är att uppnå detta välfärds mål. Bolaget ska på affärs- och miljömässiga principer förvärva, äga, förvalta, bebygga, utveckla och avyttra fastigheter inom Norsjö kommun. Bolaget ska vara marknadsledande ägare och förvaltare av flerbostadshus i Norsjö kommun och erbjuda bostäder med varierande standard med god kvalitet och servicenivå. Bostäderna ska upplåtas som hyresrätter. Bolaget är marknadsledare för flerbostadshus i Norsjö kommun med cirka 60 procent fler lägenheter än det största privata bostadsbolaget. Alla bolagets bostäder är lokaliserade i kommunen och upplåts som hyresrätter.

Ägaren anger även att bostäderna ska vara tillgängliga för alla oavsett social, ekonomisk, etnisk eller annan bakgrund. Bolaget ska även erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande. Det senare efterföljs genom att bolaget vartannat år genomför en hyresgästundersökning, vilken ligger till grund för framtida åtgärder som ska främja hyresgästernas trivsel. 2023 års hyresgästundersökning visade att hyresgästerna är mycket nöjda med den service de får av personalen samt att de är nöjda med bolagets fastighetsstandard.

Hyresgästerna har även möjlighet att lämna synpunkter via hemsidan. Boendeinflytande ska ge stabilitet och låg flyttrotation i enlighet med ägarnas krav.

Hyresgästerna på bolagets två trygghetsboenden har upprättat var sitt gårdsråd. Utvalda hyresgäster framför talan för samtliga hyresgäster. Bolagets anställda trygghetsvärd medverkar på mötena.

Ägardirektivet anger vidare att bolaget aktivt ska bidra till utveckling av bostadsområden. Bolaget har inte preciserat att några specifika insatser gjorts under året.

Ägaren ställer även krav på miljöfrämjande åtgärder. Bolaget fortsätter att arbeta med att förbättra energimålen genom flera åtgärder såsom individuell mätning av vatten och el, byte till energisnåla armaturer samt genomgång av VVS och styrsystem.

Ägarens krav på långsiktiga ekonomiska finansiella mål, mätt som ett genomsnitt över rullande treårsperiod, ska understödja god lönsamhet per objekt, finansiell stabilitet och investeringar utan ägartillskott. Vad gäller lönsamhet per objekt har uppföljning skett de tre senaste åren. Fastigheten Hällan 8 (f.d. hotellet) har under dessa år redovisat underskott.

Om en fastighet har ett bedömt undervärde, underskott i förhållande till bokfört värde, de tre senaste åren kan den bli föremål för nedskrivning. Diskussion gällande avyttring alternativt nedskrivning bör föras för fastigheter som ständigt beräknas redovisa underskott. Investeringar har utförts utan ägartillskott, vilket uppfyller ägarens krav. Ägarnas krav för finansiell stabilitet anses uppfylld eftersom uppföljningen enbart avser de två senaste åren. Möjlighet till förbättrat resultat finns.

Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån som kommunen kan lämna borgen för. Då bolaget bedriver konkurren utsatt verksamhet skall bolaget betala borgensavgift till kommunen. Borgensavgiften beslutas årligen av kommunfullmäktige och uppgår för innevarande år till

0,34 procent av aktuell låneskuld. Under året har bolaget betalat 191 tkr i borgensavgift, vilket är 5 tkr lägre än året innan och beror på lägre upplåning via amortering.

I ägardirektivet finns bland annat målbeskrivning för bolagets soliditet som succesivt ska öka till minst 15 procent. Då soliditeten har ökat med 1,8 procent under året anses målet vara uppfyllt.

Vidare framgår att bolaget långsiktigt ska generera en uthållig avkastning på eget kapital om minst 6 procentenheter. Beräkningen baseras på årets resultat före skatt dividerat med ingående eget kapital inklusive kapitalandelen på obeskattade reserver. För året uppgår avkastningen till 15 procent. Målet är därmed uppfyllt.

Bolaget ska besluta om utdelning till ägaren motsvarande högstanivå för respektive verksamhetsår enligt beräkning utifrån Lag (2010:879) §3. Frågan om utdelning enligt direktivet kommer behandlas i samband med styrelsemötet för 2024 års bokslut.

Bolaget ska hålla kommunen väl informerad om sin verksamhet. Förutom att bolaget delger rapporter i enlighet med kommunens rapportperioder ska kommunstyrelsen få muntlig information om bolagets verksamhet och budgetuppföljning två gånger per år. Utöver detta ska bolaget initiera möte med kommunen om omständigheter påkallar. Bolagets VD ska även delta i möten som kommunledningen kallar till.

I ärenden av principiell betydelse eller av större vikt ska bolaget inhämta yttrande av ägaren före beslut fattas.

Den verkställande direktören skall sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar samt uppfylla instruktionerna enligt 8 kap, §29 aktiebolagslagen. I enlighet med aktiebolagslagen och ägarens krav har skriftliga riktlinjer och instruktioner delgetts bolagets verkställande direktör när denne anställdes.

Bolaget ska årligen fastställa en verksamhetsplan och en budget för de tre närmaste räkenskapsåren. Planens utgångspunkt ska vara kund- och koncernnytta samt fastställda mål, där relevanta mål som kommunfullmäktige fastställt för kommunen i största möjliga mån även ska gälla bolaget. Bolaget kan även fastställa egna mål. Verksamhetsplan och budget ska tillställas kommunstyrelsen innan november månads utgång året före budgetåret.

Ägaren anger att bolaget ska följa Norsjö kommuns planer och policys. Det är viktigt att kommunkoncernen har en sammanhållen arbetsgivarepolitik. Bolaget ska därför samråda med ägaren innan eventuella lokala kollektivavtal tecknas. Lönenivåer för den årliga löneöversynen ska fastställas med gällande kollektivavtal som grund och ske i samråd med ägaren. Bolaget anger att de följer kommunens planer och policys.

Det i ägardirektivet angivna direktivet att kommunrevisionen ska upphandla revision för att åstadkomma samordning är uppnått. Enligt aktiebolagslagen ska bolagsstämman utse yrkesrevisor eller revisionsbolag för granskning av bolagets räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Detta genomfördes i samband med att upphandlingen för nuvarande revision var avslutad.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att bolaget har uppnått de flesta av de fastställda ägardirektiven.

Cykling efter storgatan. Foto: www.ricke.se

Trepartens renhållningsnämnd

Verksamhetsrapporten för Trepartens renhållningsnämnd redovisas i bilaga 1. Rapporten behandlas av Trepartens renhållningsnämnd i februari 2024.

Enligt beslut i Trepartsnämnden fördelas kostnaderna utifrån fyra olika fördelnings-sätt. Kostnader för de verksamhetsövergripande delarna fördelas lika på samtliga kommuner. Fordonskostnader fördelas utifrån de antal kilometer som sopbilarna kör i respektive kommun. Påbyggnads-kostnader fördelas per ton. Norsjö kom-muns egna kostnader belastar endast Norsjö. Den totala kostnadsfördelningen för året blev enligt nedanstående.

Fördelning kostnader Mat- och restavfall	2024
Norsjö	37,3%
Malå	28,9%
Sorsele	33,8%
Fördelning kostnader Kranbil	2024
Norsjö	28,2%
Malå	27,6%
Sorsele	44,2%

Alla kommuner faktureras månadsvis utifrån budgeterade kostnader. Vid bokslutet regleras nämndens över- eller underskott utifrån upprättad fördelning.

Antalet invånare har under året ökat i Norsjö medan det har minskat i Malå och Sorsele. Sammanlagt har befolkningen inom Treparten minskat med 14 personer, vilket motsvarar 0,15 procent.

Antal invånare	Årsskifte 2024/2025	Årsskifte 2023/2024
Norsjö kommun	3 968	3 924
Malå kommun	2 962	2 990
Sorsele kommun	2 357	2 387
Totalt	9 287	9 301

Av redovisningen framgår att Norsjö och Malå har minskat mängden avfall medan Sorsele har ökat jämfört med föregående år. Redovisningen kan vara missvisande mellan åren beroende på när årets första och sista transport körs till förbrännings-anläggningen.

Avfall (ton)	2024	2023
Norsjö kommun	692	807
Malå kommun	617	644
Sorsele kommun	584	546
Totalt	1 893	1 997

Enligt tabell nedan ser man att Norsjö minskat mest i mängd avfall per invånare jämfört med föregående år, samt att man i snitt kastar minst avfall per person och år i Norsjö.

Mängd avfall per invånare (kg)	2024	2023
Norsjö kommun	176	204
Malå kommun	206	212
Sorsele kommun	245	224
Totalt	627	640

Trepartens totala bruttokostnad har, jämfört med föregående år, ökat med 1,7 mnkr eller 35 procent, vilket främst beror på att ansvaret för förpackningsinsamling har tillkommit. Mängden hushållsavfall har minskat med 8 kg per invånare medan kostnaden ökat med nästan 1 krona per kilogram och kostnaden per invånare ökat med 180 kronor.

Totalt Trepartens renhållningsnämnd	2024	2023
Total kostnad, tkr	6 367	4 707
Mängd avfall kg/inv.	204	212
Kostnad kr/kg	3,36	2,39
Kostnad kr/inv.	686	506

Borgensåtaganden och övriga ansvarsförbindelser

Förutom pensionsförpliktelser har kommunen borgensåtaganden. Vid årsskiftet uppgår de till 63,3 miljoner kronor, vilket är 1,9 miljoner lägre än föregående år.

Borgens- och övriga ansvarsförbindelser (tkr)	2024	2023
Norsjö medborgarhusförening	8 500	8 500
Bastuträsk Folkets hus	0	24
Norsjölägenheter AB	54 845	56 752
Summa	63 345	65 276

Den totala minskningen av åtaganden är 3,0 procent och i princip hela minskningen ligger i åtagandet mot det egna bostadsbolaget och beror på amortering av lån.

Kommunen har även borgensåtagande till Norsjö medborgarhusförening som uppgår till 8,5 miljoner. Detta åtagande är oförändrat eftersom föreningen har ett amorteringsfritt avtal med banken. På sikt bör kommunen kräva att amortering ska ske för att reducera kommunens risktagande.

Under året har inget borgensåtagande infriats. Borgensåtagandet gentemot Bastuträsk Folkets hus upphör eftersom föreningen löst sina lån. Inget borgensåtagande betraktas för närvarande som någon direkt risk, men kommunen bedömer att det finns en ökad risk gällande Norsjö medborgarhusförening. Detta med anledning av att föreningen inte till någon del amorterar på sin lånekredit i kombination med att föreningens omsättning av lån med stor sannolikhet kommer att innebära högre räntekostnader. Eftersom kommunen har ett borgensansvar för upptaget lån bör kommunen även ställa amorteringskrav.

Känslighetsanalys

Att Norsjö kommun och Norsjölägenheter AB är beroende av omvärlden kan beskrivas i en känslighetsanalys. Av sammanställningen nedan framgår hur olika intäkt- och kostnadsposter påverkar resultatet om de ökar eller minskar med en procentenhet.

Känslighetsanalys	Förändring i procent	Effekt i tkr
Effekter på koncernens intäkter		
Skatteintäkter	1%	± 2 102
Gen. statsbidrag och utjämning	1%	± 1 390
Riktade bidrag	1%	± 487
Löp. avgift, hyror, ersättningar	1%	± 714
Oregelbunden ersättning	1%	± 64
Effekter på koncernens kostnader		
Personalkostnader	1%	± 2 899
Bränsle, energi, vatten	1%	± 136
Inköp av varor och tjänster	1%	± 776
Bidrag och transfereringar	1%	± 118
Räntekostnader	1%	± 597
Oregelbunden kostnad	1%	± 708

Störst effekt av en procents förändring av intäkterna har skatteintäkterna som då förändras med 2,1 miljoner kronor. Förändrade nivåer för skatteintäkter och statsbidrag påverkar enbart kommunen.

På kostnadssidan har personalkostnaderna störst effekt då en procents skillnad motsvarar 2,9 mnkr. Även inköp av varor och tjänster samt oregelbundna inköp får stor kostnadseffekt om ändras med en procent.

Reporäntan var historiskt låg, negativ och noll, under väldigt många år. Räntorna steg snabbt och kraftigt efter Rysslands invasion av Ukraina. Mellan maj 2022 och september 2023 steg reporäntan från noll till fyra procent, men har gått ner igen under 2024. Räntenivåer har stor påverkan på koncernen. Om räntorna ändras med en procent ökar eller minskar kommunens kostnader med 72 tkr medan kostnadsförändringen för bolaget blir 525 tkr. Beräkningen grundar sig på den lånekredit koncernen har vid bokslutet oavsett nuvarande avtalsform eller ränteläge.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Kommunens invånarantal har en direkt påverkan på skatteintäkter och generella statsbidrag. Årets befolkningsökning ger positiva effekter på intäkterna framöver.

Det är en tydlig demografiförskjutning mot högre andel äldre i kommunen. Detta kan eventuellt ge stora effekter på Omsorgens verksamhet framöver. Trots att kommunen ökat i befolkning fortsätter andelen invånare i arbetsför ålder att minska. Vid årsboks slutet understiger denna åldersgrupp 49 procent av befolkningen, vilket medför direkta utmaningar i välfärdsuppdraget.

Fjölårets och årets låga barnafödande har börjat ge effekt då de flesta av fjölårets födda börjat skrivas in i förskoleverksamheten. Prognosen är att det kommer att födas få barn även under 2025. Detta kommer i första hand att ge effekter för förskoleverksamheten och senare även för grund- och gymnasieskola.

Långsiktig och realistisk planering bedrivs inom både omsorgs- och utbildningsverksamheten för anpassning av bland annat framtida verksamhets- och lokalbehov. Det är dock utmanande att avgöra behovet då befolkningsprognoser anger sjunkande befolkningstal medan kommunen arbetar för en ökad befolkning.

Kvarvarande lagerförda skyddsprodukter har inventerats till bokslutet. En del av produkterna kasserades eftersom de passerat utgångsdatum. Det uppmärksammas även att relativt få produkter har hämtats ur lagret. För bästa ekonomi och för att minimera risken för svinn måste produkterna lagras rätt och verksamheterna måste kontrollera lagret innan nya inköp görs.

Jämfört med fjölåret har verksamheternas totala kostnader ökat med 32,5 mnkr, eller 6,7 procent. Utfallet överskrider årets budget med 53,1 mnkr, vilket motsvarar 11,4 procent högre kostnader än budgeterat.

Högst ökning i kronor finns inom övriga kostnader som har ökat med 17,3 mnkr, eller 8,0 procent. Att verksamheternas personalkostnader ökat med 4,7 procent förklaras delvis med att PO-påslaget varit högre än föregående år. Budgeterade personalkostnader överskrids 15,8 mnkr, vilket är en betydande anledning till redovisat underskott. Det ger även oro för kommande år eftersom den största kostnadsposten är just personalkostnader. Kostnaderna för avskrivning har också ökat jämfört med föregående år.

Kostnader, tkr	2024	2023
Kommunfullmäktige	1 531	1 445
Personalkostnader	610	446
Övriga kostnader	921	1 000
Kommunstyrelse	504 623	472 603
Personalkostnader	270 285	258 788
Av- och nedskrivning	11 466	9 222
Övriga kostnader	222 871	204 593
Gemensamma nämnder	14 091	13 730
Personalkostnader	2 817	2 099
Av- och nedskrivning	1 604	1 088
Övriga kostnader	9 670	10 543
Totalt	520 244	487 778
Personalkostnader	273 712	261 333
Av- och nedskrivning	13 070	10 309
Övriga kostnader	233 462	216 136

Det är inte hållbart med den höga kostnadsutvecklingen. Alla verksamheter måste ha kontroll på sina kostnader och att de hålls inom givna ramar. Kostnader som under flera år ökat snabbare än intäkterna samt hög investeringsnivå har medfört en kraftigt urholkad likviditet och väldigt låg betalningsberedskap. Trots att soliditeten är god är kommunstyrelsen inte helt tillfreds med den ekonomiska ställningen. Dessutom behöver fullmäktige sänka investeringsnivån rejält under 2025-2026 för att kunna uppnå investeringsmålet. Kostnadsutveckling i kombination med att en del verksamheter inte är helt kostnadseffektiva innebär fortsatta behov av prioriteringar och effektiviseringar för en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning. Ekonomi i balans börjar med budget i balans. Det nödvändigt att inte förbruka mer resurser än vad som finns att tillgå.

Balanskravsresultat

Det statliga balanskravet som infördes vid millennieskiftet innebär att kommuner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år.

Årets balanskravsresultat uppgår till noll kronor efter användning av medel från RUR med anledning av att årets resultat i bokföringen är negativt. I uträkningen reduceras vanligtvis årets resultat med både realiserade och orealiserade vinster och/eller förluster i värdepapper. Det finns även en undantagsmöjlighet som kan nyttjas, nämligen att inte reducera för realisationsvinster som bidrar till god ekonomisk hushållning. För innevarande år nyttjas inte denna undantagsmöjlighet.

Resultatutjämningsreserven, RUR, kan nyttjas för att lindra konsekvenserna av en lågkonjunktur. I enlighet med kommunens eget regelverk kan RUR nyttjas både vid budgettillfället och i bokslutet ifall särskild händelse föreligger och kan styrkas.

Den kraftigt ökade inflationen tillsammans med ökad pensionsavsättning enligt avtal har under de senaste två åren medfört mer än fördubblade kostnader för värdesäkring av pensionsmedel och pensionsavsättning. Kostnadsökningen är centrerad till åren 2023 och 2024. Under kommande år sker en kraftig nedgång av kostnaderna. Under året är effekterna alltför stora för att kunna pareras. Därför bedöms särskild händelse som styrkt, vilket innebär att RUR-medel kan nyttjas för att uppnå balanskravet. Tidigare års samlade reserveringar till RUR uppgår till 22,8 miljoner kronor och efter årets nyttjande av medel återstår 15,5 mnkr i RUR.

Det finns inget negativt balanskravsresultat från tidigare år att återställa eftersom kommunen även nyttjat medel från RUR för att täcka fjolårets negativa resultat. Under innevarande år har det beslutats att inte åberopa synnerliga skäl för att täcka negativt balanskravsresultat. Detta med anledning av att ökningen av pensionskostnaderna varit kända i ett par års tid samt att kostnaderna inte ger framtida kostnadsreduceringar.

Balanskravsutredning (tkr)	2024	2023	2022
Årets resultat	-6 537	-8 705	9 566
Reducering av samtliga realisationsvinster	-342	-13	-942
Justering för realisationsvinster, undantagsmöjlighet	0	13	927
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-381	-1 679	241
Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-7 259	-10 384	9 792
Reservering till RUR	0	0	-6 248
Användning av medel från RUR	7 259	10 384	0
Årets balanskravsresultat	0	0	3 544

Väsentliga personalförhållanden

Som centralt politiskt organ har kommunstyrelsen det samlade arbetsgivaransvaret. Det övergripande målet med personalpolitiken är att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar personalförsörjningen på kort och lång sikt.

Kommunal verksamhet är personalintensiv och arbetet med personalfrågor är kritiska framgångsfaktorer. Arbetet omfattar flera områden och omfattar både långsiktiga insatser och vissa kortsiktiga direktriktade insatser som ger stöd till chef och medarbetare. Chefernas förutsättningar utgör en viktig bas i förändringsarbete och arbetsmiljömässiga åtgärder.

Sjukfrånvaro kan ses i många perspektiv, bland annat som en ekonomisk fråga där verksamheterna belastas negativt. Det är viktigt att förvaltningen analyserar orsaker och hittar både organisatoriska och uppdragsmässigt förebyggande åtgärder mot ohälsa för att skapa hållbara medarbetare.

Förväntningarna på den kommunala verksamheten ökar och därmed ställs även högre krav än tidigare på förmågan att i snabbare takt utveckla, förändra och implementera smarta digitala lösningar. Inte minst inom administration och omsorg, där traditionella arbetssätt är starkt förankrade, kommer förändring att krävas för långsiktig personalförsörjning. Konkret är resurstillgången ett riskområde.

Medarbetarundersökning

Norsjö kommun använder sig av Hållbart medarbetarengagemang, HME, som huvudsaklig medarbetarundersökning. Den ger indexerade resultat inom områden som motivation, ledarskap och styrning. Resultaten för motivation ingår i kommunfullmäktiges övergripande mål Effektiv organisation och är därför ett prioriterat område under mandatperioden.

HME 2024 riktade sig till alla medarbetare med månadslön och hade en svarsfrekvens

på 64 procent, vilket är 15 procentenheter högre än föregående år. För att öka svarsfrekvensen har svarsperioden förlängts. Dessutom har påminnelse om att lämna svar skickats ut till alla via e-post. I årets utfall visas att index för motivation är högre jämfört med föregående år.

Det är viktigt att fortsätta arbeta med resultat och utreda orsakerna till utfallen. Medarbetarnas förtroende för ledarskapet samt förståelse för målarbetet och kommunens inriktning tillsammans med de individuella uppdragen ger grunden till bra resursanvändning och den effektivitet och kvalitet som kommunens kunder och brukare förväntar sig. Tydlig målstyrning, ett hållbart ledarskap och motiverade medarbetare ger förutsättningar för en mycket god utväxling av det kommunala uppdraget.

Rekrytering och kompetensförsörjning

Inom närregionen pågår stora etableringsprojekt som förväntas generera flera tusen nya arbetstillfällen. Detta förväntas påverka Norsjö kommun både positivt och negativt, men det är fortsatt svårt att identifiera exakt hur. Att kommunen behöver göra en tydligare omvärldsbevakning och ett strukturerat arbete för att möta denna utmaning är dock ett faktum. Bristsituationer uppstår ofta med relativt kort varsel. Rekrytering till akademiska yrken är ofta en reell utmaning.

Projektet Heltidsresan avslutades under 2024. Det har gett positiva effekter att fler arbetar mer och har, tillsammans med det fortsatta arbetet med personalplaneringssystem och införandet av central bemanning, underlättat bemanning och personalförsörjning. Det krävs fortsatt arbete under 2025 för att ytterligare ta steg i att mer kostnadseffektivt använda de resurser som tillkommit genom heltidsresan.

Personalpolitik

Ökad personalomsättning har ekonomiska och resurskrävande konsekvenser bland annat på grund av ökat antal introduktioner. Det är nödvändigt att se över egna strukturer för att fastslå vad som utgör en attraktiv arbetsgivare.

Verksamheten har även under 2024 fortsatt att genom intervjuer med medarbetare som valt att lämna sin anställning, analysera orsakerna till det. I analysen framgår att ett antal personer har lämnat sin anställning på grund av personliga skäl, som familjeskäl eller pendlingsavstånd. Det framkommer också att medarbetare inte har känt sig lyssnade på och varit missnöjd med ledarskapet, schemaläggning och arbetstider. I det övergripande målet Hållbar och effektiv organisation följer vi upp andel positiva svar i frågan om man skulle rekommendera Norsjö kommun som arbetsgivare.

För att kunna främja medarbetares utvecklingsmöjligheter lades det i medarbetarsamtalen till en fråga om vilka mål man har i sin utveckling.

Lönekartläggning

Lönekartläggning har genomförts utifrån diskrimineringslagens krav på utförande. Lönekartläggningen visade att tillämpning av löne- och anställningsvillkor är könsneutrala. I lönekartläggningen identifierades ett par avvikelser som analyserats och kommer att åtgärdas inom ramen för 2025 års löneöversyn.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM, är ett förvaltningsövergripande område som fortsatt var i fokus under 2024 för att arbetet ska sätta sig väl i verksamheterna. Arbetet följs upp i det övergripande målet Hållbar och effektiv organisation.

Användningen av AFA:s avvikelshanteringssystem IA fortsätter. Det har införts för att systematiskt fånga upp, utreda och åtgärda tillbud, riskområden och olyckor.

Systemet är tillgängligt för chefer, skyddsombud och medarbetare, vilket har gett resultat i form av att fokuset börjar skifta till förebyggande arbete i form av riskobservationer och tillbud. En djupare analys har gjorts per verksamhetsområde för att uppmärksamma eventuella återkommande brister.

Rapporterade händelser i IA-systemet, antal per år	2024	2023
Riskobservationer	62	112
Tillbud	106	161
Olycksfall	40	54
Färdolycksfall	9	7
Arbetsjukdom	13	5

Den årliga uppföljningen har två metoder. Den första är en checklista för årlig uppföljning av SAM som genomförs av chef och skyddsombud. Den andra är frågeställningar som besvaras av chef tillsammans med arbetsgrupp för att synliggöra de arbetsmiljöfrågor som de arbetat med under året.

Personalomsättning

Under 2024 var personalomsättningen 4,4 procent. 32 personer har avslutat sin anställning. 9 procent var pensionsavgångar, 66 procent sa upp sig på egen begäran och 25 procent var övriga orsaker. Vakanta tjänster har kunnat tillsättas med 18 personer, varav 15 fortfarande är anställda. Av dessa 18 var 9 personer helt nya hos arbetsgivaren. Omsättning av personal behöver analyseras vidare för att identifiera kommunens konkurrenskraft eller brist därav. Även här bidrar svaren på den intervju som görs med de som sagt upp sin tjänst på egen begäran till analysen.

Pensionsutfästelser

Norsjö kommun har inga pensionsutfästelser, så kallade fallskärmar, till någon anställd utöver avtalsreglerade pensioner. För kommunens hel- och deltidsarvodeerade förtroendevalda är pensionsbestämmelserna reglerade enligt bestämmelser i OPF-KL. Bestämmelserna tillämpas på

Förvaltningsberättelse

förtroendevalda som valts för första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser. Förtroendevalda som tidigare omfattats av PBF eller PRF fortsätter regleras enligt dessa bestämmelser.

Antal anställda och personalkostnader

Mellan den 1 november 2023 och samma datum 2024 minskade antalet anställda med 14 personer, vilket motsvarar -3 procent. Hela minskningen i antal är inom gruppen visstidsanställda.

Antal anställda per 1 november	2024	2023
Tillsvidareanställda	403	403
Visstidsanställda	45	59
Totalt	448	462

Personalkostnaderna uppgår till 286 mnkr, vilket är en ökning med 10 miljoner från föregående år och motsvarar 3,7 procent. Personalkostnaderna utgör 62,7 procent av de totala driftkostnaderna, vilket är 1,1 procentenheter lägre än föregående år.

Kalkylerade pensionsavgångar

Antalet tillsvidareanställda som blir 65 år inom en tioårsperiod är 143 personer och utgör 35,5 procent av kommunens tillsvidareanställda. Det är en stor förändring jämfört med föregående år då andelen var 21,1 procent. Inom 5 år har 72 anställda fyllt 65 år, vilket motsvarar 17,9 procent. Kompetensförsörjningen är en stor utmaning då bristen på arbetskraft redan är betydande inom flera yrkeskategorier.

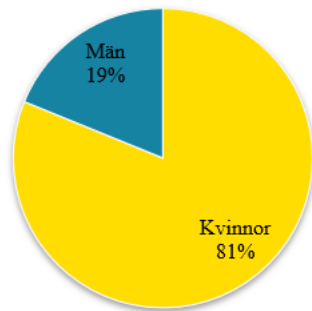
I nästkommande tabell visas kalkylerade personalavgångar inom fem respektive tio år per verksamhetsområde och personalkategori.

Kalkylerade personalavgångar	Inom 5 år	Inom 10 år
Personal inom Kommunledningskontor		
Chefer	0	1
Handläggare, Assistent	4	8
IT	1	1
Nämndesekreterare	1	1
Summa, KLK	6	11
Personal inom Kommunal utveckling		
Chefer	1	1
Köksverksamhet	4	7
Teknik- och servicepersonal	8	18
Arbetscoach	1	2
Handläggare	2	1
Musiklärare	1	1
Bibliotek	0	1
Simhall	0	0
Summa, Kommunal utv.	17	31
Personal inom Omsorg		
Chefer	2	2
Vård- och omsorgspersonal	25	59
Sjuksköterskor	1	1
Socialsekreterare	1	1
Handläggare, Assistent	1	2
Summa, Omsorg	30	65
Personal inom Utbildning		
Pedagogisk omsorg	1	2
Barnskötare	4	7
Förskollärare	2	7
Eleveassistenter	3	5
Fritidspedagoger	1	2
Lärare grundskola	3	6
Kurator/elevhälsa	1	1
Administrativa assistenter	1	2
Rektor	3	4
Summa, Utbildning	19	36
Totalt	72	143

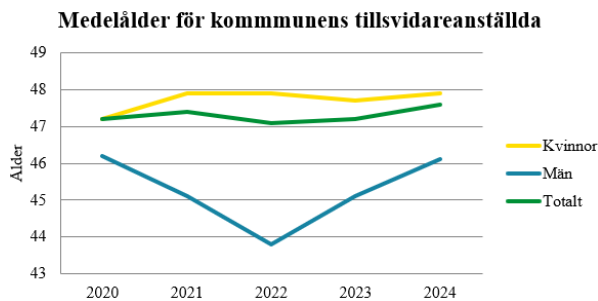
Kön- och åldersfördelning

Av kommunens 403 tillsvidareanställda är 327 kvinnor och 76 män. Kvinnor har minskat med 0,6 procent jämfört med föregående år medan männen har ökat med 2,7 procent. Flest anställda återfinns inom vård och omsorg samt inom skola och barnomsorg.

Andel kvinnor och män

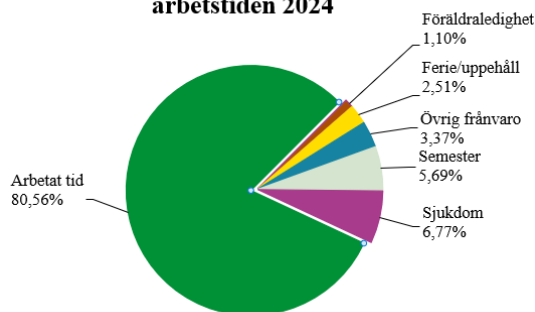
Medelåldern bland de tillsvidareanställda kvinnorna är 47,9 år och männens är 46,1 år. Medelåldern för kommunens samtliga tillsvidareanställda är 47,6 år.

Närvaro och frånvaro

De vanligaste frånvarorsakerna har varit semester och sjukdom, vilket är normalt.

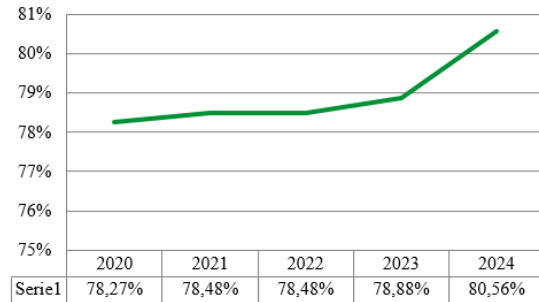
Frånvarorsak i % av den totala arbetstiden 2024

Siffrorna gäller total arbetad tid, d.v.s. timvikarier såväl som tillsvidareanställd personal.

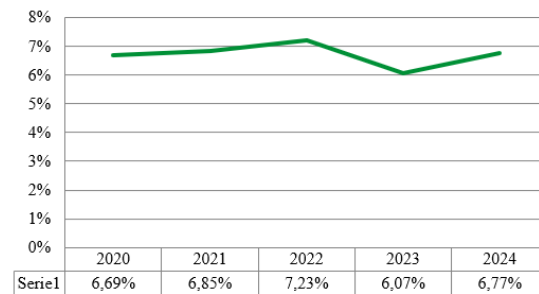
Den arbetade tiden uppgår till 80,6 procent av den totala arbetstiden, en ökning med 1,7 procentenheter jämfört med året före. Den arbetade tiden för innevarande år överstiger genomsnittet för den senaste tioårsperioden som är 79,2 procent.

Andel arbetad tid

Sjukfrånvaron ökade med 0,7 procent till 6,8 procent. Utfallet är högre än genomsnittet för den senaste tioårsperioden.

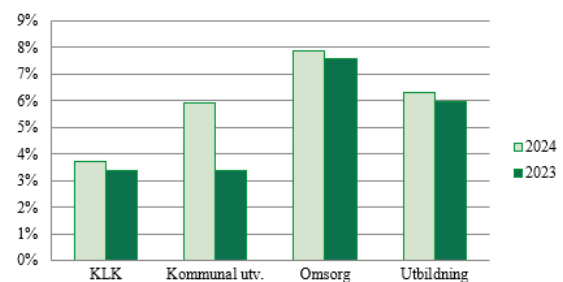
Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har ökat inom samtliga verksamhetsområden och samtliga ligger över medel för de senaste tio åren. Den största ökningen finns inom området Kommunal utveckling där sjukfrånvaron ökat med 2,5 procent jämfört med föregående år och landar på en sjukfrånvaro som uppgår till 5,9 procent.

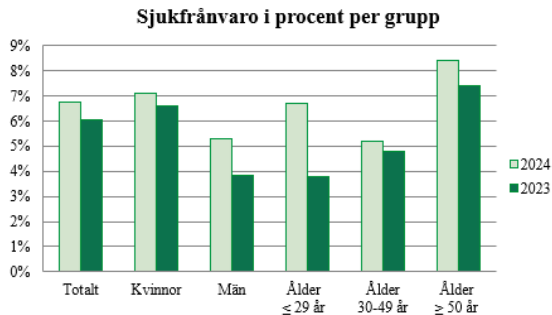
Inom Omsorg har sjukfrånvaron ökat med 0,3 procentenheter till 7,9 procent, inom Utbildning har sjukfrånvaron ökat med 0,4 procentenheter till 6,3 procent och inom Kommunledningskontoret ökade sjukfrånvaron med 0,3 procent till 3,7 procent.

Total sjukfrånvaro per verksamhetsområde

Förvaltningsberättelse

Sjukfrånvaron har ökat totalt för både kvinnor och män samt uppdelat på alla åldersgrupper. Endast när ytterligare indelning görs per verksamhetsområde syns minskad sjukfrånvaro i någon grupp.

Procentuellt sett har kvinnorna en högre sjukfrånvaro än männen. Statistiken visar även att sjukfrånvaron varit högst för anställda som är 50 år eller äldre, vilket är

förväntat. Störst ökning totalt jämfört med föregående år är gruppen 29 år eller yngre, där sjukfrånvaron ökat med 2,9 procent. Se även tabellerna nedan.

Enligt lagkrav ska sjukfrånvaron indelas och redovisas i total frånvaro, långtidssjukfrånvaro, män och kvinnor samt olika åldersgrupper. Den långa sjukfrånvaron, över 60 dagar, har ökat från 31,7 till 41,9 procent vilket är en ökning med hela 10,2 procentenheter. Den långa sjukfrånvaron har ökat i samtliga verksamhetsområden. Störst ökning är inom Kommunal utveckling med 17,3 procentenheter.

Här nedan presenteras sjukfrånvaron mer detaljerat med fördelning utifrån kön, ålder och organisatorisk tillhörighet.

Sjukfrånvaro, totalt för den kommunala organisationen

Indikator (nyckeltal)	I förhållande till	2024	2023
Total sjukfrånvaro	sammanlagd ordinarie arbetstid	6,77 %	6,07 %
Sjukfrånvaro med långtidssjukfrånvaro, d.v.s. sjuktilfällen med ≥ 60 dagar	total sjukfrånvaro	41,92 %	31,67 %
Sjukfrånvaro kvinnor	sammanlagd ord. arb.tid för kvinnor	7,13 %	6,58 %
Sjukfrånvaro män	sammanlagd ord. arb.tid för män	5,27 %	3,83 %
Sjukfrånvaro åldersgruppen ≤ 29 år	sammanlagd ord. arb.tid i åldersgruppen ≤ 29 år	6,68 %	3,80 %
Sjukfrånvaro åldersgruppen 30-49 år	sammanlagd ord. arb.tid i åldersgruppen 30-49 år	5,17 %	4,81 %
Sjukfrånvaro åldersgruppen ≥ 50 år	sammanlagd ord. arb.tid i åldersgruppen ≥ 50 år	8,41 %	7,39 %

Sjukfrånvaro per verksamhetsområde

Indikator (nyckeltal)	Kommunledningskontor		Kommunal utveckling		Omsorg		Utbildning	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Total sjukfrånvaro	3,69 %	3,36 %	5,92 %	3,38 %	7,86 %	7,58 %	6,29 %	5,94 %
Sjukfrånvaro med långtidssjukfrånvaro, d.v.s. sjuktilfällen med ≥ 60 dagar	18,70 %	6,45 %	35,84 %	18,51 %	45,26 %	33,75 %	41,62 %	35,21 %
Sjukfrånvaro kvinnor	3,78 %	3,56 %	6,70 %	3,36 %	8,08 %	8,26 %	6,77 %	6,36 %
Sjukfrånvaro män	2,87 %	2,15 %	4,45 %	3,42 %	7,06 %	4,97 %	1,46 %	1,64 %
Sjukfrånvaro åldersgr. ≤ 29 år	2,22 %	2,06 %	6,36 %	1,80 %	6,52 %	3,42 %	8,13 %	5,46 %
Sjukfrånvaro åldersgr. 30-49 år	2,39 %	1,47 %	3,20 %	1,94 %	4,78 %	5,42 %	6,92 %	5,74 %
Sjukfrånvaro åldersgr. ≥ 50 år	4,78 %	5,35 %	8,11 %	4,53 %	11,30 %	10,09 %	5,20 %	6,01 %

Förväntad utveckling

Ur ekonomisk synpunkt har 2025 förutsättningar att bli ett bättre år än de senaste åren. Dels bidrar den ökade befolkningen till ökade intäkter som beräknas till 9,5 mnkr mer än budgeterat. Dels beslutade SKR i december 2024 om ett betydligt lägre påslag av arbetsgivaravgifter (PO-påslag) än det som prognosticerats under våren. I budget 2025 är det räknat med ett påslag på 41,04 procent på lönesumman och efter slutligt besked i december landar Norsjö i ett PO-påslag på 39,76 procent, vilket är något lägre än Sverigesnittet då Norsjö har få högvärlöna som drar upp kostnaderna. Skillnaden mellan budgeterat och fastslaget PO-påslag innebär 2,1 mnkr i ökat utrymme. För det tredje har Norsjö, i enlighet med fullmäktiges resultatmål, budgeterat med ett positivt resultat på 3 procent av skatteintäkter och bidrag. Detta motsvarar ett budgeterat överskott på 10,4 mnkr i budget 2025, jämfört med 167 tusen för 2024. Detta innebär att kommunen har bättre förutsättningar att klara oförutsedda kostnader och att börja bygga upp likviditet. Dock krävs budgetföljsamhet.

Ur ett verksamhetsperspektiv finns det också ljusningar inför 2025. Två av de tre huvudsakliga anledningarna till tidigare års underskott har upphört (betalningsansvar för utskrivningsklara patienter) alternativt utvecklats åt ett positivt håll (kostsamma placeringar för barn och unga). Den tredje handlar om högre personalkostnader än budgeterat inom äldreomsorgen. För att komma till rätta med avvikelserna inom detta område fortsätter ett intensivt arbete.

Ett område som förväntas bli utmanande är avtalsrörelsen som omfattar de flesta fackförbund och majoriteten av personalen. Fackförbunden har inför förhandlingarna framställt omfattande krav utöver lönen. Detta riskerar att bli både kostsamt och svårt att verkställa. Samtidigt är det viktigt att attraktiviteten för yrkena ökar för att klara framtida kompetensförsörjning.

Norsjö kommun arbetar mot en antagen långsiktig strategi, Strategi 2050. Den pekar ut fem strategiområden, boende för fler, starkt näringsliv, attraktiv arbetsgivare, hållbar kärnverksamhet och rik fritid. Alla områden hänger ihop. En hållbar kärnverksamhet med en stark ekonomi är en förutsättning för att kunna agera kraftfullt. Under 2025 kommer kommunen lägga stor vikt på att komma i ekonomisk balans. En förutsättning för detta är att säkerställa ändamålsenliga lokaler, främst inom omsorg och utbildning. En lokalutredning har gjorts vars arbete kommer att mynna ut i ett förslag om hur befintliga lokaler kan tillvaratas på bästa sätt och vad som eventuellt behöver förändras. Det pågår även arbete med att skapa fler byggbara tomter och fler industritomter.

Bostäder som möjliggör inflyttning är en förutsättning för att kunna bibehålla befolkning och växa i framtiden. Arbetet med bostadsfrågor kommer fortsätta med förutsättningsskapande åtgärder. På lite längre sikt finns en ambition att skapa fler bostäder i kommunen. Även om nuvarande befolkningsframskrivning pekar på en minskad befolkning i framtiden finns stora möjligheter att den trenden ändras, både som en effekt av industrietableringar i norra Sverige och som en effekt av klimatförändringar och osäkerhet i omvärlden. Inbromsningen av den kraftfulla tillväxten som skett i Skellefteå kommun kopplat till Northvolts svårigheter förespås i nuläget inte förändra dessa effekter.

Trots utmaningar finns alltså goda förutsättningar att tillsammans i Norsjöbygden verka för att uppnå den gemensamma visionen **"Världens Bästa Vardag"**.

Mikael Lindfors
Kommunstyrelsens ordförande

Eleonore Hedman
Kommunchef

Resultaträkning och kassaflödesanalys

Resultaträkning (tkr)	Not	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Verksamhetens intäkter	3	126 581	103 863	111 897	90 730
Verksamhetens kostnader	4	-463 775	-440 297	-455 434	-431 949
Avskrivningar	5	-15 616	-12 874	-13 070	-10 309
Verksamhetens nettokostnader		-352 810	-349 308	-356 607	-351 528
Skatteintäkter	6	210 154	209 267	210 154	209 267
Generella statsbidrag och utjämning	7	139 013	131 854	139 013	131 854
Verksamhetens resultat		-3 643	-8 188	-7 439	-10 407
Finansiella intäkter	8	1 759	2 341	1 987	2 463
Finansiella kostnader	9	-3 208	-2 277	-1 084	-760
Resultat efter finansiella poster		-5 091	-8 124	-6 537	-8 705
Extraordinära poster	10	0	0	0	0
Jämförelsestörande poster	11	0	0	0	0
Årets resultat		-5 091	-8 124	-6 537	-8 705

Kassaflödesanalys (tkr)	Not	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		-5 091	-8 124	-6 537	-8 705
Justering ej likviditetspåverkande poster	31	16 605	13 416	13 843	10 860
Övriga likviditetspåverkande poster	32	-185	-62	-185	-62
Poster som redovisas i annan sektion	33	-342	-13	-342	-13
Förändring kortfristiga fordringar		-6 351	16 189	-7 055	14 956
Förändring förråd		395	398	395	398
Förändring kortfristiga skulder		-4 947	-3 024	-5 475	-1 995
Medel från den löpande verksamheten		84	18 780	-5 355	15 439
Investeringsverksamheten					
Förvärv immateriella anlägg.n.tillgångar		0	0	0	0
Förvärv materiella anläggningstillgångar		-27 025	-24 288	-26 876	-23 874
Erhållna investeringsbidrag		2 989	7 113	2 989	7 113
Försäljning materiella anlägg.n.tillgångar		342	13	342	13
Förvärv/försäljn. finansiella anlägg.n.tillg.		-429	-422	-421	-420
Medel från investeringsverksamheten		-24 123	-17 585	-23 967	-17 168
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		8 840	0	8 840	0
Erhållet aktieägartillskott		0	0	0	0
Amortering av skuld		-4 547	-1 227	-1 680	0
Medel från finansieringsverksamheten		4 293	-1 227	7 160	0
Årets kassaflöde		-19 746	-31	-22 162	-1 729
Likvida medel vid årets början		50 576	50 607	43 887	45 616
Likvida medel vid årets slut		30 830	50 576	21 725	43 887

Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	12	0	904	0	904
Materiella anläggningstillgångar		309 309	298 267	247 806	234 178
<i>Mark, byggnader o tekn. anläggningar</i>	13	239 490	253 724	178 229	189 920
<i>Maskiner och inventarier</i>	14	69 819	44 544	69 577	44 258
<i>Övriga materiella anläggningstillgångar</i>	15	0	0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar	16	5 769	5 340	10 090	9 669
Summa anläggningstillgångar		315 078	304 510	257 896	244 750
Bidrag till infrastruktur	17	0	0	0	0
Omsättningstillgångar					
Förråd m. m.	18	400	795	338	733
Kortfristiga fordringar	19	43 395	37 044	44 884	37 829
Kortfristiga placeringar	20	7 033	28 007	7 033	28 007
Kassa och bank	21	23 797	22 569	14 692	15 880
Summa omsättningstillgångar		74 625	88 415	66 947	82 449
SUMMA TILLGÅNGAR		389 703	392 926	324 842	327 199
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR O SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början		185 586	193 710	179 958	188 662
<i>varav resultatreserv</i>		22 754	33 138	22 754	33 138
Årets resultat		-5 091	-8 124	-6 537	-8 705
Eget kapital vid årets slut	22	180 495	185 586	173 421	179 958
<i>varav resultatreserv</i>		15 495	22 754	15 495	22 754
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner o liknande	23	9 506	8 789	9 506	8 789
Andra avsättningar	24	210	183	0	0
Summa avsättningar		9 716	8 972	9 506	8 789
Skulder					
Långfristiga skulder	25	120 814	114 742	68 235	59 296
Kortfristiga skulder	26	78 678	83 625	73 681	79 156
Summa skulder		199 492	198 367	141 916	138 452
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTN. O SKULDER		389 703	392 926	324 842	327 199
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter		0	0	0	0
Ansvarsförbindelser	27	51 511	52 312	106 356	109 064
<i>Pensionsförpliktelse som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna, inkl. löneskatt</i>	28	43 011	43 788	43 011	43 788
<i>Övriga ansvarsförbindelser</i>	29	8 500	8 524	63 345	65 276
Summa panter och ansvarsförbindelser		51 511	52 312	106 356	109 064

Kommunstyrelsens ordförande har enligt PBF rätt till avgångsersättning i 1 år med 80 procent av lönen. Om detta aktualiseras ska avgångsersättningen samordnas med förvärvsinkomster.

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Resultaträkning

Resultaträkningen är en sammanfattning av årets redovisade intäkter och kostnader. Överstiger intäkterna periodens kostnader innebär det att det egna kapitalet ökar och kommunens finansiella styrka förbättras.

Verksamhetens nettokostnader är det som återstår att skattefinansiera när intäkter genererade i verksamheten dragits av mot verksamhetens kostnader och avskrivningar. De finansiella intäkter och kostnaderna påverkar resultatet. Årets resultat ska finansiera investeringar och helst ett framtida sparande.

Balansräkning

Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället och utgör en förbindelselänk mellan de olika åren. Den visar det bokförda värdet av tillgångarna och hur de finansierats.

Tillgångarna delas upp i omsättningstillgångar och anläggningstillgångar. Aktier och andelar för stadigvarande innehav klassas som finansiell anläggningstillgång. Omsättningstillgångar är kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar samt pengar i kassa och bank.

På motsvarande sätt delas skulderna upp i kortfristiga och långfristiga skulder samt avsättningar. Kortfristiga skulder förfaller till betalning inom ett år. De övriga skulderna sträcker sig över flera år. En avsättning är definitionsmässigt en skuld som man inte vet exakt hur stor den är eller när den skall betalas.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upplyser om hur medel har tillförts och hur de har använts. Till skillnad från resultaträkningen, som visar kostnader och intäkter, utgår kassaflödesanalysen från in- och utbetalningar.

Tillämpade redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning från 2018 och rekommendationer om praxis från Rådet för kommunal redovisning. Sammantaget innebär detta att redovisningen i kommunen sker på ett sätt som i huvudsak överensstämmer med god redovisningssed.

Skatteintäkter

Den preliminära skatteinbetalningen och den preliminära slutavräkningen för innevarande år samt korrigeringen av slutavräkningen avseende föregående år redovisas som intäkt innevarande år.

Bidrag

Bidrag som är förenade med krav på utförd prestation intäktrredovisas i takt med att prestationen har utförts. Icke prestationsbaserade bidrag intäktsförs i sin helhet i den period bidraget avser även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek. Bidrag utan prestationskrav som uttryckligen ska användas under mer än ett år periodiseras över de angivna åren.

Offentliga bidrag som är hänförliga till en investering redovisas som en skuld och intäktsförs i en takt som återspeglar anläggningens nyttjande och förbrukning.

Leasingavtal

Ett leasingavtal ska redovisas som finansiell leasing om de ekonomiska fördelarna och riskerna med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs till leasingtagaren. Övriga leasingavtal är operationell leasing. Kommunen klassificerar inga leasingavtal som finansiell leasing.

Anläggningstillgångar

Gränsen för att redovisa inköp som investering är en nyttjandetid på minst tre år

och ett anskaffningsvärde om minst ett prisbasbelopp.

Komponentredovisning tillämpas vid anskaffning sedan 2012, vilket innebär att betydande komponenter hanteras som separata enheter med olika avskrivningstider i de fall det är väsentligt. Bedömning görs för varje enskilt objekt. Äldre anläggningar indelades i komponenter år 2017.

Anläggningstillgångarna har bruttoredo-visats sedan 2011 vilket innebär att investeringsbidrag och vissa anslutningsavgifter redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Finansiella tillgångar

Finansiella innehav som ägs med avsikt om stadigvarande bruk redovisas som anläggningstillgång. Innehav som inte är avsedda för stadigvarande bruk redovisas som omsättningstillgång. Tillgången värderas till sitt verkliga värde på bokslutsdagen och förändringen bokförs på ett värde regleringskonto. Värdeökning eller minskning bokförs som en finansiell post.

Avskrivningsprinciper

Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång. Uppskrivningar är inte tillåtet för materiella anläggningstillgångar. Avskrivning sker från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk. Avskrivningar sker linjärt, det vill säga lika stora belopp varje år, och beräknas som anskaffningsvärdet dividerat med avskrivningstiden. Avskrivningstid är varje enskild anläggning eller komponents beräknade nyttjandetid utifrån dess förutsättningar. Nedanstående avskrivningstider tillämpas i normalfallet.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriell anläggningstillgång 5 år alt. avtalstid

Materiella anläggningstillgångar

Mark

Mark obegr. livslängd

Verksamhetsfastigheter, komponentindelade

Markanläggning	25-50 år
Stomme och grund	60-100 år
Yttertak	20-40 år

Fasad	40-100 år
Fönster, dörrar	20-40 år
Värme, sanitet	20-40 år
El	30-40 år
Ventilation inkl styrutrustning	15-25 år
Inre ytskikt lokaler	10-30 år
Hissar	20-50 år
Våtutrymmen, utrustning, sanitet och kök	10-30 år
Övriga byggnader	20-50 år
Gator och vägar	
Stomme	50-80 år
Beläggning	20-30 år
Maskiner, tekniska anläggningar	5-40 år
Inventarier	3-15 år
Bilar, andra transportmedel	5-15 år

Pensioner

Pensioner redovisas enligt blandmodellen vilket innebär att pensioner inklusive löneskatt intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Vid beräkning av pensionskulden används SKR:s beräkningsmodell. Utbetalning av pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Pensionsförmåner inklusive löneskatt som intjänats från och med 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och som avsättning i balansräkningen.

Semesterlöneskuld, upplupna löner

Semesterlöneskulden utgörs av ej uttagna semesterdagar. Semesterlöneskuld, okompenserad övertid samt därpå upplupen arbetsgivaravgift redovisas som en kortfristig skuld och kostnadsförs det år de intjänas. Även timlöner, obekvämt arbetstid samt jour och beredskap avseende december men utbetalas i januari efterföljande år hanteras på samma sätt. Det PO-påslag som kostnadsförs för ovan nämnda kostnader är budgetårets beslutade PO-påslag, 46,41 procent, i enlighet med RKR:s rekommendation.

Finansiella skulder

Finansiella skulder delas in i kortfristiga och långfristiga skulder. Skulder som förfaller till betalning inom ett år redovisas som kortfristig skuld. Övriga finansiella skulder redovisas som långfristig skuld.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när kommunen till följd av en inträffad händelse har en förpliktelse som härrör sig från ett kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund och det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas samt att utgiften är ovisst i storlek eller tidpunkt för utbetalning. Avsättningarna innefattar kommunens upplupna pensioner, inklusive pensioner till förtroendevalda, intjänade från år 1998 samt särskild löneskatt på dessa.

Borgensavgift

Kravet på affärsmässighet innebär bland annat att en kommun som går i borgen för bostadsbolagens lån ska ta ut en marknadsmässig avgift för att kompensera den ekonomiska fördel det innebär för bolaget. Bolaget ska kunna likställas med privata aktörers lånevillkor. Norsjölägenheter AB har samtliga lån hos externa kreditgivare. Kommunen står som borgenär för bolagets samtliga lån. För detta borgensåtagande betalar bolaget en borgensavgift på 0,34 procent till kommunen. Borgensavgiften beslutas årligen av kommunfullmäktige.

Fastigheter

Alla bostäder ägs och administreras av Norsjölägenheter AB. Allmänna lokaler ägs och administreras av kommunen.

Sammanställd redovisning

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning oberoende av i vilken juridisk form verksam-

heten bedrivs. I den sammanställda redovisningen ingår bolag med ett varaktigt kommunalt ägande om minst 20 procent. I den sammanställda redovisningen ingår kommunens enda dotterbolag, det helägda fastighetsbolaget Norsjölägenheter AB.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att kommunens bokförda värde på aktier i dotterbolagen har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av dotterbolagens tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader har tagits med i sammanställningen. Eftersom den sammanställda redovisningen endast ska visa relationer mot omvärlden har mellanhavanden eliminerats. I kommunens och dotterbolagets egna resultat- och balansräkningar är mellanhavandena inte eliminerade.

Ingen justering har gjorts för skillnader i redovisningsprincip gällande komponentredovisning mellan kommunen och Norsjölägenheter AB. Bolaget redovisar avskrivningar enligt K2-reglerna. I enlighet med RKR R16 görs ingen justering för skillnad i redovisningsprinciper avseende pensioner.

Obeskattade reserver har efter avdrag för uppskjuten skatt hänförts till eget kapital. Den uppskjutna skatteskulden redovisas under avsättningar.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Kommunen har, förutom för pensioner, inga avsättningar. Kommunen har inte tagit emot någon gåva där det krävs en uppskattning av gåvans värde. Det har inte heller förekommit tvister, jämförelse-

störande poster eller exploatering som krävt uppskattningar eller bedömningar.

Not 3 Verksamhetens intäkter	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Intäkter enligt driftredovisning	196 081	172 063	170 823	148 268
Interna intäkter enligt driftredovisning	-59 070	-57 537	-59 070	-57 537
KPA tjänstepensionsförsäkring, överskott	145	0	145	0
Koncerninterna intäkter	-10 575	-10 663	0	0
Verksamhetens intäkter	126 581	103 862	111 897	90 730
varav jämförelsestörande poster:	0	0	0	0
Fördelat enligt nedanstående:				
Taxor och avgifter	27 773	26 520	29 894	28 811
Hyror och arrenden	27 092	24 833	9 400	8 714
Bidrag från staten	48 789	35 724	48 704	35 724
Övriga bidrag	6 366	3 147	6 366	3 147
Övriga verksamhetsintäkter	16 561	13 639	17 533	14 335
	126 581	103 863	111 897	90 730
varav intäkter i projektverksamhet	16 732	15 272	16 732	15 272

Not 4 Verksamhetens kostnader	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Kostnader enligt driftredovisning	541 706	509 354	520 244	487 778
Interna kostnader lokaler och städ	-21 732	-22 009	-21 732	-22 009
Interna räntekostnader	-4 157	-1 968	-4 157	-1 968
Övriga interna kostnader	-37 339	-35 528	-37 339	-35 528
Koncerninterna kostnader	-10 575	-10 663	0	0
Diff. mellan kalkylerade och faktiska kostnader för pensioner, PO m. m.	11 788	14 079	11 788	14 079
Diverse kostnader (bankkostnader m. m.)	-301	-93	-301	-93
Avskrivningar	-15 616	-12 874	-13 070	-10 309
Verksamhetens kostnader	463 775	440 297	455 434	431 949
Varav jämförelsestörande poster:	0	0	0	0
Fördelat enligt nedanstående:				
Bidrag och transfereringar	11 828	10 745	12 589	11 459
Entreprenader och köp av verksamhet	75 886	64 527	71 768	60 755
Personalkostnader	289 876	279 688	285 707	275 492
Lokal- och markhyror	1 756	2 373	8 256	8 707
Bränsle, energi och vatten	13 634	15 226	8 440	9 627
Övriga rörelsekostnader	70 795	67 738	68 674	65 908
	463 775	440 297	455 434	431 949
varav kostnader i projektverksamhet	18 756	17 744	18 756	17 744

Not 5 Avskrivningar och nedskrivningar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	0	197	0	197
Avskrivningar fastigheter, anläggningar	11 666	9 731	9 163	7 230
Avskrivningar maskiner och inventarier	3 950	2 946	3 907	2 882
Nedskrivningar	0	0	0	0
Avskrivningar och nedskrivningar	15 616	12 874	13 070	10 309

Avskrivningar sker linjärt, det vill säga med lika stora belopp varje år. Nya investeringar avskrivs från den tidpunkt de tas i bruk och beräknas utifrån anskaffningsvärdet. Eventuella bidrag/ersättningar bruttoredovisas och upplösning av sådana återfinns bland verksamhetens intäkter.

Not 6 Skatteintäkter	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Kommunalskatt innevarande år	210 432	205 120	210 432	205 120
Slutavräkning föregående år	-1 008	1 030	-1 008	1 030
Preliminär slutavräkning innevarande år	730	3 117	730	3 117
Skatteintäkter	210 154	209 267	210 154	209 267

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Inkomstutjämning	65 433	63 665	65 433	63 665
Strukturbidrag	5 355	5 413	5 355	5 413
Regleringsbidrag/-avgift	11 968	9 250	11 968	9 250
Kostnadsutjämning	32 507	34 440	32 507	34 440
Bidrag/avgift LSS-utjämning	9 490	7 694	9 490	7 694
Kommunal fastighetsavgift	7 983	7 076	7 983	7 076
Övriga generella bidrag från staten	6 278	4 316	6 278	4 316
Generella statsbidrag och utjämning	139 013	131 854	139 013	131 854

Not 8 Finansiella intäkter	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ränteintäkter för utlämnad borgensförbindelse	117	0	191	196
Ränteintäkter för likvida medel m.m.	1 261	661	1 415	588
Orealiserad värdestegring finansiella placeringar	381	1 679	381	1 679
Finansiella intäkter	1 759	2 341	1 987	2 463

Not 9 Finansiella kostnader	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Räntekostnad för pensionsskuld	710	571	710	571
Orealiserad förlust på finansiella placeringar	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	2 498	1 706	374	189
Finansiella kostnader	3 208	2 277	1 084	760

Not 10 Extraordinära poster	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Extraordinära poster	0	0	0	0

Not 11 Jämförelsestörande poster	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Jämförelsestörande poster	0	0	0	0

Not 12 Immateriella anläggningstillgångar	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
<i>Förvärvade immateriella anläggningstillgångar</i>				
Ingående ack. anskaffningsvärde	3 095	3 095	2 899	2 899
Årets nyanskaffningar	0	0	0	0
Försäljning/utrangering	-1 426	0	-1 426	0
Utgående ack. anskaffningsvärde	1 669	3 095	1 473	2 899
Ingående ack. avskrivningar	-2 191	-1 994	-1 995	-1 798
Årets avskrivningar enligt plan	0	-197	0	-197
Försäljning/utrangering	522	0	522	0
Utgående ack. avskrivningar	-1 669	-2 191	-1 473	-1 995
Utgående bokfört värde	0	904	0	904
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	0 år	16 år	0 år	15 år

Not 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående ack. anskaffningsvärde	546 667	563 961	402 880	420 557
Årets nyanskaffningar	15 772	1 001	15 624	617
Omklassificering	-17 973	-17 636	-17 973	-17 636
Försäljning/utrangering	-537	-659	-347	-659
Utgående ack. anskaffningsvärde	543 930	546 667	400 183	402 880
Ingående ack. avskrivningar	-292 943	-290 765	-212 960	-213 282
Årets avskrivningar enligt plan	-11 666	-9 731	-9 163	-7 230
Omklassificering	0	6 898	0	6 898
Försäljning/utrangering	170	654	170	654
Utgående ack. avskrivningar	-304 440	-292 943	-221 953	-212 960
Utgående bokfört värde	239 490	253 724	178 229	189 920
<i>Fördelat enligt nedanstående:</i>				
Pågående investering	11 812	35 114	11 705	34 541
Markreserv	3 242	3 242	3 242	3 242
Verksamhetsfastigheter	51 066	53 191	51 066	53 191
Fastigheter för affärsverksamhet	74 371	61 717	74 371	61 717
Publika fastigheter	14 683	13 460	14 683	13 460
Fastigheter för annan verksamhet	84 316	87 000	23 161	23 769
	239 490	253 724	178 229	189 920
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	44 år	51 år	41 år	50 år

Not 14 Maskiner, inventarier och transportmedel	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående ack. anskaffningsvärde	73 794	33 507	72 484	32 228
Årets nyanskaffningar	11 253	23 287	11 253	23 256
Omklassificering	17 973	17 636	17 973	17 636
Försäljning/utrangering	-453	-636	-253	-636
Utgående ack. anskaffningsvärde	102 566	73 794	101 456	72 484
Ingående ack. avskrivningar	-29 251	-20 042	-28 226	-19 082
Årets avskrivningar enligt plan	-3 950	-2 946	-3 907	-2 882
Omklassificering	0	-6 898	0	-6 898
Försäljning/utrangering	453	636	253	636
Utgående ack. avskrivningar	-32 747	-29 251	-31 879	-28 226
Utgående bokfört värde	69 819	44 544	69 577	44 258
<i>Fördelat enligt nedanstående:</i>				
Pågående investering	18 789	0	18 789	0
Maskiner	2 337	2 603	2 122	2 347
Inventarier	36 730	33 544	36 704	33 514
Bilar och andra transportmedel	11 963	8 397	11 963	8 397
	69 819	44 544	69 577	44 258
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	20 år	20 år	20 år	20 år

Not 15 Övriga materiella anläggningstillgångar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående ack. anskaffningsvärde	0	0	0	0
Utgående ack. anskaffningsvärde	0	0	0	0

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
SKL Kommentus	2	2	2	2
Garantia ekonomisk förening	50	50	50	50
Norsjö medborgarhusförening	50	50	50	50
Norra Skog	88	85	88	85
Inera	43	43	43	43
Kommuninvest andelskapital	5 429	5 011	5 429	5 011
HBV förening	107	99	0	0
Koncernföretag:				
Norsjölägenheter AB (aktier)	0	0	4 428	4 428
Finansiella anläggningstillgångar	5 769	5 340	10 090	9 669

I granskningen av årsredovisning 2023 gjorde revisionen bedömningen att kommunen ska korrigera det bokförda värdet på kapitalandelen i föreningen Kommuninvest. Innehavet var totalt 5 011 tkr men bara 3 723 tkr var bokförda som tillgång. Rättelsen har gjorts genom att för båda åren öka finansiella anläggningstillgångar med 1 288 tkr samt öka eget kapital med lika mycket. Nyckeltalen för soliditet ökade med 0,2 procentenheter för helår 2023 på grund av den retroaktiva justeringen.

Not 17 Bidrag till infrastruktur	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Totalt bidrag	0	0	0	0
Ackumulerad upplösning	0	0	0	0
Bidrag till infrastruktur	0	0	0	0

Not 18 Förråd, lager och exploateringsfastigheter	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Tomter till försäljning	0	0	0	0
Omsorgens skyddslager	338	733	338	733
Norsjölägenheter AB	62	62	0	0
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	400	795	338	733

Not 19 Fordringar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Kundfordringar	5 170	5 133	5 997	6 140
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31 419	25 133	32 612	25 513
Statsbidragsfordringar	4 170	3 369	4 170	3 369
Övriga kortfristiga fordringar	2 636	3 409	2 105	2 807
Kortfristiga fordringar	43 395	37 044	44 884	37 829

Not 20 Kortfristiga placeringar	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Fondandelar	7 033	28 007	7 033	28 007
Fasträntekonto	0	0	0	0
Kortfristiga placeringar	7 033	28 007	7 033	28 007

Not 21 Kassa och bank	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Kassa	180	11	180	11
Bank	23 617	22 558	14 512	15 869
Kassa och bank	23 797	22 569	14 692	15 880

Not 22 Eget kapital	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Eget kapital, ingående värde	185 586	193 710	179 958	188 662
Årets resultat	-5 091	-8 123	-6 537	-8 705
Eget kapital	180 495	185 586	173 421	179 958
-varav resultatreserv (RER)			0	0
-varav resultatutjämningsreserv (RUR)			15 495	22 754

Det egna kapitalet har korrigerats med 1 288 tkr (ökning), se utförlig förklaring i not 16 på föregående sida.

Not 23 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Ingående avsättning inkl löneskatt	8 789	7 253	8 789	7 253
Nyintjänad pension, varav				
-förmånsbestämd ålderspension	0	38	0	38
-särskild avtalspension	0	0	0	0
-efterlevandepension	0	0	0	0
-övrigt	0	718	0	718
Årets utbetalningar	-148	-50	-148	-50
Ränte- och basbeloppsuppräkning	710	572	710	572
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	-84	-41	-84	-41
Byte av tryggande	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	239	300	239	300
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	9 506	8 789	9 506	8 789

Not 24 Andra avsättningar	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Avsättning för skatt i obeskattad reserv	210	183	0	0
Andra avsättningar	210	183	0	0

Not 25 Långfristiga skulder	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Skulder till kreditinstitut	59 740	55 446	7 160	0
Skuld för anläggnings- och anslutningsavgifter	1 413	1 465	1 413	1 465
Skuld investeringsbidrag	59 662	57 831	59 662	57 831
Långfristiga skulder	120 814	114 742	68 235	59 296

Not 26 Kortfristiga skulder	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Leverantörsskulder	19 181	26 492	19 438	25 955
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	36 500	34 795	31 524	31 046
Anställdas skatter	4 035	4 115	3 982	4 060
Semesterlöneskuld och övertidsskuld inkl PO	18 962	18 223	18 736	18 095
Kortfristiga skulder	78 678	83 625	73 681	79 156

Not 27 Panter och därmed jämförliga säkerheter	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0	0	0	0

Not 28 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Ansvarsförbindelsen för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt				
Ingående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	43 788	44 057	43 788	44 057
Ränte- och basbeloppsuppräkring	2 727	2 889	2 727	2 889
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0		0	
Nyintjänad pension	0	87	0	87
Årets utbetalningar	-3 664	-3 409	-3 664	-3 409
Övrig post	311	217	311	217
Förändring av löneskatten	-1 682	-1 723	-1 682	-1 723
Utgående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	41 481	42 117	41 481	42 117
Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar				
Visstidspension skuld ansvarsförbindelse	1 530	1 671	1 530	1 671
Omställningsstöd för förtroendevalda	*	*	*	*
Övriga pensionsförpliktelser	*	*	*	*
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	1 530	1 671	1 530	1 671
Summa utgående ansvarsförbindelse och pensionsförpliktelser	43 011	43 788	43 011	43 788
Övriga upplysningar				
Visstidspension, antal	1	1	1	1
Aktualiseringsgrad	0,99	0,99	0,99	0,99

*) Hanteras av arbetsgivaren

Not 29 Övriga ansvarsförbindelser	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Norsjö medborgarhusförening (Swedbank)	8 500	8 500	8 500	8 500
Bastuträsk Folkets hus (Swedbank)	0	24	0	24
Norsjölägenheter AB (Kommuninvest)	0	0	54 845	56 752
Övriga ansvarsförbindelser	8 500	8 524	63 345	65 276

Not 30 Redovisning leasingavtal	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Operationella leasingavtal				
Transportmedel				
Totala minimileaseavgifter	3 580	587	3 308	543
varav förfall inom ett år	1 314	404	1 199	360
varav förfall senare än ett år men inom fem år	2 265	183	2 110	183
varav förfall senare än fem år	0	0	0	0
Inventarier				
Totala minimileaseavgifter	1 024	1 815	1 024	1 815
varav förfall inom ett år	411	700	411	700
varav förfall senare än ett år men inom fem år	614	1 115	614	1 115
varav förfall senare än fem år	0	0	0	0

Not 31 Justering för ej likviditetspåverkande poster	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Avskrivningar	15 616	12 874	13 070	10 309
Utrangeringar	367	4	178	4
Förändring löneskatt pensionsavsättning	176	312	176	312
Förändring pensionsavsättning	15	337	15	337
Förändring pensionsavsättning förtroendevalda	0	378	0	378
Ränta pensionsavsättning	710	571	710	571
Omklassificering från anl.tillg. till omsättn.tillg.	904	0	904	0
Uppskjuten skatt i obeskattad reserv	27	-9	0	0
Upplösning av skuld för investeringsbidrag och anläggnings-/anslutningsavgifter	-1 210	-1 052	-1 210	-1 052
Justering av ej likviditetspåverkande poster	16 605	13 415	13 843	10 859

Not 32 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	Koncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Utbetalning av avsättning för pensioner	185	62	185	62
Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	185	62	185	62

Kassaflöden år 2024 från ränteintäkter är 439 tkr i kommunen och 553 tkr i koncernen samt från räntekostnader -374 tkr i kommunen och -2 498 tkr i koncernen.

Not 33 Poster som redovisas i annan sektion	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	342	13	342	13
Poster som redovisas i annan sektion	342	13	342	13

Not 34 Upplysning om upprättade särredovisningar

En särredovisning över VA-verksamheten ska upprättats enligt lagen om allmänna vattentjänster. Särredovisningen kommer att presenteras på kommunens webbplats när den har godkänts av kommunfullmäktige.

Not 35 Upplysning om kostnad för räkenskapsrevision	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Förtroendevalda revisorer	16	7	16	7
Sakkunnigt biträde	290	310	290	310
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	49	256	0	0
Kostnad för räkenskapsrevision	355	573	306	317

Kostnaden avser den sammanlagda kostnaden för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning. De förtroendevalda revisorernas ersättningar för räkenskapsrevisionen bokförs inte åtskilt från övrig revision och därför har en schablonmässig beräkning gjorts här.

Not 36 Koncerninterna förhållanden

Här redovisas koncernmellanhavanden för bokslutsåret. Kommunen har endast ett dotterbolag, Norsjölägenheter AB (NL AB).

Enhet	Ägarandel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Given	Mottagen
Kommunen		0	0	0	0	0	154
NL AB	100%	0	0	0	0	154	0

Enhet	Ägarandel	Försäljning		Lån		Räntor och borgensavgift		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Given	Mottagen
Kommunen		3 124	7 451	0	0	191	0	54 845	0
NL AB	100%	7 451	3 124	0	0	0	191	0	54 845

Trepårtens renhållningsnämnd

För helåret 2024 redovisar Trepårtens ett underskott med 514 tkr som har fördelats och ersatts av deltagarkommunerna enligt upprättad fördelningsmall. Detta medför ökade intäkter i Trepårtens, vilket redovisas som en positiv avvikelse i resultaträkningen. Specifikation av avvikelser finns i nedanstående tabell.

Budgetavvikelse Mat och rest	Avvikelse, tkr
Intäkter	31
Kostnader	
Egen arbetskraft	309
Reparation och underhåll	-190
Lokalhyra	49
Drivmedel	-137
Övr. verksamhetskostnader	-62
Totalt	0
Budgetavvikelse Kranbil	Avvikelse, tkr
Intäkter	483
Kostnader	
Egen arbetskraft	-387
Reparation och underhåll	-157
Drivmedel	212
Inhyrd personal	-31
Räntor och avskrivningar	-124
Övr. verksamhetskostnader	4
Totalt	0

Under året har Trepårtens anställt en ny chaufför samt ny verksamhetsansvarig. Under sommaren användes extern inhyrd personal för att täcka upp under två veckor. Nyanställning av personal har inneburit högre kostnader för exempelvis skyddsutrustning, mobiltelefoner och headset.

Ansvar för insamling av förpackningar ligger inom Trepårtens verksamhet. En kranbil har köpts in för att hantera tömningen av återvinningstationernas förpackningsmaterial. Kranbilen levererades 3 månader före beräknat datum vilket påverkade det budgeterade resultatet negativt. Fram till dess att den nya bilen levererades anlätades entreprenör till tömning av behållare i Norsjö medan Malå och Sorsele använde sig av Malå kommuns

lastväxlare med kran och hyrde en chaufför från Trepårtens.

De sidlastande lastbilarna har haft fortsatt tekniska brister vilket inneburit flertalet besök på verkstad i Lycksele för felsökning och reparation på garanti. Detta har medfört övertid och justeringar i fördelningen av personal och fordon mellan kommunerna. De stora kostnaderna på reparation och underhåll innehåller bland annat periodiskt underhåll, kalibrering av vågsystem, reparation vibrator samt serviceavtal på nya kranbilen. Trots ovan är antalet försenade alternativt uteblivna turer få.

Arbetet med att installera botten-tömmande behållare på de nya återvinningstationerna är nästan klart och i dagsläget finns 47 stationer med sammanlagt 433 behållare. Mint 5 stationer kommer installeras under nästa år.

Verksamhetsansvarig har deltagit i flertalet utbildningar som gett kostnader för resor och boende som inte funnits i budget.

Händelser av väsentlig betydelse

Trepårtens renhållningsnämnd har under hösten fattat beslut om att godkänna en negativ avvikelse på 385 tkr för drift av förpackningsinsamlingen. Detta för att perioden mars-juni ej fanns budgeterat inom verksamheten.

Under hösten såldes de gamla sopbilarna vilket resulterade i att kommunernas avgift för mat- och restinsamling blev lägre. En av personbilarna i Trepårtens har gått sönder och är tagen ur bruk, i stället för reparation planeras nyinköp.

Kund- och verksamhetssystemet för Va och avfall (EDP Future) fungerar inte som avsett i samverkan med Lystcom på grund av kommunernas olika regler kring IT-säkerhet. Alternativa lösningar utreds och ett ärende med förslag till beslut kommer presenteras under nästa år.

Under året har test utförts för FNI där syftet är att mäta förväntade volymer av förpackningar vid fastighetsnära insamling av papper, plast, metall och glas. Testet kommer pågå till slutet av februari 2025.

Förväntad utveckling

Nya bestämmelser som innebär att kommunerna ska ta över det operationella ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall från producenterna vid årsskiftet 2023/2024 och senast 2027 införa bostadsnära insamlingar av förpackningar, innebär att samverkan inom regionen är av stor vikt för att kunna hantera denna utmaning. En utredning kring den framtida insamlingslösningen för FNI har inletts för att säkerställa att kommunerna får en lämplig lösning som kan införas och vara i drift till årsskiftet 2027.

Flertalet arbetsgrupper har startats inom Avfallssamverkan Norr som kommer att arbeta med olika delar inför införandet av FNI. Detta innefattar att ta fram förslag till förändring av taxor och föreskrifter, samt en utredning om möjligheterna att upprätta renhållningsområden och vad det innebär.

Det finns ett stort behov samt efterfrågan om mer information till medborgarna, både gällande sortering och hantering samt statistik. Informationskampanjer planeras inför kommande år.

Måluppfyllelse

Vi värnar om klimatet och arbetar för att minska utsläpp och öka återvinning

Huvudindikator: Mängden avfall som förbränns (kg per invånare) har minskat. (utgångsår 2023).

Mängden restavfall per invånare har minskat med 5,19% totalt, motsvarande 103 ton. Detta är ett viktigt steg mot att minska miljöavtrycket. Per invånare har

mängden avfall som förbränns minskat med 8 kg jämför med föregående år.

Tillsammans gör vi det möjligt leva upp till krav och förväntningar från samhälle och medborgare

Huvudindikator: Det samlade omdömet för insamling av mat- och restavfall har förbättrats (utgångsår 2023).

En avfallsenkät skickades ut under november månad där svarsfrekvensen ökat i Malå och Sorsele och minskat i Norsjö. Snittresultatet för kommunerna blev 7,90 vilket är en förbättring jämfört med föregående år där resultatet var 7,58. Resultatet speglar en ökning i nöjdheten och engagemanget från medborgarna för avfallshanteringen.

Vi månar om våra medarbetare genom sunda och bra arbetsplatser med goda möjligheter till utbildning och utveckling

Huvudindikator: Korttidssjukfrånvaron är låg – max 4%.

Under året har korttidsfrånvaron varit låg, under två procent, vilket är ett positivt tecken på medarbetarnas välmående och engagemang.

Verksamheten når uppsatt nyckelresultat

Huvudindikator: Verksamheten har uppnått 80% av uppsatta nyckelresultat (sätts årsvis vid revidering av planen)

Treparten har för året uppnått 80% av uppsatta mål, vilket lett till betydande framsteg inom avfallshandling, medborgarengagemang och arbetsmiljö.

Avfallssammanställning

Antal invånare

	2024-12-31	2023-12-31	Förändring mot fg år:	
			i procent	i antal
Norsjö	3 968	3 924	1,12%	44
Malå	2 962	2 990	-0,94%	-28
Sorsele	2 357	2 387	-1,26%	-30
Totalt	9 287	9 301	-0,15%	-14

Avfall (ton)

	2024	2023	Förändring mot fg år:	
			i procent	i antal
Norsjö	692	807	-14,27%	-115
Malå	617	644	-4,14%	-27
Sorsele	584	546	6,96%	38
Totalt	1 893	1 997	-24,26%	-104

Mängd avfall per invånare (kg)

	2024	2023	Förändring mot fg år:	
			i procent	i antal
Norsjö	176	204	-13,76%	-28
Malå	206	212	-2,76%	-6
Sorsele	245	224	-9,15%	21
Totalt	627	640	-24,30%	-14

Totalt för Trepartens renhållningsnämnd

	2024	2023	Förändring mot fg år	Föränd. % mot fg år
Total kostnad, tkr	6 367	4 707	1 660	35,26%
Mängd avfall kg/invånare	204	212	-8,54	-4,03%
Kostnad kr/kg	3,36	2,39	1,01	42,68%
Kostnad kr/invånare	686	506	179	35,46%

Revisionsberättelse

(Läggs in när den är klar)

Årsredovisning

NORSJÖ
kommun

Besöksadress: Storgatan 67
Postadress: 935 81, Norsjö
Telefon: 0918-140 00
E-post: info@norsjo.se
Hemsida: www.norsjo.se

@norsjo

@norsjokommun

www.facebook.com/mittnorsjo